รายงาน
ของ
คณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์ และอุตสาหกรรม วุฒิสภา

พิจารณาศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย เรื่อง การส่งออกข้าว

สำนักกรรมาธิการ ๑
สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

THAI NATIONAL ASSEMBLY LIBRARY
3961147376

(สำเนา)

ที่ สว ๐๐๐๙/(ร ๓๖)

วุฒิสภา
ถนนอู่ทองใน กทม. ๑๐๓๐๐

๖ พฤษภาคม ๒๕๔๖

เรื่อง รายงานการพิจารณาศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย เรื่อง การส่งออกข้าว

กราบเรียน ประธานวุฒิสภา

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานการพิจารณาศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย เรื่อง การส่งออกข้าว จำนวน ๑ ชุด

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันศุกร์ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๔ ที่ประชุมวุฒิสภาได้ลงมติตั้งคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาขึ้น ซึ่งคณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา เป็นคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาคณะหนึ่ง มีหน้าที่กระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา โดยคณะกรรมาธิการได้พิจารณาศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย เรื่อง การส่งออกข้าว ซึ่งคณะกรรมาธิการฯ คณะนี้ประกอบด้วย

๑. นายวิโรจน์ อมตกุลชัย	ประธานคณะกรรมาธิการ
๒. นายประสงค์ โฆษิตานนท์	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่หนึ่ง
๓. นายสุพร สุภสร	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สอง
๔. นายอนันตชัย คุณานันทกุล	รองประธานคณะกรรมาธิการ คนที่สาม
๕. นายวิสิษฐ์ เตชะธีราวัฒน์	โฆษกคณะกรรมาธิการ
๖. นางนันทนา สงฆ์ประชา	รองโฆษกคณะกรรมาธิการ
๗. นายเกษม ชัยสิทธิ์	กรรมาธิการ
๘. นายธวัชชัย เมืองนาง	กรรมาธิการ
๙. นายประศักดิ์ ณ กาฬสินธุ์	กรรมาธิการ
๑๐. นางพรหมจารี รัตนเศรษฐ์	กรรมาธิการ
๑๑. นายสมเกียรติ ศรลัมพ์	กรรมาธิการ
๑๒. นายรส มะลิผล	กรรมาธิการ
๑๓. นายชิต เจริญประเสริฐ	กรรมาธิการ
๑๔. นายสม ต๊ะยศ	เลขานุการคณะกรรมาธิการ
๑๕. นายนิรัตน์ อยู่ภักดี	รองเลขานุการคณะกรรมาธิการ

ด้วยนายประศักดิ์ ณ กาฬสินธุ์ และนายเกษม ชัยสิทธิ์ ได้ขอลาออกจากการเป็นกรรมาธิการสามัญประจำคณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา และในคราวประชุมวุฒิสภาครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันศุกร์ที่ ๑๓ กันยายน ๒๕๔๕ ที่ประชุมได้มีมติให้ตั้ง นายประเกียรติ นาสิมมา และนายอมร นิลเปรม เป็นกรรมาธิการสามัญประจำคณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา แทนตำแหน่งที่ว่าง

ต่อมา นายประสงค์ โฆษิตานนท์ ได้ขอลาออกจากการเป็นกรรมาธิการสามัญประจำคณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา และในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑ (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ ๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ ที่ประชุมได้มีมติให้ตั้ง นางสาวบุษรินทร์ ดิยะไพรัช แทนตำแหน่งที่ว่าง

อนึ่ง คณะกรรมาธิการฯ ได้แต่งตั้งให้นางอนงค์ งานเลิศ ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา สำนักกรรมาธิการ ๑ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นผู้ช่วยเลขานุการตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๕ ข้อ ๘๒ วรรคสาม

บัดนี้ คณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา ได้พิจารณาศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย เรื่อง การส่งออกข้าว เสร็จเรียบร้อยแล้ว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอรายงานของคณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา ต่อที่ประชุมวุฒิสภาเพื่อพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) วิโรจน์ อมตกุลชัย

(นายวิโรจน์ อมตกุลชัย)

ประธานคณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา

สำเนาถูกต้อง

(นางอนงค์ งานเลิศ)

ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา

สำนักกรรมาธิการ ๑

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา

สำนักกรรมาธิการ ๑ พรทิพภา พิมพ์

โทร./โทรสาร ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๗๐, ๐ ๒๒๔๔ ๑๕๗๒ อนงค์ - นิโรบล ทาน

สารบัญ

หน้า

รายงาน ของ คณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์ และอุตสาหกรรม วุฒิสภา พิจารณาศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย เรื่อง การส่งออกข้าว - ๑ -

๑. บทคัดย่อ - ๕ -

๒. วัตถุประสงค์ในการศึกษา - ๖ -

๓. ข้อเท็จจริง - ๖ -

๓.๑ ข้อเท็จจริงทั่วไป

๓.๒ สภาพข้อเท็จจริงปัญหาในทางปฏิบัติ

๔. ประเด็นปัญหา - ๙ -

๔.๑ ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้องในเรื่องการส่งออกข้าว

๔.๒ รายละเอียดของประเด็นปัญหา

๕. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกข้าว แบ่งออกตามช่วงระยะเวลา - ๑๖ -

๖. การวิเคราะห์กฎหมายแม่บทเกี่ยวกับการส่งออกข้าวโดยละเอียด - ๑๗ -

๗. ข้อสังเกต/ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข - ๒๒ -

สารบัญต่อ

หน้า

ภาคผนวก

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ บางมาตรา - ๒๕ -
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องในเรื่องการค้าข้าว - ๒๗ -
- รายละเอียดการใช้ชื่อย่อ - ๑๐๗ -
- แผนภูมิ ๑ ขั้นตอนการขออนุญาตส่งออกข้าวในทางปฏิบัติในปัจจุบัน - ๑๐๙ -
- แผนภูมิ ๒ การส่งออก/นำเข้ามาในราชอาณาจักรเรื่องข้าว - ๑๑๐ -
- แผนภูมิ ๓ ตัวอย่างการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลฯ - ๑๑๑ -
- สถิติการส่งออกข้าวของไทย - ๑๑๒ -
- มูลค่ารวมตลาดข้าวของไทย - ๑๑๔ -

รายงาน
ของ
คณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา
พิจารณาศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย เรื่อง การส่งออกข้าว

ด้วยในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๕ (สมัยสามัญนิติบัญญัติ) วันศุกร์ที่ ๑๗ สิงหาคม ๒๕๔๔ ที่ประชุมวุฒิสภา ได้ลงมติตั้งคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาขึ้น ซึ่งคณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา เป็นคณะกรรมาธิการสามัญประจำวุฒิสภาคณะหนึ่ง มีอำนาจหน้าที่กระทำกิจการหรือพิจารณาสอบสวนหรือศึกษาเรื่องใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา ซึ่งคณะกรรมาธิการได้พิจารณาศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย เรื่อง การส่งออกข้าว

บัดนี้ คณะกรรมาธิการฯ ได้พิจารณาศึกษาเรื่องดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอรายงานผลการพิจารณาต่อวุฒิสภา ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ มาตรา ๑๘๗ และข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๙๐ ดังนี้

๑. การดำเนินงานของคณะกรรมาธิการ

คณะกรรมาธิการฯ ได้ดำเนินการดังนี้

๑.๑ ตั้งคณะอนุกรรมาธิการพิจารณาศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย เรื่อง การส่งออกข้าว ตามข้อบังคับการประชุมวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๔ ข้อ ๘๒ วรรคสี่ ประกอบด้วย

๑. นายประเกียรติ นาสิมมา	ประธานคณะอนุกรรมาธิการ
๒. นายชิต เจริญประเสริฐ	รองประธานคณะอนุกรรมาธิการ
๓. นายสุดจิต อภิรดี	โฆษกคณะอนุกรรมาธิการ
๔. นางนันทนา สงฆ์ประชา	อนุกรรมาธิการ
๕. นายรส มะลิผล	อนุกรรมาธิการ
๖. นายสมาน โอภาสวงศ์	อนุกรรมาธิการ
๗. นายสมบัติ วรามิตร	อนุกรรมาธิการ
๘. นายจิตติพจน์ วิริยะโรจน์	อนุกรรมาธิการ
๙. นายไพรัช โตวิวัฒน์	เลขานุการคณะอนุกรรมาธิการ

๑.๒ ตั้งที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการพิจารณาศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย เรื่อง การส่งออกข้าว ประกอบด้วย

๑. นายวิโรจน์ อมตกุลชัย	ประธานที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๒. นายประสงค์ โฆษิตานนท์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๓. นายสุพร สุภสร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

๔. นายอนันตชัย คุณานันทกุล	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๕. นายวิสิษฐ์ เตชะธีราวัฒน์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๖. นายเกษม ชัยสิทธิ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๗. นายธวัชชัย เมืองนาง	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๘. นายประศักดิ์ ณ กาฬสินธุ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๙. นางพรหมจารี รัตนเศรษฐ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๐. นายสมเกียรติ ศรลัมพ์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๑. นายสม ต๊ะยศ	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๒. นายนิรัตน์ อยู่ภักดี	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๓. นายบุญยืน ศุภสารสาทร	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ
๑๔. นายวีระชัย เตชะวิจิตร์	ที่ปรึกษาคณะอนุกรรมาธิการ

๑.๓ ที่ประชุมคณะกรรมาธิการฯ ได้มีมติแต่งตั้ง นางอนงค์ งานเลิศ ผู้อำนวยการกลุ่มงานคณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา สำนักกรรมาธิการ ๑ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา เป็นผู้ช่วยเลขานุการตามข้อบังคับฯ

๑.๔ หน่วยงานและผู้ที่คณะอนุกรรมาธิการฯ ได้เชิญมาให้ข้อมูล ข้อเท็จจริง และแสดงความคิดเห็นประกอบการพิจารณาของคณะอนุกรรมาธิการฯ คือ

สำนักนายกรัฐมนตรี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๑. นางณัฐนันท์ อัศวเลิศศักดิ์	นักกฎหมายกฤษฎีกา ๖ ว
๒. นางสาวปฐมาภรณ์ ปัดตพงศ์	นิติกร ๖

กระทรวงพาณิชย์

กรมการค้าต่างประเทศ

๑. นายธรรมนูญ เชี่ยวสกุล	อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ
๒. นางปราณี ศิริพันธ์	ผู้อำนวยการกองการค้าธัญพืช
๓. นายกฤษฎา ธนะคุ้มชีพ	ผู้เชี่ยวชาญ ๙
๔. นางสาวจิระ ปานเด	นักวิชาการพาณิชย์ ๘ ว
๕. นายพยง โชคชัยเสรี	นิติกร ๗
๖. นางสาวอนงค์ จาตุธรรมผล	นักวิชาการพาณิชย์ ๗
๗. นายพิรัตน์ โพธิกนก	นักวิชาการพาณิชย์ ๖
๘. นายเมคา เลิศดำรงราช	นักวิชาการพาณิชย์ ๖

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

กรมวิชาการเกษตร

๑. นายวิชัย หิรัญยูปกรณ์	ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยข้าว
๒. นางกัญญา เชื้อพันธุ์	นักวิชาการเกษตร ๖
๓. นายปรัชญา วงษา	นิติกร ๔ สำนักนิติกร

สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

นางอัจฉรา วิรัตน์พงษ์	เศรษฐกร ๘ ว สำนักวิจัย

สำนักงานข้าว

นางฉวีวรรณ พู่กำชัย	ผู้จัดการสำนักงานข้าว

ศาลฎีกา

สำนักงานประธานศาลฎีกา

นายจรัญ ภักดีธนากุล	เลขาธิการประธานศาลฎีกา

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

รองศาสตราจารย์ สุธีร์ ศุภนิตย์	อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์

สมาคมโรงสีข้าวแห่งประเทศไทย

๑. นายปราโมทย์ วานิชานนท์	นายกสมาคมโรงสีข้าวแห่งประเทศไทย
๒. นายเกรียงศักดิ์ ตาปนานนท์	เลขาธิการสมาคมโรงสีข้าว

สมาคมผู้ส่งข้าวออกต่างประเทศ

๑. ร.ต.ท.เจริญ เหล่าธรรมทัศน์
๒. นางโสพรรณ มานะธัญญา
๓. นายวิชัย วงศ์ศรีเกษม
๔. นายสันติ ขอขยายเกียรติ
๕. นายโกวิท ควรทรงธรรม
๖. นายวิโรจน์ เหล่าประภัสสร
๗. นายชัยวัฒน์ นิ้มวัฒนา
๘. นายอาณัติ บุศราวงศ์
๙. นายบุญชัย สุกาญจนวัฒน์

๑๐. นายสมบุญ ไผทฉันท์
๑๑. นายวรกิจ สัจจาอนันตกุล
๑๒. นายกอบสุข เอี่ยมสุรีย์

๑.๕ พิจารณาศึกษาข้อมูลจากการประชุม เอกสารวิชาการ รวมทั้งกฎหมายระเบียบต่าง ๆ ของภาครัฐที่เกี่ยวข้อง

๒. ผลการพิจารณาศึกษา

คณะกรรมาธิการฯ ขอเสนอรายงานการพิจารณาศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย เรื่อง การส่งออกข้าว โดยคณะกรรมาธิการฯ ได้มอบหมายให้คณะอนุกรรมาธิการพิจารณาศึกษาปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย เรื่อง การส่งออกข้าว รับผิดชอบในการศึกษารายละเอียดของรายงานดังกล่าว

ในการจัดทำรายงานคณะกรรมาธิการฯ ได้พิจารณารายงานของคณะอนุกรรมาธิการ ด้วยความละเอียดรอบคอบแล้ว และได้มีมติให้ความเห็นชอบกับรายงานดังกล่าวโดยถือเป็นรายงานพิจารณาศึกษาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการฯ โดยมีรายละเอียดตามรายงานท้ายนี้ เพื่อให้วุฒิสภาได้โปรดพิจารณา หากวุฒิสภาให้ความเห็นชอบด้วยกับผลการพิจารณาศึกษาและข้อเสนอแนะของคณะกรรมาธิการฯ ขอได้โปรดแจ้งไปยังคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามแต่จะเห็นสมควรต่อไป

(นายวิโรจน์ อมตกุลชัย)
ประธานคณะกรรมาธิการการเศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม วุฒิสภา

๑. บทคัดย่อ

สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งอิทธิพลกระแสเศรษฐกิจโลกมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงเศรษฐกิจภายในประเทศอย่างรุนแรงเสมอมา ส่วนสถานการณ์ทางการเมืองและสังคมของไทยไม่สามารถที่จะพัฒนาให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ดังจะเห็นได้จากกฎหมายบางฉบับตั้งแต่เปลี่ยนแปลงการปกครองมาสู่ระบบประชาธิปไตยของไทยใน พ.ศ. ๒๔๗๕ มีการเปลี่ยนแปลงน้อยมากหรือบางฉบับก็ไม่เคยเปลี่ยนแปลงเลยจนบางมาตราขัดต่อรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน

กฎหมายที่รัฐบาลทุกรัฐบาลให้ความสนใจมากที่สุดคือ กฎหมายเกี่ยวกับเศรษฐกิจ เช่น การนำเข้าส่งออกซึ่งสินค้า เป็นต้น

"ข้าว" เดิมเป็นสินค้ายุทธปัจจัยจึงถูกควบคุมซึ่งการนำเข้าหรือส่งออก แต่ปัจจุบันกฎหมายเพื่อควบคุมการนำเข้าหรือการส่งออก มีการเปลี่ยนแปลงจนถึงขั้นให้การส่งเสริมไปแล้ว และรัฐบาลทุก ๆ รัฐบาลต่อมามีแนวโน้มที่จะพัฒนาในเรื่องการควบคุมทางการค้าส่งออก เป็นการส่งเสริมและผลักดันการส่งออกซึ่งสินค้ามากกว่า ทั้งนี้เพื่อให้เกิดความสะดวกและการลดขั้นตอนในทางปฏิบัติ ตลอดจนขจัดการเลือกปฏิบัติ ดังจะเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงกฎหมายจากเดิมมาเป็นพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ครั้นพระราชบัญญัติฉบับนี้มีผลบังคับใช้ในช่วงเริ่มต้นก็จะพบว่ามีอุปสรรคมากมาย เนื่องจากพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ หรือข้อบังคับที่ออกมาใช้ตามพระราชบัญญัติเดิมยังคงต้องนำมาบังคับใช้ เพราะไม่สามารถออกกฎหมายลูกออกมาใช้ให้ทันต่อการบังคับใช้ตามกฎหมายฉบับใหม่ สืบเนื่องจากหลักการของพระราชบัญญัติ (*กฎหมายเดิม*) มีหลักการของการควบคุม ดังนั้นกฎหมายลูกเพื่อใช้ในทางปฏิบัติ จึงเป็นเรื่องของการควบคุมทางการค้า แต่หลักการของพระราชบัญญัติ (กฎหมายฉบับใหม่) มีหลักการของการให้การส่งเสริม ดังนั้นการนำกฎหมายลูกอันได้แก่ พระราช-*กฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ* และข้อบังคับที่ออกตามกฎหมายเดิมมาใช้บังคับในการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับใหม่ จึงเกิดความขัดกันอย่างชัดเจน และไม่สอดคล้องกับกฎหมายหลัก นำมาซึ่งความไม่เป็นธรรมแก่ผู้ถูกบังคับใช้

คณะอนุกรรมาธิการได้ยกประเด็นการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการส่งออกข้าวมาเป็นกรณีศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดครอบคลุมกฎหมายกว่า ๑๙ ฉบับ พบประเด็นปัญหาซึ่งสรุปสาระสำคัญ ได้ดังนี้

๑) สินค้าข้าวไม่ใช่สินค้าตามมาตรา ๕ (๒) ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ การส่งออกข้าวในปัจจุบันจึงไม่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงพาณิชย์

๒) ข้อ ๓ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๓) อาจขัดกฎหมายรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒

๓) ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๔ ไม่ชอบด้วย พ.ร.บ.ส่งออกฯ ๒๕๒๒ และกฎกระทรวงฯ ๒/๒๕๒๓

๔) ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๐ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ และกฎกระทรวงฯ ๒/๒๕๒๓

๕) ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๖) ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๒. วัตถุประสงค์ในการศึกษา

๒.๑) เพื่อให้การบริหารจัดการในเรื่องการส่งออกข้าวของกระทรวงพาณิชย์เป็นไปโดยโปร่งใสและถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งจะช่วยให้การส่งออกข้าวของไทยมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เป็นการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาดข้าวของไทยอีกทางหนึ่ง

๒.๒) เพื่อช่วยป้องกันมิให้มีการทุจริตในการบริหารจัดการในเรื่องเกี่ยวกับการส่งออกข้าวของกระทรวงพาณิชย์และหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์

๒.๓) เพื่อพิจารณาเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหาการบังคับใช้กฎหมายว่าด้วยการส่งออกข้าวที่เกิดขึ้นอยู่ในปัจจุบัน โดยผ่านความเห็นชอบของวุฒิสภาเพื่อส่งไปยังรัฐบาลในฐานะผู้ใช้อำนาจของฝ่ายบริหารเป็นข้อสังเกตประกอบการบริหารราชการแผ่นดินต่อไป

๓. ข้อเท็จจริง

๓.๑) <u>ข้อเท็จจริงทั่วไป</u>

ประเทศไทยเป็นประเทศขนาดกลาง (Medium-Sized) มีเศรษฐกิจที่กำลังพัฒนา (Developing Economy) ประชากรส่วนใหญ่ของประเทศอยู่ภาคเกษตรและในชนบทประกอบอาชีพทำนาเป็นหลัก ใช้บริโภคภายในครัวเรือนส่วนหนึ่งและนำออกไปขายอีกส่วนหนึ่ง และเนื่องจากข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของไทย ซึ่งนอกจากจะใช้บริโภคภายในประเทศแล้วยังเป็นสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศทั้งในอดีตและในปัจจุบัน แต่เนื่องจากในปัจจุบัน

เศรษฐกิจโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก จึงมีการแข่งขันทางการค้าในตลาดโลกเพิ่มความรุนแรงขึ้น ประเทศผู้นำเข้าจะหันไปซื้อสินค้าจากประเทศที่มีราคาถูกกว่า และมีคุณภาพดี ดังนั้นประเทศไทยจึงจำเป็นต้องหามาตรการหรือวิธีการต่าง ๆ ในการส่งเสริม สนับสนุนและพัฒนาในเรื่องของการเพาะปลูกและการส่งเสริมการส่งออก ตลอดจนการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายในเรื่องข้าวให้เหมาะสมกับสภาวะการณ์ในปัจจุบัน และเอื้ออำนวยแก่ผู้ส่งออกข้าวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในตลาดโลก

• หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการส่งออกข้าว

กระทรวงพาณิชย์

- **กรมการค้าต่างประเทศ** โดยเฉพาะอย่างยิ่งกองการค้าธัญพืช
  กรมการค้าต่างประเทศเกี่ยวข้องกับการส่งออกข้าวตาม
  พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒
- **กรมการค้าภายใน**
  กรมการค้าภายในเกี่ยวข้องกับการค้าข้าวส่งออกตาม พ.ร.บ.ค้าข้าวฯ ๒๔๘๙

กระทรวงการคลัง

- **กรมศุลกากร**
  กรมศุลกากรเกี่ยวข้องกับการส่งออกข้าวตาม พ.ร.บ.ส่งออกฯ ๒๕๒๒ และ
  กฎหมายเกี่ยวกับศุลกากร

สภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

- โดยเฉพาะอย่างยิ่ง**คณะกรรมการตรวจข้าว**มีส่วนเกี่ยวข้องกับการค้าข้าว
  ส่งออกตามระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ๑/๒๕๓๔ ข้อ ๙

• ขั้นตอนเกี่ยวกับการส่งออกข้าว

การส่งออกข้าวในปัจจุบันในทางปฏิบัติ ต้องขออนุญาตจากกระทรวงพาณิชย์ โดยต้องขึ้นทะเบียนเป็นผู้ส่งออกข้าวรับอนุญาตจากกระทรวงพาณิชย์ จากนั้นเมื่อจะส่งออกแต่ละล็อต (จำนวน) ก็ต้องขอใบอนุญาตเป็นคราว ๆ ไป โดยใบอนุญาตหนึ่ง ๆ จะมีอายุ ๑ เดือน แต่หากส่งสินค้าล็อตนั้นไม่ทันก็จะสามารถต่อใบอนุญาตได้อีก ๒ ครั้ง ครั้งละ ๑ เดือน รวมเป็น ๓ เดือน หากส่งออกไม่ทันหรือไม่ได้ส่งออกก็จะต้องขออนุญาตใหม่ ซึ่งกระทรวงพาณิชย์และหน่วยงานได้ออกระเบียบเกี่ยวกับเรื่องข้าวออกมาหลายฉบับ (ขั้นตอนการขอขึ้นทะเบียนและการส่งออกข้าวปรากฏตามภาคผนวก)

การที่กระทรวงพาณิชย์กำหนดให้ต้องมีการขึ้นทะเบียนผู้ส่งออกข้าวนั้นเป็นระเบียบปฏิบัติภายใน ตามระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ฉบับที่ ๑/๒๕๓๔ ซึ่งตามกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ จะไม่มีการกำหนดเรื่องนี้ไว้

การขึ้นทะเบียนส่งออกข้าวในทางปฏิบัติก็เพื่อที่จะให้การขอและการออกใบอนุญาตส่งออกรวดเร็วยิ่งขึ้นหากไม่มีการขึ้นทะเบียนแล้ว แม้ว่าตามกฎหมายจะสามารถขอใบอนุญาตส่งออกข้าวได้ก็ตาม โดยการปฏิบัติตามกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒/๒๕๒๓ แต่จะต้องใช้เวลาหลายเดือนในการพิจารณาคุณสมบัติต่าง ๆ (ข้อ ๓ , ๔ (๒) , ๔ (๖) ของกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓) การขึ้นทะเบียนหรือการมีเลขทะเบียนที่กรมการค้าต่างประเทศออกให้ ทำให้สามารถประหยัดเวลาการขออนุญาตไปได้มา เนื่องจากไม่จำเป็นต้องตรวจคุณสมบัติตามข้อ ๓, ๔ (๒) , ๔ (๖) ของกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ อีกเพียงแต่กรอกข้อความตามแบบฟอร์ม อ๓ อ๔ ให้ครบถ้วน (ในบางกรณีต้องแนบสำเนาสัญญาซื้อขายด้วย) ก็จะได้รับใบอนุญาตส่งออกข้าวทันทีในทางปฏิบัติในปัจจุบัน หากมีเลขทะเบียนผู้ส่งออกข้าวรับอนุญาตของกรมการค้าต่างประเทศแล้วจะได้รับใบอนุญาตส่งออกภายใน ๑ วันทำการ

๓.๒) <u>สภาพข้อเท็จจริงปัญหาในทางปฏิบัติ</u>

พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง พุทธศักราช ๒๔๘๒, (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๘๗, และ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๐ เป็นพระราชบัญญัติที่ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ในการใช้ดุลยพินิจควบคุมและกำหนดระเบียบเพื่อการปฏิบัติ แม้กระทั่งการตราพระราชกฤษฎีกา ควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉะบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๔๙๐ และประกาศกระทรวงเศรษฐการ เรื่อง การส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๙ ยังมอบให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นผู้ใช้อำนาจเด็ดขาดในการอนุญาตนำเข้าหรือส่งออก แม้ต่อมาจะได้ตราพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ ออกมาใช้บังคับ ซึ่งได้เน้นการจำกัดอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ลงให้เป็นแต่เพียงผู้เสนอมาตรการผ่านคณะรัฐมนตรีจึงจะนำไปปฏิบัติได้ก็ตาม แต่ยังมีบทเฉพาะกาลตามมาตรา ๒๔ ใจความว่า "บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศและระเบียบที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่างที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับให้คงมีผลใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ" ดังนั้น พระราช-กฤษฎีกาควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉะบับที่๑๓) พ.ศ. ๒๔๙๐ และประกาศกระทรวงเศรษฐกิจ เรื่อง การส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.

๒๕๐๙ จึงยังมีผลบังคับใช้ต่อมาโดยที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ยังไม่ได้มีการนำเสนอคณะรัฐมนตรี ประกาศให้ข้าวเป็นสินค้าตามมาตรา ๕ (๒) ของพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ คือ เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือนำเข้า **ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ กำหนดให้ข้าวเป็นสินค้าที่ต้องควบคุมการส่งออกและนำเข้าโดยอาศัยมาตรา ๒๔ ของพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ เพื่อนำเอาพระราชกฤษฎีกา ควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉะบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๔๙๐ และประกาศกระทรวงเศรษฐการ เรื่อง การส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งถูกยกเลิกไปแล้วนำมาบังคับใช้ใหม่ ก็ยังไม่ถูกต้องด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ยังไม่เคยนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ข้าวเป็นสินค้าตามมาตรา ๕ (๒)** และรวมทั้งการออกระเบียบกระทรวงพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๔ โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ซึ่งความจริงแล้วมิได้ให้อำนาจรัฐมนตรีเป็นอย่างอื่น นอกจากแต่งตั้งผู้ได้รับการมอบหมายจากรัฐมนตรีเป็นผู้ดำเนินการอย่างใดอย่างหนึ่งแทนเท่านั้น การออกมาตรการตามระเบียบกระทรวงพาณิชย์ (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๔ จึงเป็นการสร้างมาตรการให้รัฐมนตรีใช้อำนาจโดยมิได้ผ่านการอนุมัติของคณะรัฐมนตรี ย่อมเป็นการขัดต่อหลักการของพระราชบัญญัตินี้เช่นเดียวกันจึงควรมีการพิจารณายกเลิกโดยเร็ว และหากพิจารณาเห็นว่าข้าวยังเป็นสินค้าที่ต้องขอ ใบอนุญาตในการส่งออก ก็ให้รัฐมนตรีเสนอตามมาตรา ๕ (๒)

๔. ประเด็นปัญหา

๔.๑) <u>ปัญหาเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบ ประกาศที่เกี่ยวข้องในเรื่องการส่งออกข้าว</u>

คณะฯ ได้ทำการศึกษากฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในเรื่องการส่งออกข้าว พบว่ามีประเด็นสำคัญทั้งสิ้น ๖ ประเด็น ซึ่งควรได้รับการพิจารณาแก้ไขปรับปรุงดังนี้

๔.๑.๑) สินค้าข้าวไม่ใช่สินค้าตามมาตรา ๕ (๒) ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ การส่งออกข้าวในปัจจุบันจึงไม่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงพาณิชย์

๔.๑.๒) ข้อ ๓ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๓) อาจขัดกฎหมายรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒

๔.๑.๓) ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๔ ไม่ชอบด้วย พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ และกฎกระทรวงฯ ๒/๒๕๒๓

๔.๑.๔) ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๐ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ และกฎกระทรวงฯ ๒/๒๕๒๓

๔.๑.๕) ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๔.๑.๖) ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๔.๒) <u>รายละเอียดของประเด็นปัญหา</u>

<u>ประเด็นที่ ๑ สินค้าข้าวไม่ใช่สินค้าตามมาตรา ๕(๒) ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ การส่งออกข้าวในปัจจุบันจึงไม่อยู่ในความควบคุมของกระทรวงพาณิชย์</u>

๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีไม่เคยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ให้สินค้าข้าวเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือนำเข้าตามมาตรา ๕ (๒) ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒

๒) ในปัจจุบันกระทรวงพาณิชย์ยังควบคุมการส่งออกข้าวอยู่ โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกฤษฎีกาฯ ๑๓/๒๔๙๐ และประกาศฯ ๗/๒๕๐๙ ซึ่งออกโดยอาศัยตามมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง พุทธศักราช ๒๔๘๒

กฎหมายดังกล่าวถูกยกเลิกโดยมาตรา ๓ ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ แต่มีแต่มีบทเฉพาะกาลตามมาตรา ๒๔ ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ ให้พระราชกฤษฎีกาฯ ๑๓/๒๔๙๐ และประกาศฯ ๗/๒๕๐๙ ให้ยังคงมีผลบังคับใช้ได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ จนกว่าจะมีกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่ออกตาม พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ มาใช้บังคับพระราชกฤษฎีกาฯ ๑๓/๒๔๙๐ และประกาศฯ ๗/๒๕๐๙ ให้อำนาจ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยสิทธิขาดในการจัดการเกี่ยวกับเรื่องการส่งออกหรือนำเข้าสินค้า ย่อมขัดหรือแย้งกับ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ ซึ่งอำนาจถูกโอนจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มาเป็นของคณะรัฐมนตรี ก่อนมีการประกาศบังคับใช้กฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ พระราชกฤษฎีกาฯ ๑๓/๒๔๙๐ และประกาศฯ ๗/๒๕๐๙ อาจอนุโลมให้ยังคงใช้บังคับได้ตามบทเฉพาะกาลตามมาตรา ๒๔ ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ เฉพาะส่วนที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ แต่เมื่อมีการออกกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ มาบังคับใช้แล้วพระราชกฤษฎีกาฯ ๑๓/๒๔๙๐ และประกาศฯ ๗/๒๕๐๙ ย่อมถูกยกเลิกไป

กรณีกระทรวงพาณิชย์ยังคงใช้พระราชกฤษฎีกาฯ ๑๓/๒๔๙๐ และประกาศฯ ๗/๒๕๐๙ ต่อมาอีกจนถึงปัจจุบันทำให้เกิดความสับสนกับผู้บังคับใช้กฎหมาย คือกระทรวงพาณิชย์และผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมาย คือผู้ประกอบการค้าข้าว เนื่องจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์บางท่านยังสับสนคิดว่าตนเองยังมีอำนาจเด็ดขาดตามพระราชกฤษฎีกาฯ ๑๓/๒๔๙๐ และประกาศฯ ๗/๒๕๐๙ ดังกล่าวอยู่อีกจึงมีการออกระเบียบ ประกาศต่าง ๆ

มากมายขัดต่อกฎหมายอีกทั้งยังมีการออกกฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ

ประเด็นที่ ๒ ข้อ ๓ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๒๓) อาจขัดกฎหมายรัฐธรรมนูญ และพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒

หลักการพื้นฐานของการปกครองในระบอบประชาธิปไตยที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งคือ การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้ปลอดพ้นจากการใช้อำนาจที่ไม่เป็นธรรมของรัฐ หรือผู้อื่นและการคุ้มครองความเสมอภาค ทางกฎหมายของบุคคล

รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน (พุทธศักราช ๒๕๔๐) มีบทบัญญัติอย่างชัดเจนในการคุ้มครองศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลและกำหนดให้องค์กรของรัฐทุกองค์กรใช้อำนาจโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และสิทธิเสรีภาพนั้น จะต้องไม่เป็นการละเมิดสิทธิของบุคคลอื่น ไม่เป็นปฏิปักษ์ต่อรัฐธรรมนูญ หรือไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน

ในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันได้บัญญัติสิทธิและเสรีภาพ ของชนชาวไทยไว้ในหมวด ๓ ตั้งแต่ มาตรา ๒๖-๖๕

มาตรา ๓ ของกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ มีเนื้อหาจำกัดสิทธิเสรีภาพของบุคคลซึ่งตามมาตรา ๒๙ ของรัฐธรรมนูญระบุไว้ว่า การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติตามวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม

ในข้อ ๓ ของกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ มีการจำกัดสิทธิของบุคคลซึ่งอาจขัดต่อหลักรัฐธรรมนูญดังต่อไปนี้

๑) ผู้ที่เคยทำความเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศ (นิติบุคคลหรือบุคคลธรรมดา) จะถูกตัดสิทธิไม่ให้ได้รับใบอนุญาตส่งออกข้าวตลอดไป

๒) หากนิติบุคคลใด (เช่นนิติบุคคล ก) ทำความเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศ นิติบุคคลนั้นจะถูกตัดสิทธิไม่ให้ได้รับใบอนุญาตส่งออกตลอดไป นอกจากนี้ กรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคลนั้นไม่ว่าผู้ใดมีส่วนเกี่ยวข้องกับการทำความเสียหายนั้น

หรือไม่ก็ตามลาออกจากการเป็นกรรมการของนิติบุคคล ก ดังกล่าว แล้วไปเป็นกรรมการของนิติบุคคลอื่น ๆ (เช่นนิติบุคคล ข) นิติบุคคล ข นั้น ก็จะถูกตัดสิทธิไม่ให้ได้รับใบอนุญาตส่งออกด้วย ตลอดไป แม้ว่ากรรมการหรือผู้จัดการ พนักงาน อื่น ๆ ของนิติบุคคล ข ดังกล่าว จะไม่มีส่วนเกี่ยวข้องใด ๆ กับนิติบุคคล ก เลยก็ตาม

ประเด็นที่จะต้องพิจารณา คือ การตัดหรือจำกัดสิทธิของบุคคลตลอดไปทำได้หรือไม่ตามหลักของกฎหมายแล้ว เมื่อผู้กระทำผิดได้ชดใช้ความผิดที่ได้กระทำขึ้น ตามกฎหมายแล้วย่อมได้รับสิทธิและเสรีภาพ เฉกเช่นบุคคลที่ไม่เคยกระทำความผิดมาก่อน แม้แต่บุคคลซึ่งล้มละลายกฎหมายก็ยังระบุว่าหลังจากพ้นกำหนด ๓ ปี ก็สามารถที่จะประกอบธุรกิจตามปรกติได้โดยไม่ถูกลิดรอนสิทธิแต่ประการใด

อีกประเด็นหนึ่งก็คือ บุคคลใด ๆ ก็ตามจะต้องรับผิดหรือเสียสิทธิเนื่องจากการกระทำของบุคคลอื่นหรือไม่ กรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคลก็เป็นคนละบุคคลกับนิติบุคคล การตัดสิทธิ์นิติบุคคล ก และให้มีผลต่อ ๆ ไป ถึงนิติบุคคล ข, ค, ง ฯลฯ ซึ่งเพียงแต่แต่งตั้งบุคคลซึ่งเคยเป็นกรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคล ก ซึ่งไม่มีส่วนร่วมหรือเกี่ยวข้องในการกระทำผิดของนิติบุคคล ก เป็นกรรมการหรือผู้จัดการ ย่อมไม่ชอบกฎหมายและรัฐธรรมนูญ การจะกำจัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำผิดย่อมไม่สามารถที่จะกระทำได้

<u>ประเด็นที่ ๓ ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร(ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๔ ไม่ชอบด้วย พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ และกฎกระทรวงฯ ๒/๒๕๒๓</u>

๑) สินค้าข้าวไม่ใช่สินค้าตามมาตรา ๕ (๒) ของ พ.ร.บ.ฯ ส่งออก ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ยังไม่เคยขออนุมัติคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ข้าวเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือนำเข้าตามมาตรา ๕ (๒) ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ การที่กระทรวงพาณิชย์จะนำพระราชกฤษฎีกาฯ ๑๓/๒๔๙๐ และประกาศ ๗/๒๕๐๙ มาถือเสมือนว่าข้าวเป็นสินค้าตามมาตรา ๕ (๒) ของ พ.ร.บ. ส่งออก ฯ ๒๕๒๒ ย่อมไม่ถูกต้อง เนื่องจากถึงแม้ว่าพระราชกฤษฎีกาฯ ๑๓/๒๔๙๐ จะมีการผ่านการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีก็ตาม แต่สินค้าที่ผ่านการพิจารณาโดยคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาฯ ๑๓/๒๔๙๐ ซึ่งถูกยกเลิกไปแล้วนั้นก็ไม่เหมือนกันสินค้าที่ผ่านการอนุมัติของคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๕ (๒) ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ กำหนดให้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุมัติในการส่งออกหรือนำเข้า นอกจากนี้เจตนารมย์ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ ก็ต้องการให้มีการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง เนื่องจากภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมที่เปลี่ยนไป รัฐสภาประสงค์จะให้มีการพิจารณาเรื่องการส่งออกและนำเข้าใหม่หากสินค้าใดไม่มีความจำเป็นต้องควบคุมจะได้ยกเลิกการควบคุมเสีย เจตนารมย์นี้ย่อมไม่สามารถบรรจุได้หากกฎหมายเดิมซึ่งล้าสมัยไม่เหมาะสมกับภาวะการณ์ยังมีผลบังคับใช้อยู่ เจตนารมย์

อีกประการหนึ่งของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ ก็คือการโอนอำนาจการควบคุมการส่งออกและนำเข้าจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ มาเป็นของคณะรัฐมนตรีดังจะเห็นได้ชัดเจนจากมาตรา ๕ และมาตรา ๖ ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ ซึ่งกำหนดไว้อย่างละเอียดจนกระทั่งถึงชื่อที่ใช้ในทางการค้า เครื่องหมายการค้า หนังสือรับรองแหล่งกำเนิดสินค้า หนังสือรับรองคุณภาพสินค้า การกำหนดมาตราการต่าง ๆ ว่ารัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์จะทำการเพียงลำพังไม่ได้ จะต้องผ่านการอนุมัติของคณะรัฐมนตรีเสียก่อน

๒) พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ มาตรา ๗ และมาตรา ๒๕ นั้น กำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง ร่วมกันออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตได้ แต่มิได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ไปมอบอำนาจให้กรมการค้าต่างประเทศมาออกหลักเกณฑ์และวิธีการในเรื่องของการขออนุญาตส่งออกข้าวเอกชนออกไปนอกราชอาณาจักร ตามข้อ ๗ ของระเบียบฯ ๑/๒๕๓๔ อีก

๓) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์จะกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตเกินกว่าที่กำหนดในกฎกระทรวงฉบับที่ ๒/๒๕๒๓ ดังที่ระบุในข้อ ๙ ของระเบียบฯ ๑/๒๕๓๔ ไม่ได้ หากผู้ประกอบการส่งออกข้าวปฏิบัติครบถ้วนตามกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ แล้วรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์จะต้องออกใบอนุญาตส่งออกข้าวให้

๔) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ไม่มีอำนาจลงโทษผู้ส่งออกข้าวโดยการงดใบอนุญาตส่งออกข้าว ยิ่งไปกว่านั้นยังไม่มีอำนาจในการมอบอำนาจให้กรมการค้าต่างประเทศลงโทษผู้หนึ่งผู้ใดโดยการงดออกใบอนุญาตส่งออกข้าว หากฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบฯ ๑/๒๕๓๔ *ตามที่มีการกำหนดไว้ในข้อ ๑๐ ของระเบียบดังกล่าว เนื่องจากมาตรา ๗ ของ พ.ร.บ.* ส่งออกฯ ๒๕๒๒ เป็นเรื่องของการให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มอบอำนาจให้ผู้ซึ่งได้รับมอบหมายออกใบอนุญาตส่งออกและกฎกระทรวงฉบับที่ ๒/๒๕๒๓ เป็นเรื่องของหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตเท่านั้น นอกจากนี้ไม่มีมาตราใดใน พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ ที่ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์หรือผู้หนึ่งผู้ใดไปลงโทษผู้ส่งออกข้าวโดยการงดใบอนุญาตส่งออก (การกำหนดบทลงโทษตาม พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ อยู่ในมาตรา ๒๐-๒๓ เป็นเรื่องของการจำคุกและปรับเท่านั้น)

ประเด็นที่ ๔ ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๐ ไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ และกฎกระทรวงฯ ๒/๒๕๒๓

๑) ไม่ได้มีการอ้างกฎหมายที่ให้อำนาจในการออกระเบียบหรือแก้ไขปรับปรุงระเบียบ

๒) มีการกำหนดบทลงโทษโดยการตัดสิทธิประโยชน์และการงดออกใบอนุญาตส่งออกข้าว ซึ่ง พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ และกฎกระทรวงฯ ๒/๒๕๒๓ ไม่ได้ให้อำนาจไว้

๓) ข้อความในระเบียบไม่ชอบด้วยกฎหมายและรัฐธรรมนูญกล่าวคือ

๓.๑) หากผู้ส่งออกมีข้อพิพาทกับกระทรวงพาณิชย์ (ยังไม่ทราบว่าฝ่ายใดถูกฝ่ายใดผิด) ก็จะถูกลงโทษซึ่งเป็นการขัดแย้งกับรัฐธรรมนูญ

๓.๒) มีบทลงโทษบุคคลหนึ่งเนื่องจากการกระทำของอีกบุคคลหนึ่ง โดยไม่คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพของผู้บริสุทธิ์ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด

ประเด็นที่ ๕ ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร(ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๑) ระเบียบฉบับดังกล่าว อ้างว่าออกโดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ และมาตรา ๒๕ ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ และข้อ ๔ และข้อ ๗ ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๓)

การอ้างอำนาจดังกล่าวไม่ชอบด้วยกฎหมาย เนื่องจากกฎหมายดังกล่าวข้างต้น มิได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ไปออกระเบียบใด ๆ เพื่อควบคุมการส่งออกหรือนำเข้าสินค้าแต่โดยลำพัง หากรัฐมนตีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ต้องการที่จะออกประกาศหรือกำหนดมาตรการใด ๆ เกี่ยวกับการส่งออกหรือนำเข้า จะต้องอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕ ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ โดยต้องทำเรื่องขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี และประกาศในราชกิจจานุเบกษา หากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ประสงค์จะกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขออนุญาต และการอนุญาตส่งออกข้าวจะต้องอาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ และมาตรา ๒๕ โดยร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกเป็นกฎกระทรวง

กฎกระทรวงฉบับที่ ๒/๒๕๒๓ ข้อ ๔ เป็นเรื่องของการกำหนดให้ยื่นแสดงหลักฐานที่มีอยู่เท่านั้น หากจะกำหนดให้มีเอกสารหลักฐาน หนังสือรับรองคุณภาพสินค้าหรือหนังสือรับรองอื่นใดต้องอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕ (๕) ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ โดยต้องผ่านการอนุมัติของคณะรัฐมนตรี และประกาศในพระราชกิจจานุเบกษา

ส่วนข้อ ๗ ของกฎกระทรวงฯ ๒/๒๕๒๓ เป็นการกำหนดเงื่อนไขที่ผู้ได้รับใบอนุญาตส่งออกแล้วต้องปฏิบัติเท่านั้น ไม่ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ไปออกระเบียบต่อไปได้อีก

๒) มีการกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตเกินเลยไปกว่าที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงฯ ๒/๒๕๒๓ โดยระเบียบดังกล่าวกำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์ให้มีการตรวจคุณภาพของข้าวที่จะส่งออก ว่าเป็นจริงตามคำขอหรือไม่อีกทั้งมีการกำหนดให้มีการทำหนังสือรับรองการขอใบอนุญาตส่งออกข้าว โดยมีการระบุถึงการยินยอมให้กรมการค้าต่างประเทศพักใช้หรือเพิกถอนการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ส่งออกข้าว และดำเนินการตามกฎหมายอาญา ฐานความผิดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จและกฎหมายอื่น ๆ ต่อไปด้วย

<u>ประเด็นที่ ๖ ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย</u>

๑) กระทรวงพาณิชย์ไม่มีอำนาจในการออกระเบียบดังกล่าว ระเบียบดังกล่าวอ้างว่า ออกโดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ และมาตรา ๒๕ ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ และ กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ข้อ ๔ (๑) , (๓) และข้อ ๗ (๕) แต่กฎหมายดังกล่าวไม่ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ไปออกระเบียบใด ๆ ต่อไปอีกโดยลำพัง หากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ประสงค์จะออกประกาศกำหนดมาตรการต่างๆ สามารถทำได้โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕ ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ โดยการขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาต

๒) ข้อ ๔ (๑) , (๓) ของกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ นั้น เป็นเรื่องของการยื่นเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้ว การกำหนดให้มีเอกสารหลักฐานอื่น ๆ เพิ่มเติมจะต้องอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕ ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒

๓) ส่วนข้อ ๗ (๕) นั้น เป็นเพียงเงื่อนไขเฉพาะแล้วแต่กรณีที่กำหนดให้ผู้ได้รับใบอนุญาตแล้วต้องปฏิบัติจะไปกำหนดเงื่อนไขว่า ถ้าไม่ทำแล้วจะไม่ออกใบอนุญาตส่งออกข้าวให้ไม่ได้ อีกทั้งจะไปอ้างว่าการตรวจคุณภาพของข้าวเป็นไปเพื่อรักษาเสถียรภาพของราคาสินค้า หรือเพื่อแก้ไขการขาดแคลนสินค้าชนิดที่ส่งออกหรือนำเข้าจึงฟังไม่ขึ้น

๕. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกข้าว แบ่งออกตามช่วงระยะเวลา

กฎหมายเกี่ยวกับการส่งออกข้าวมีมากมายหลายฉบับ เพื่อให้เข้าใจถึงความเป็นมาของกฎหมายจะขอแบ่งออกเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ ระหว่างพุทธศักราช ๒๔๘๒ - พ.ศ. ๒๕๒๒

กฎหมายหลักเกี่ยวกับการส่งออกข้าวได้แก่

๑) พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง พุทธศักราช ๒๔๘๒ , พุทธศักราช ๒๔๘๗ และ พ.ศ. ๒๔๙๐

๒) พระราชบัญญัติการค้าข้าว พุทธศักราช ๒๔๘๙

๓) พระราชกฤษฎีกา ควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉะบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๔๙๐

๔) ประกาศกระทรวงเศรษฐการ เรื่อง การส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ ๒๕๐๙ ในช่วงนี้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจเด็ดขาดเต็มที่ในเรื่องเกี่ยวกับการส่งออกข้าว

ระยะที่ ๒ ระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๒๒ - พ.ศ. ๒๕๒๓

กฎหมายหลักเกี่ยวกับการส่งออกข้าวได้แก่

๑) พระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒

๒) พระราชบัญญัติการค้าข้าว พุทธศักราช ๒๔๘๙

๓) พระราชกฤษฎีกา ควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งสินคบางอย่าง (ฉะบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๔๙๐

๔) ประกาศกระทรวงเศรษฐการ เรื่อง การส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๙ พระราชกฤษฎีกาฯ ๑๓/๒๔๙๐ และประกาศฯ ๗/๒๕๐๙ ใช้ได้เฉพาะส่วนที่ไม่ขัดหรือแย้งกับ พ.ร.บ.ส่งออกฯ ๒๕๒๒ ตามบทเฉพาะกาลของ พ.ร.บ.ส่งออกฯ ๒๕๒๒

ในช่วงนี้ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ไม่มีอำนาจเด็ดขาดในการจะออกประกาศกำหนดมาตรการต่าง ๆ ต้องขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรี

<u>ระยะที่ ๓</u> ระหว่าง พ.ศ. ๒๕๓๓ - ปัจจุบัน

<u>กฎหมายหลักเกี่ยวกับการส่งออกข้าวได้แก่</u>

๑) พระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒

๒) พระราชบัญญัติการค้าข้าว พุทธศักราช ๒๔๘๙

หลังจากที่ได้มีการออกกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ ออกมาแล้ว กฎหมายอื่น ๆ ที่ออกตาม พ.ร.บ.ควบคุมฯ ๒๔๘๒, ๒๔๘๗, ๒๔๙๐ ก็จะถูกยกเลิกไป ปัญหาที่เกิดขึ้นก็คือ กระทรวงพาณิชย์ยังมีการใช้อำนาจตามพระราชกฤษฎีกาฯ ๑๓/๒๔๙๐ และประกาศฯ ๗/๒๕๐๙ อยู่ ทั้ง ๆ ที่พระราชกฤษฎีกาฯ ๑๓/๒๔๙๐ และประกาศฯ ๗/๒๕๐๙ ฉบับดังกล่าวควรที่จะถูกยกเลิกกฎหมายแม่คือ พ.ร.บ.ควบคุมฯ ๒๔๘๒

ข้อแตกต่างที่สำคัญคือ ประเด็นอำนาจของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ตามกฎหมายเดิมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจเด็ดขาดเต็มที่ แต่ตามกฎหมายฉบับปัจจุบันรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจเสนอคณะรัฐมนตรีให้อนุมัติแต่ไม่มีอำนาจเด็ดขาด

๖. การวิเคราะห์กฎหมายแม่บทเกี่ยวกับการส่งออกข้าวโดยละเอียด

กฎหมายแม่บทเกี่ยวกับส่งออกและนำเข้าสินค้าทุกชนิด ในปัจจุบัน คือ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ ซึ่งออกมาแทน พ.ร.บ.ควบคุมฯ ๒๔๘๒ มีข้อสังเกตคือ มีการเปลี่ยนชื่อ พ.ร.บ. จากเดิมเรียกว่าพระราชบัญญัติ "ควบคุม" การส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง พุทธศักราช ๒๔๘๒ มาเป็น พระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ โดยตัดคำว่า "ควบคุม" ออกไป

กฎกระทรวงที่ออกมาตาม พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ ดังกล่าว คือกฎกระทรวงฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๓) หลังจากที่กฎกระทรวงฉบับนี้ออกมามีผลบังคับใช้ตั้งแต่ ๒๕ กันยายน ๒๕๒๓ กฎหมายลูกเดิมที่มีการใช้ชั่วคราวตามบทเฉพาะกาลตามมาตรา ๒๔ ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ ก็จะถูกยกเลิกไปโดยปริยาย

พระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ ๒๕๒๒ พระราชบัญญัติดังกล่าว มีสาระสำคัญ ดังนี้

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง พุทธศักราช ๒๔๘๒, พุทธศักราช ๒๔๘๗ และ พ.ศ. ๒๔๙๐ และกฎหมายลูกอื่น ๆ ของกฎหมายฉบับดังกล่าว

มาตรา ๕ มาตรานี้มีการระบุอย่างชัดเจน ถึงอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยมีการโอนอำนาจเดิมของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการตามมาตรา ๔ ของ พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง พุทธศักราช ๒๔๘๒) มาเป็นอำนาจของคณะรัฐมนตรี มาตรานี้ครอบคลุมถึงข้อกำหนดปลีกย่อยต่าง ๆ เช่น การกำหนดให้ต้องมีหนังสือรับรองต่าง ๆ อันได้แก่ หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หนังสือรับรองคุณภาพสินค้า ฯลฯ หากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ต้องการให้ข้าวต้องมีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้าในการส่งออกไปต่างประเทศจะกระทำโดยลำพังตนเอง โดยไม่ขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีไม่ได้

มาตรา ๖ อำนาจกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม รวมทั้งการแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษ ในการส่งออกหรือในการนำเข้าถูกโอนมาอยู่ในความควบคุมของคณะรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจเพียงการกำหนดระเบียบการเรียกเก็บและวิธีการชำระค่าธรรมเนียมเท่านั้น

มาตรา ๗ ห้ามมิให้ผู้ใดส่งออกหรือนำเข้า ซึ่งสินค้าตามมาตรา ๕ (๒) เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มอบหมายการขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงมีข้อสังเกต คือ

๑) มาตรานี้ ใช้บังคับสินค้าตามมาตรา ๕ (๒) เท่านั้น

๒) มาตรานี้ ให้อำนาจรัฐมนตรีผู้รักษาการตาม พ.ร.บ. (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง) ไปออกกฎกระทรวงเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตเท่านั้น จะไปกำหนดมาตรการอื่นใดอีกไม่ได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องต่าง ๆที่มีการกำหนดไว้แล้วตามมาตรา ๕ และ มาตรา ๖ ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒

๓) การออกกฎกระทรวงจะต้องผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี

มาตรา ๒๐ เป็นข้อกำหนดโทษ ของผู้กระทำผิดตามมาตรา ๕ (๑) หรือฝ่าฝืนมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง โดยกำหนดโทษจำคุกหรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๑ เป็นข้อกำหนดโทษของผู้ฝ่าฝืนมาตรา ๖ เป็นโทษจำคุกหรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒ เป็นข้อกำหนดโทษ ของผู้ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศซึ่งออกตามมาตรา ๕ (๓) , (๕) หรือ (๖) เป็นโทษจำคุกหรือปรับ หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓ เป็นข้อกำหนดโทษ ผู้ขัดขวาง หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งปฏิบัติตาม มาตรา ๑๗ โดยกำหนดเป็นโทษจำคุกหรือปรับหรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔ เป็นบทเฉพาะกาล ซึ่งระบุว่า บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่างที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงมีผลใช้บังคับได้ต่อไปโดยมีข้อแม้ว่า

๑) จะต้องไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้

๒) หากมีกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับแล้ว บรรดากฎหมายต่าง ๆ อันได้แก่ พระราชกฤษฎีกา และประกาศที่ออกตามพระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง พุทธศักราช ๒๔๘๒ ก็จะถูกยกเลิกไป ซึ่งในกรณีเรื่องข้าวนี้จะหมายถึงพระราชกฤษฎีกาฯ ๑๓/๒๔๙๐ และประกาศ ๗/๒๕๐๙ ซึ่งออกตาม พ.ร.บ. ควบคุมฯ ๒๔๘๒ เดิม ก็จะถูกยกเลิกตาม พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ ตามมาตรา ๓ ไปด้วย

<u>กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๓)</u>

ในเรื่องหลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตซึ่งสินค้าตามมาตรา ๕ (๒) ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ นั้นมีการระบุไว้ตามกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ กฎกระทรวงฉบับนี้มีสาระสำคัญ ดังนี้

๑) การแบ่งประเภทผู้ส่งออก

๑.๑) การแบ่งประเภทผู้ส่งออก ตามวัตถุประสงค์

๑.๑.๑) เพื่อใช้ในกิจการของตนเองหรือกิจการที่มิใช่เพื่อการค้าต้องปฏิบัติตาม ข้อ ๑,๒,๕,๗,๘ ของกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓

๑.๑.๒) เพื่อกิจการที่เป็นการค้าต้องปฏิบัติตามข้อ ๓,๔,๕,๖,๗,๘ ของกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓

๑.๒) การแบ่งประเภทผู้ส่งออกตามประเภทบุคคล

๑.๒.๑) บุคคลธรรมดา

๑.๒.๒) นิติบุคคล

แม้ว่า บุคคลธรรมดาที่มีความประสงค์จะส่งข้าวออกเพื่อกิจการที่มิใช่เพื่อการค้าจะสามารถส่งออกข้าวได้ก็ตามแต่ การส่งออกกรณีดังกล่าวจะมีน้อยกว่าการส่งออกในกรณีที่ผู้ขออนุญาตเป็นนิติบุคคลเพื่อกิจการที่เป็นการค้ามาก

๒) คุณสมบัติของผู้ส่งออก

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตส่งออกเพื่อกิจการที่เป็นการค้าผู้ขออนุญาตต้องมีคุณสมบัติดังต่อไปนี้

๒.๑) ตามข้อ ๓ ของกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓

"ในกรณี.....มาก่อน"

มีข้อพิจารณาคือ

๒.๑.๑) ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องเป็นผู้ไม่เคยกระทำการใด ๆ ที่เป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศมาก่อน

มีข้อสังเกตคือ จะต้องมีการกระทำการใด ๆ เกิดขึ้นและการกระทำนั้น มีการพิสูจน์ และพิพากษาเป็นที่สุดแล้วว่าการกระทำนั้น เป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศ และการกระทำนั้นต้องเกิดขึ้นก่อนจะมีการขออนุญาตส่งออก

๒.๑.๒) ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตเป็นนิติบุคคล

๒.๑.๒.๑) "กรรมการหรือผู้จัดการต้องไม่เคยกระทำการใดๆ ที่เป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศมาก่อน" ข้อนี้หมายความว่า หากผู้ที่จะเป็นกรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคลหนึ่งไปทำกิจการส่วนตัวหรือกิจการที่ไม่เกี่ยวข้องกับนิติบุคคล และมีการพิพากษาเป็นที่สุดแล้วว่ามีการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดที่ทำให้เกิดความเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศ หลังจากนั้นผู้ซึ่งเคยทำความเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศดังกล่าวก็มาเป็นกรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคล นิติบุคคลนั้นก็จะมีคุณสมบัติไม่ถูกต้องตามกรณีนี้

๒.๑.๒.๒) กรรมการหรือผู้จัดการเคยเป็นกรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคลที่เคยกระทำการใด ๆ ที่เป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศมาก่อน

ย่อหน้านี้มี ๒ เงื่อนไข

เงื่อนไขประการแรก ต้องมีบริษัท ก ที่มีการกระทำการใด ๆ และมีการพิสูจน์และพิพากษาเป็นที่สุดแล้วว่า การกระทำนั้นเป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศ กรรมการหรือผู้จัดการ (ก๑-ก๔) ของบริษัท ก ได้ลาออกจากการเป็นกรรมการหรือผู้จัดการของบริษัท ก (เพื่อให้เข้าข่ายคำว่าเคยเป็น)

เงื่อนไขประการที่สอง ก๑-ก๔ คนใดคนหนึ่ง ได้มาเป็นกรรมการหรือผู้จัดการของบริษัท ข หลังจากที่ลาออกจากการเป็นกรรมการของบริษัท ก ในกรณีเช่นนี้ บริษัท ข จะไม่ได้รับใบอนุญาตส่งออกข้าว

๒.๒) จะต้องมีโกดัง (ที่เก็บสินค้า) ที่ได้รับอนุมัติจากกรมศุลกากร กระทรวงการคลังตามข้อ ๔ (๒) ของกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓

๒.๓) จะต้องได้รับหนังสืออนุญาตเป็นผู้ประกอบการค้าข้าวประเภทผู้ส่งออกจากกรมการค้าภายในกระทรวงพาณิชย์ ตามข้อ ๔ (๖) ของ กฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓

(๓) หลักฐานที่ต้องยื่นในการประกอบการขอใบอนุญาตส่งออกมีการระบุไว้ตามข้อ ๔ ของกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ หลักฐานนี้ต้องมีอยู่แล้ว หากเป็นเอกสารที่ต้องทำขึ้นใหม่ เช่นหนังสือรับรองคุณภาพสินค้า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ต้องกระทำการตาม มาตรา ๕ (๕) เสียก่อน

(๔) ในกรณีที่มีความจำเป็นต้องจัดสรรปริมาณในการอนุญาตให้ส่งออกหรือนำเข้า จะมีแนวทางในการจัดสรรปริมาณในการอนุญาตให้ส่งออกหรือนำเข้าตามข้อ ๕ ของกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓

(๖) หลังจากได้รับใบอนุญาตแล้ว ผู้ได้รับใบอนุญาตอาจจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขบางอย่างตามข้อ ๗ ของกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ ซึ่งมีข้อสังเกตตามข้อ ๗ (๕) ที่ระบุว่า "เงื่อนไขอื่นเพื่อรักษาเสถียรภาพของราคาสินค้า หรือเพื่อแก้ไขการขาดแคลนสินค้าชนิดที่ส่งออกหรือนำเข้า "ว่าข้อนี้ให้อำนาจรัฐมนตรีตามกฎกระทรวงในการกำหนดเงื่อนไขอะไร มีขอบเขตเพียงใด

ในประเด็นนี้ จะต้องย้อนไปที่กฎหมายแม่ของกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ คือ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ ซึ่งมีการกล่าวอย่างชัดเจนในมาตรา ๗ วรรค ๒ ว่า การขออนุญาต และการอนุญาตจะต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง ไม่ใช่ที่ไปกำหนดในระเบียบหรือประกาศ เนื่องจากกฎกระทรวงต้องผ่านคณะรัฐมนตรี แสดงว่ารัฐสภาไม่ต้องการให้การกำหนดหลักเกณฑ์เงื่อนไข วิธีการในการอนุญาตไปอยู่ในอำนาจของรัฐมนตรีเพียงท่านเดียวแต่ต้องการให้อยู่ในความควบคุมของคณะรัฐมนตรี คือคณะรัฐมนตรีต้องเห็นชอบด้วย ถ้ารัฐมนตรีไปออกประกาศ หรือระเบียบที่ไม่ใช่กฎกระทรวงถือว่านอกขอบเขตอำนาจที่มอบหมายไป กฎระเบียบนั้นไม่ชอบ

อย่างไรก็ดี หากระเบียบข้อบังคับที่รัฐมนตรีออกมานั้น เป็นข้อบังคับย่อยไม่ได้ไปตัดสิทธิเป็นระเบียบรายละเอียดที่ออกหรือไม่ออกก็ต้องทำอย่างนั้นอยู่แล้ว รัฐมนตรีสามารถออกระเบียบ ประกาศมาบังคับใช้ได้ อย่างไรก็ดีการจะออกระเบียบนั้น จะต้องมีกฎหมายให้อำนาจเอาไว้ด้วยซึ่งมาตรา ๗ ของพ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ ซึ่งเป็นแม่บทของกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ ไม่ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีไปออกระเบียบใด ๆ หากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ประสงค์จะออกระเบียบใด ๆ จะต้องอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕ ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒

๗. ข้อสังเกต /ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

ข้อสังเกต

จากการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับเรื่องการส่งออกข้าวครอบคลุมกฎหมายกว่า ๑๙ ฉบับ พบว่า

๑) พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ ไม่ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีเช่นเดิม โดยอำนาจการควบคุมที่เคยเป็นของรัฐมนตรีตาม พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ ได้ให้ไว้แก่คณะรัฐมนตรี เช่น การกำหนดให้ สินค้าจะส่งออกหรือนำเข้าต้องมีใบอนุญาตตามมาตรา ๕ (๒) ต้องเป็นอำนาจคณะรัฐมนตรีเป็นผู้อนุมัติไม่ใช่อำนาจรัฐมนตรีต่อไป แต่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ไม่เคยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕ (๒) ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ ขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีให้ข้าวเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือนำเข้า เพราะกรณีดังกล่าวนี้สามารถใช้บทเฉพาะกาลตามมาตรา ๒๔ ได้ ซึ่งให้นำพระราชกฤษฎีกา ควบคุมการส่งออกไปนอกราช-อาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๔๙๐ และประกาศกระทรวงเศษฐการ เรื่อง การส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๙ (ซึ่งออกตาม พ.ร.บ. ควบคุมฯ ๒๔๘๒ ซึ่งถูกยกเลิกไปแล้วโดย พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒) มาบังคับทำการควบคุมการส่งออกและนำเข้าข้าวอันมิได้อาศัยตัวบทกฎหมายมาตราหลักของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ อย่างที่กฎหมายแสดงเจตนารมย์ไว้ ทำให้เกิดปัญหาความไม่ชอบด้วยกฎหมายในการใช้อำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เกิดขึ้น ดังนั้นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ควรยกเลิกการใช้พระราชกฤษฎีกาฯ ๑๓/๒๔๙๐ และประกาศฯ ๗/๒๕๐๙ และหากยังประสงค์จะให้การส่งออกและนำเข้าข้าวต้องขอใบอนุญาตจากกระทรวงพาณิชย์ต่อไปก็ให้ประกาศให้ข้าวเป็นสินค้าตามมาตรา ๕ (๒) ของ พ.ร.บ.ส่งออกฯ ๒๕๒๒ ต่อไปเสีย

๒) ข้อ ๓ ของกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ ควรจะได้มีการพิจารณาปรับปรุงใหม่เพื่อมิให้เกิดข้อโต้แย้งว่าขัดต่อกฎหมายและรัฐธรรมนูญ เนื่องจากมีการกำหนดบทลงโทษตัดสิทธิบุคคลหนึ่ง(ที่ไม่ได้เป็นผู้กระทำความผิด) โดยการกระทำของอีกบุคคลหนึ่ง

๓) ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่๑) พ.ศ.๒๕๓๔ ออกมาโดยไม่ชอบด้วยกฎหมายทั้งในแง่ที่มาของอำนาจและสาระสำคัญของระเบียบ

ระเบียบฯ ๑/๒๕๓๔ ดังกล่าวอ้างว่าได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ และกฎกระทรวงฯ ๒/๒๕๒๓ ออกมาใช้บังคับ เมื่อพิจารณาโดยละเอียดแล้ว เป็นกรณีอาศัยช่องของกฎหมายบางส่วนอันไม่ใช่เรื่องอำนาจโดยตรงมาออกระเบียบ ทั้งนี้เพื่อนำเอาพระราชกฤษฎีกาฯ ๑๓/๒๔๙๐ และประกาศฯ ๗/๒๕๐๙ มาใช้บังคับควบคู่กับกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ หาไม่แล้วจะใช้มาตรา ๒๔ ไม่ได้เพราะการใช้อำนาจรัฐมนตรีขัดต่อพ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ อีกทั้งการออกระเบียบดังกล่าวนี้ โดยอ้างมาตรา ๗ ของ พ.ร.บ. นั้นก็ไม่ได้ให้อำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ในการออกระเบียบอีกด้วย

ระเบียบดังกล่าวกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการขออนุญาต และอนุญาตเกินกว่าความตามมาตรา ๗ ของ พ.ร.บ.ส่งออกฯ ๒๕๒๒ และกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ นอกจากนี้ยังได้มีการมอบอำนาจให้กรมการค้าต่างประเทศลงโทษผู้ไม่ปฏิบัติตามระเบียบโดยการงดออกใบอนุญาต

๔) ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๐ ควรจะถูกยกเลิกเนื่องจากออกมาโดยไม่มีฐานอำนาจตามกฎหมายของรัฐมนตรีผู้ออกระเบียบ นอกจากนี้สาระสำคัญของระเบียบยังขัดต่อกฎหมายและรัฐธรรมนูญมาตรา ๖๒

๕) ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ชอบด้วยกฎหมาย กระทรวงพาณิชย์จึงได้มีการออกระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๕ มาเพื่อแก้ข้อบกพร่องของระเบียบฯ ๑๒/๒๕๔๕ แต่ระเบียบฯ ๑๓/๒๕๔๕ ก็ยังไม่ชอบด้วยกฎหมายอยู่ดี

ข้อเท็จจริงว่ามีข้อ ๔ ของกฎกระทรวงฉบับนี้เปิดช่องให้กระทรวงพาณิชย์โดยรัฐมนตรีสามารถประกาศในเรื่องของเอกสารหรือหลักฐานเกี่ยวกับราคา ปริมาณสินค้า หลักฐานการซื้อขาย ฯลฯ ที่จะต้องแนบคำขอไปเท่านั้นตาม (๑) - (๗) แต่ระเบียบกระทรวงฉบับที่ ๑๒ และ ๑๓ อ้างข้อ ๔ (๑) (๓) และข้อ ๗ (๕) ของกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ ไปกำหนดเงื่อนไขหลักเกณฑ์ให้มีการตรวจคุณภาพของข้าวที่จะส่งออกว่าเป็นจริงตามขอหรือไม่ ตลอดจนมีการกำหนดบทลงโทษหากคุณภาพของข้าวไม่ตรงตามที่ขอ ซึ่งหลักเกณฑ์เหล่านี้ไม่ได้อยู่ในข้อ ๔ ของกฎกระทรวงฯ ๒/๒๕๒๓ ข้อนี้จึงเกินขอบเขตอำนาจที่ให้ไว้ในกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ นี้อย่างแน่นอน ครั้นที่จะไปอ้างข้อ ๗ ของกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ นี้อนุญาตให้ตรวจได้ว่าเพื่อรักษาเสถียรภาพของราคาหรือแก้ไขการขาดแคลนสินค้าก็ฟังไม่ขึ้นเพราะไม่เกี่ยวกับการรักษาเสถียรภาพหรือการขาดแคลนสินค้าแต่อย่างใดเลยนอกจากนั้นข้อ ๗ ของกฎกระทรวงนี้ไม่ได้เปิดช่องทางให้กระทรวงพาณิชย์ไปออกระเบียบต่อไปแต่เป็นการอนุญาตโดยให้มีเงื่อนไขเป็นรายกรณีเท่านั้น ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า

๕.๑) ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ฉบับที่ ๑๒ และ ๑๓ ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐมีหน้าที่ดำเนินการตรวจพิสูจน์คุณภาพของข้าวที่จะส่งออก และได้กำหนดบทลงโทษต่อผู้กระทำผิดโดยที่ไม่ได้เกี่ยวกับสถานการณ์ขาดแคลนสินค้าหรือเสถียรภาพของราคาจึงเกินอำนาจของรัฐมนตรีที่กำหนดอยู่ในกฎกระทรวงฉบับที่ ๒/๒๕๒๓ ข้อ ๔ และ ข้อ๗ หากกระทรวงพาณิชย์ประสงค์จะกำหนดหลักเกณฑ์ใหม่เหล่านี้ จะต้องออกโดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรีหรือออกระเบียบตามมาตรา ๕ (๒) ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒

๕.๒) ข้อ ๗ ของกฎกระทรวงฯ ๒/๒๕๒๒ ไม่ได้อนุญาตให้รัฐมนตรีไปออกระเบียบกระทรวงเป็นการทั่วไป แต่เป็นการอนุญาตที่มีเงื่อนไขเฉพาะแล้วแต่กรณีเพื่อการปฏิบัติ หากจะประกาศเงื่อนไขเป็นการทั่วไปซึ่งเป็นการสร้างกฎเกณฑ์ให้ค้าขายยากขึ้นจะต้องผ่านความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี ซึ่งรัฐมนตรีคนเดียวไม่สามารถออกมาในรูปของระเบียบกระทรวงฯได้ตามที่แฝงมาในระเบียบกระทรวงฯ ๑๓/๒๕๔๕ ได้

ข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไข

๑) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ควรปฏิบัติตามมาตรา ๕(๒) โดยขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษาให้ข้าวเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือนำเข้าและยกเลิกการใช้พระราชกฤษฎีกาฯ ๑๓/๒๔๙๐ และประกาศฯ ๗/๒๕๐๙ เสีย เพื่อให้เกิดความชัดแจ้งและไม่สับสนของผู้บังคับใช้และผู้อยู่ภายใต้การบังคับใช้ของกฎหมาย หากไม่มีการนำพระราชกฤษฎีกาฯ ๑๓/๒๔๙๐ และ ประกาศฯ ๗/๒๕๐๙ มาเกี่ยวข้องประเด็นเรื่องอำนาจของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์จะไม่คลุมเครือ

๒) ข้อ ๓ ของกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ ควรจะได้มีการพิจารณาปรับปรุงใหม่เพื่อมิให้เกิดข้อโต้แย้งถึงการขัดต่อกฎหมายแม่บทและรัฐธรรมนูญ

๓) ระเบียบฯ ๑/๒๕๓๔ ควรจะได้มีการพิจารณาปรับปรุงใหม่ โดยอ้างข้อกฎหมายที่ให้อำนาจโดยชัดเจนถูกต้องสมบูรณ์ เนื้อหาของระเบียบไม่ควรขัดหรือแย้งหรือเกินเลยจากกฎหมายแม่บทและควรที่จะเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบัน

หากจำเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์สามารถร่วมกับรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง อาศัยอำนาจตามมาตรา ๗ และมาตรา ๒๕ ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ ออกกฎกระทรวงปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมกฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓ เกี่ยวกับเรื่องหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตส่งออกหรือนำเข้าสินค้าได้

๔) ระเบียบฯ ๘/๒๕๔๐ ควรจะถูกยกเลิกเนื่องจาก รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ไม่มีอำนาจในการออกระเบียบดังกล่าวและเนื้อหาของระเบียบดังกล่าวก็ไม่ชอบด้วยกฎหมายและรัฐธรรมนูญ

๕) ระเบียบฯ ๑๒/๒๕๔๕ ในขณะนี้ได้ถูกยกเลิกไปแล้ว

๖) ระเบียบฯ ๑๓/๒๕๔๕ ควรจะถูกยกเลิกและออกใหม่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้คือ อาศัยอำนาจตามมาตรา ๕ ของ พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ขออนุมัติจากคณะรัฐมนตรีและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

๗) การยังคงใช้อำนาจรัฐมนตรีควบคุมการนำเข้าส่งออกซึ่งข้าวแต่ผู้เดียวโดยอาศัยมาตรา ๒๔ แห่ง พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ นั้น เป็นการใช้อำนาจของรัฐมนตรีที่ขัดต่อมาตรา ๓ แห่ง พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒ และเจตนารมย์ของกฎหมายที่ให้จำกัดอำนาจของรัฐมนตรีลงในกรณีการใช้อำนาจโดยลำพังควบคุมการนำเข้าส่งออกข้าว

ภาคผนวก

- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ บางมาตรา
- กฎหมายที่เกี่ยวข้องในเรื่องการค้าข้าว
- รายละเอียดการใช้ชื่อย่อ
- แผนภูมิ ๑ ขั้นตอนการขออนุญาตส่งออกข้าวในทางปฏิบัติในปัจจุบัน
- แผนภูมิ ๒ การส่งออก/นำเข้ามาในราชอาณาจักรเรื่องข้าว
- แผนภูมิ ๓ ตัวอย่างการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลฯ
- สถิติการส่งออกข้าวของไทย
- มูลค่ารวมตลาดข้าวของไทย

<u>รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๔๐ บางมาตรา</u>

มาตรา ๖ รัฐธรรมนูญเป็นกฎหมายสูงสุดของประเทศ บทบัญญัติใดของกฎหมาย กฎ หรือข้อบังคับ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญนี้ บทบัญญัตินั้นเป็นอันใช้บังคับมิได้

มาตรา ๒๗ สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญนี้รับรองไว้โดยชัดแจ้งโดยปริยาย หรือโดยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ย่อมได้รับความคุ้มครอง และผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐโดยตรงในการตรากฎหมาย การใช้บังคับกฎหมายและการตีความกฎหมายทั้งปวง

มาตรา ๒๙ การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญแห่งสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้

กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง เป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย

บทบัญญัติวรรคหนึ่งและวรรคสองให้นำมาใช้บังคับกับกฎหรือข้อบังคับที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายด้วย โดยอนุโลม

มาตรา ๕๐ บุคคลย่อมมีเสรีภาพในการประกอบกิจการหรือประกอบอาชีพและการแข่งขันโดยเสรีอย่างเป็นธรรม

การกำจัดเสรีภาพตามวรรคหนึ่งจะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเฉพาะเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่นคงของรัฐหรือเศรษฐกิจของประเทศ การคุ้มครองประชาชนในด้านสาธารณูปโภค การรักษาความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน การจัดระเบียบการประกอบอาชีพ การคุ้มครองผู้บริโภค การผังเมือง การรักษาทรัพยากรธรรมชาติหรือสิ่งแวดล้อม สวัสดิภาพของประชาชน หรือเพื่อป้องกันการผูกขาด หรือขจัดความไม่เป็นธรรมในการแข่งขัน

มาตรา ๕๙ บุคคลย่อมมีสิทธิได้รับข้อมูล คำชี้แจง และเหตุผลจากหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือราชการส่วนท้องถิ่นก่อนการอนุญาตหรือการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใดที่อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณภาพชีวิต หรือส่วนได้ส่วนเสียสำคัญอื่นใดที่เกี่ยวกับตน หรือชุมชนท้องถิ่น และมีสิทธิแสดงความคิดเห็นของตนในเรื่องดังกล่าว ทั้งนี้ ตามกระบวนการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๖๐ บุคคลย่อมมีสิทธิมีส่วนร่วมในกระบวนการพิจารณาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการปฏิบัติราชการทางปกครองอันมีผลหรืออาจมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพของตน ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๖๒ สิทธิของบุคคลที่จะฟ้องหน่วยราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ ราชการส่วนท้องถิ่น หรือองค์กรอื่นของรัฐ ที่เป็นนิติบุคล ให้รับผิดเนื่องจากการกระทำหรือการละเว้นการกระทำของข้าราชการ พนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานนั้น ย่อมได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ

มาตรา ๘๗ รัฐต้องสนับสนุนระบบเศรษฐกิจแบบเสรี โดยอาศัยกลไกตลาดกำกับดูแลให้มีการแข่งขันอย่างเป็นธรรม คุ้มครองผู้บริโภคและป้องกันการผูกขาดตัดตอนทั้งทางตรงและทางอ้อม รวมทั้งยกเลิกและละเว้นการตรากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่ควบคุมธุรกิจที่ไม่สอดคล้องกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ และต้องไม่ประกอบกิจการแข่งขันกับเอกชน เว้นแต่มีความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการรักษาความมั่งคงของรัฐ รักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการจัดให้มีการสาธารณูปโภค

กฎหมายที่เกี่ยวข้องในเรื่องการค้าข้าว

๑. พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง พุทธศักราช ๒๔๘๒

๒. พระราชบัญญัติการค้าข้าว พุทธศักราช ๒๔๘๙

๓. พระราชกฤษฎีกา ควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉะบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๔๙๐

๔. ประกาศกระทรวงเศรษฐการ เรื่อง การส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๙

๕. พระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒

๖. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒

๗. ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๒๗)

๘. ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๒๗

๙. ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๔

๑๐. ประกาศกรมการค้าต่างประเทศ ฉบับที่ ๙๙ (พ.ศ. ๒๕๓๔) เรื่อ หลักเกณฑ์และวิธีการส่งข้าวเอกชนออกไปนอกราชอาณาจักร

๑๑. ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๐

๑๒. ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่๑๑) พ.ศ.๒๕๔๕

๑๓.ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

๑๔.ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๕

๑๕. ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นสินค้ามาตรฐานและมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย พ.ศ. ๒๕๔๔

๑๖. ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นสินค้ามาตรฐานและมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕

๑๗. ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การจัดสรรปริมาณข้าวส่งออกภายใต้โควต้าภาษีไปสหภาพยุโรป พ.ศ. ๒๕๔๕

๑๘. ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การจัดสรรปริมาณข้าวส่งออกภายใต้โควต้าภาษีไปสหภาพยุโรป พ.ศ. ๒๕๔๖

พระราชบัญญัติ

ควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง พุทธศักราช ๒๔๘๒

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐)

อาทิตย์ ทิพอาภา

พล อ. เจ้าพระยาพิชเยนทรโยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ ๒๐ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๘๒

เป็นปีที่ ๖ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง พุทธศักราช ๒๔๘๒

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ เพื่อเหตุแห่งความมั่นคงสาธารณะ สาธารณสุข และสาธารณประโยชน์อื่นใด ให้มีการควบคุมสินค้าบางอย่างซึ่งจะส่งออกไปนอกหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรได้

สินค้าอันจะตกอยู่ในข่ายแห่งความควบคุมตามความในวรรคก่อน การอนุญาตให้ส่งออกไปหรือนำเข้ามา การกำหนดจำนวนหรือน้ำหนัก ในการส่งออกไปหรือนำเข้ามา และการห้ามมิให้ส่งออกไปนอกหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าเหล่านั้นให้กำหนดขึ้นโดยพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการเป็นผู้ดำเนินการควบคุมการส่งออกไปและการนำเข้ามาซึ่งสินค้าที่ถูกควบคุม

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการควบคุมการส่งออกไปนอก และการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าที่ถูกควบคุมขึ้นคณะหนึ่งประกอบด้วย

ปลัดกระทรวงเศรษฐการ เป็นประธาน

อธิบดีกรมพาณิชย์ และอธิบดีกรมศุลกากร เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง กับกรรมการอื่นอีกอย่างน้อย ๔ นาย ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการจะได้แต่งตั้งขึ้นโดยอนุมัติคณะรัฐมนตรี และประกาศในราชกิจจานุเบกษา.

มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการมีหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการในเรื่องต่อไปนี้

(๑) สินค้าที่จะควรควบคุม

(๒) การอนุญาตให้ส่งออกหรือนำเข้า

(๓) จำนวนหรือน้ำหนักที่จะส่งออกหรือนำเข้า

(๔) การห้ามมิให้ส่งออกไปนอกหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร และ

(๕) โดยทั่วไป การใด ๆ อันเกี่ยวแก่การจัดการควบคุมให้ดียิ่งขึ้น

มาตรา ๗ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีอำนาจกำหนดเมืองท่าหรือที่ที่จะต้องส่งออกไปหรือนำเข้ามาหรือผ่านไป ซึ่งสินค้าที่ถูกควบคุม

มาตรา ๘ บทกฎหมายว่าด้วยการศุลกากร และอำนาจพนักงานศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น เฉพาะอย่างยิ่งที่ว่าด้วยการตรวจของและป้องกันลักลอบหนีศุลกากร การตรวจค้น การยึดและรับของ หรือการจับกุมผู้กระทำผิด การแสดงเท็จ และการพ้องร้องนั้น ให้ใช้แก่การส่งออกไปหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าอันอยู่ในความควบคุมตามพระราชกฤษฎีกาซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในมาตรา ๓ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือจำคุกไม่เกินสามปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

ความในมาตรา ๙ เดิมถูกยกเลิกโดย ม. ๓ แห่ง พ.ร.บ. ควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๙๐ และใช้ความต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๙ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามพระราชกฤษฎีกา ออกตามความในมาตรา ๓ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี และปรับห้าเท่าราคาสินค้าที่นำเข้าหรือนำออกนอกราชอาณาจักร กับให้ริบสินค้ารวมทั้งสิ่งที่ใช้บรรจุและพาหนะใด ๆ ที่ใช้ในการบรรทุกสินค้ารวมถึงพาหนะที่ใช้ลากจูงพาหนะบรรทุกสินค้านั้นเสีย โดยมิต้องคำนึงว่าจะเป็นของบุคคลใด และเจ้าของจะได้รู้เห็นในการกระทำผิดนั้นด้วยหรือไม่ และให้สั่งถอนใบประกาสนียบัตรเดินเรือทะเลชายฝั่งของนายเรือผู้นั้นเสีย

ค่าปรับในวรรคก่อนนั้น ให้แบ่งจ่ายเป็นค่าสินบน และค่ารางวัลแก่ผู้นำจับและผู้จับ สี่ส่วนในห้า

ในกรณีที่ผู้กระทำความผิดไม่ชำระค่าปรับ การจ่ายเงินค่าสินบน และค่ารางวัลให้จ่ายจากเงินที่ได้จากการขายของกลางซึ่งถูกริบไว้

การแบ่งเงินค่าสินบน และค่ารางวัลระหว่างผู้นำจับและผู้จับนั้นให้ออกเป็นกฎกระทรวง"

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง มีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุม และมีอำนาจออกกฎกระทรวงวางระเบียบการ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ความในมาตรา ๑๐ เดิมถูกยกเลิก โดย ม. ๓ แห่ง พ.ร.บ. ควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๔๙๗ และใช้ความดังต่อไปนี้แทน

"มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุม และออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในอัตราไม่เกินสิบบาท และวางระเบียบการเพื่อปฏิบัติการตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้"

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

(๔๖ ร.จ. ๑๓๒๙ ตอนที่ ๔๓ ลงวันที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๔๘๒)

พระราชบัญญัติ
การค้าข้าว พุทธศักราช ๒๔๘๙

อานันทมหิดล

ตราไว้ ณ วันที่ ๘ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๘๙
เป็นปีที่ ๑๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรวางระเบียบการค้าข้าว

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการค้าข้าว พุทธศักราช ๒๔๘๙"

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

"ข้าว" หมายความว่า ข้าวเปลือกทุกชนิด ข้าวกล้อง ข้าวสาร ข้าวเหนียว และรวมตลอดถึงปลายข้าว รำ และสิ่งใด ๆ ที่แปลสภาพมาจากข้าว"

(พ.ร.บ. การค้าข้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๙ มาตรา ๓)

"การค้าข้าว" หมายความว่า การซื้อ ขาย แลกเปลี่ยน หรือโอนกรรมสิทธิ์ข้าว รวมตลอดถึงการมีข้าว ทั้งนี้นอกจากสำหรับบริโภคในครอบครัว"

(พ.ร.บ. การค้าข้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๙ มาตรา ๓)

"ผู้ค้าข้าว" หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับอนุญาตให้ประกอบการค้าข้าวตามพระราชบัญญัตินี้

"คณะกรรมการ" หมายความว่า คณะกรรมการซึ่งตั้งขึ้นตามความในพระราชบัญญัตินี้

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ผู้ที่คณะกรรมการแต่งตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้มีกรรมการคณะหนึ่งประกอบด้วยประธานกรรมการหนึ่งนาย และกรรมการอื่นอีกไม่น้อยกว่า หกนาย ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งมีอำนาจและหน้าที่ตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๕ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งบุคคลใด หรือคณะบุคคลใดเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อปฏิบัติการอันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการทั้งหมดหรือแต่บางส่วน ในท้องที่ใดท้องที่หนึ่งแทนคณะกรรมการได้

มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจเข้าไปในสถานที่หรือเคหะสถานของบุคคลใดเพื่อตรวจข้าว ใบรับในการขายหรือแลกเปลี่ยนข้าว รายงานการค้าข้าวและเอกสารอื่น ๆ เกี่ยวกับการค้าข้าวได้ในเวลากลางวัน และมีอำนาจสั่งบุคคลใดที่เกี่ยวข้องมาให้ถ้อยคำในเรื่องที่เกี่ยวกับการนั้นได้

มาตรา ๗ ให้คณะกรรมการมีอำนาจประกาศเขตควบคุมการค้าข้าวได้

"มาตรา ๘ ในเขตควบคุมการค้าข้าว ให้คณะกรรมการมีอำนาจ

(๑) แบ่งแยกประเภทผู้ประกอบการค้าข้าว และสั่งผู้ประกอบการค้าข้าวประเภทหนึ่งประเภทใด หรือทุกประเภท ให้ขออนุญาตประกอบการค้าข้าว

(๒) กำหนดราคาข้าว และสั่งห้ามมิให้ขายเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้นั้น

(๓) กำหนดราคาข้าว และสั่งห้ามมิให้ซื้อจากกสิกรต่ำกว่าราคาที่กำหนดไว้นั้น

(๔) สั่งห้ามซื้อหรือขายหรือแลกเปลี่ยนหรือโอนกรรมสิทธิ์ข้าว เว้นแต่จะได้รับหนังสืออนุญาตจากคณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการจะอนุญาตภายใต้บังคับเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้

(๕) สั่งให้แจ้งปริมาณและสถานที่เก็บข้าว หรือสั่งห้ามยักย้ายข้าวจากสถานที่เก็บ หรือเปลี่ยนแปลงสภาพข้าว เว้นแต่จะได้รับหนังสืออนุญาตจากคณะกรรมการ ซึ่งคณะกรรมการจะอนุญาตภายใต้บังคับเงื่อนไขใด ๆ ก็ได้

(๖) สั่งให้ผู้มีข้าวอยู่ในครอบครองขายข้าวให้แก่บุคคลหนึ่งบุคคลใดตามราคาและปริมาณที่คณะกรรมการกำหนด หรือสั่งพนักงานเจ้าหน้าที่ให้ยึดและบังคับซื้อข้าวตามราคา และปริมาณที่คณะกรรมการกำหนด ในกรณีที่มีการขัดขืนคำสั่งของคณะกรรมการ กับมีอำนาจกำหนดระยะเวลา และเงื่อนไขในการชำระเงินค่าข้าวและในการส่งมอบข้าวนั้น

ในกรณีไม่พบตัวผู้มีข้าวอยู่ในครอบครอง คณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ปิดคำสั่งให้ขายข้าวไว้ ณ สถานที่เก็บข้าวหรือพาหนะขนข้าวนั้น เมื่อล่วงพ้นเจ็ดสิบสองชั่วโมง นับแต่เวลาปิดคำสั่งแล้ว ผู้มีข้าวอยู่ในครอบครองไม่มาจัดการขายให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยึดและบังคับซื้อตามความในวรรคก่อนได้"

(พ.ร.บ. การค้าข้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๙ มาตรา ๔)

"มาตรา ๙ ในเขตควบคุมการค้าข้าว ผู้ประกอบการค้าข้าวประเภทซึ่งคณะกรรมการสั่งให้ขออนุญาตประกอบการค้าข้าว ต้องได้รับหนังสืออนุญาตจากคณะกรรมการก่อน จึงจะทำการค้าข้าวได้

ให้คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดเงื่อนไขระบุไว้ในหนังสืออนุญาต ผู้ประกอบการค้าข้าวต้องปฏิบัติตามข้อความและเงื่อนไขที่ระบุไว้ในหนังสืออนุญาตนั้น

การขออนุญาตประกอบการค้าข้าว ให้ทำตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด

ผู้ทำการค้าข้าวประเภทซึ่งคณะกรรมการสั่งให้ขออนุญาต หากได้ประกอบการค้าข้าวอยู่ก่อนวันที่คณะกรรมการสั่งนั้น ให้ยื่นคำขออนุญาตประกอบการค้าข้าวภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนด"

(พ.ร.บ. การค้าข้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๙ มาตรา ๕)

มาตรา ๑๐ ผู้ได้รับหนังสืออนุญาตให้ประกอบการค้าข้าว ต้องเก็บหนังสืออนุญาตนั้นไว้ในที่เปิดเผย ซึ่งอาจจะแลเห็นได้สะดวก ณ สถานที่ทำการค้าข้าว

มาตรา ๑๑ บทบัญญัติมาตรา ๙ มิให้ใช้บังคับแก่

(๑) กสิกรซึ่งขายหรือแลกเปลี่ยนข้าว ซึ่งกสิกรนั้นผลิตได้จากเนื้อที่ที่ตนทำ

(๒) ผู้ที่ขายหรือแลกเปลี่ยนข้าวครั้งหนึ่งมีปริมาณดังนี้

(ก) ข้าวเปลือกทุกชนิด ไม่เกินสองเกวียนหลวง

(ข) ข้าวอื่น ๆ ไม่เกินหนึ่งร้อยแปดกิโลกรัม

"มาตรา ๑๒ ผู้ได้รับหนังสืออนุญาตให้ประกอบการค้าข้าวตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องทำรายงานการค้าข้าวประจำวันตามแบบที่คณะกรรมการกำหนด เก็บไว้ ณ สถานที่ที่ทำการค้าข้าว และต้องยื่นรายงานการค้าข้าวต่อคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ตามแบบระยะเวลาและเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด

การทำรายงานการค้าข้าวดังกล่าวในวรรคก่อน คณะกรรมการมีอำนาจสั่งยกเว้นให้แก่ผู้ประกอบการค้าข้าวประเภทหนึ่งประเภทใดก็ได้ และให้มีอำนาจสั่งถอนการยกเว้นนั้นด้วย"

(พ.ร.บ. การค้าข้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๙ มาตรา ๖)

"มาตรา ๑๓ หนังสืออนุญาตให้ประกอบการค้าข้าว หรือหนังสืออนุญาตอื่น ๆ ให้มีกำหนดเวลาตามที่คณะกรรมการกำหนดระบุไว้ในหนังสืออนุญาต"

(พ.ร.บ. การค้าข้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๙ มาตรา ๗)

มาตรา ๑๔ ผู้ได้รับหนังสืออนุญาตให้ประกอบการค้าข้าว ต้องแสดงราคาข้าวประจำวันเป็นภาษาไทยไว้ในที่เปิดเผย ซึ่งอาจจะแลเห็นได้สะดวก ณ สถานที่ทำการค้าข้าว

"มาตรา ๑๕ ผู้ได้รับหนังสืออนุญาตคนใดฝ่าฝืนประกาศหรือคำสั่งคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ หรือปฏิบัติผิดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดที่ระบุไว้ในหนังสืออนุญาตหรือฝ่าฝืนบทบัญญัติใด ๆ แห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการมีอำนาจสั่งถอนหนังสืออนุญาตนั้นได้"

(พ.ร.บ. การค้าข้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๙)

มาตรา ๑๖ หนังสืออนุญาตให้ประกอบการค้าข้าว ให้ใช้ได้เฉพาะตัวจะโอนกันไม่ได้ และเมื่อเลิกประกอบการค้าข้าวแล้ว ต้องแจ้งให้คณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ทราบ

"มาตรา ๑๖ ทวิ เจ้าของโรงสีข้าว หรือผู้ประกอบการโรงสีข้าวคนใดหยุดหรือแกล้งหยุดทำการสีข้าว หรือไม่ทำการสีข้าวให้เต็มกำลังที่โรงสีนั้นสามารถที่จะทำการสีได้ คณะกรรมการมีอำนาจที่จะเรียกให้กระทำการสีข้าวหรือสีข้าวให้เต็มกำลังต่อไปภายในระยะเวลาที่กำหนด และมีอำนาจกำหนดค่าจ้างสีข้าวให้ปฏิบัติได้

เมื่อคณะกรรมการได้มีคำสั่งตามความในวรรคก่อนแล้ว เจ้าของโรงสีข้าวหรือผู้ประกอบการโรงสีข้าว ไม่ปฏิบัติภายในระยะเวลาที่คณะกรรมการกำหนดให้ คณะกรรมการมีอำนาจเข้ายึดโรงสีนั้นมาดำเนินการเสียเองได้ และในการนี้เจ้าของโรงสีไม่มีสิทธิที่จะเรียกค่าทดแทน หรือค่าเสียหายใด ๆ ทั้งสิ้น"

(พ.ร.บ การค้าข้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๙ มาตรา ๙)

"มาตรา ๑๗ ผู้ใดฝ่าฝืนประกาศหรือคำสั่งคณะกรรมการหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งออกตามความในมาตรา ๘ (๒) หรือ (๓) หรือ (๔) หรือ (๕) หรือ (๖) หรือปฏิบัติผิดเงื่อนไขอย่างหนึ่งอย่างใดที่ระบุไว้ในหนังสืออนุญาต ซึ่งออกตาม

ความในมาตรา ๘ (๔) หรือ (๕) ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่สามเดือนขึ้นไปจนถึงห้าปี และปรับตั้งแต่หนึ่งพันบาทถึงห้าพันบาท"

(พ.ร.บ. การค้าข้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๙ มาตรา ๑๐)

"มาตรา ๑๘ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๙ หรือมาตรา ๑๒ วรรค ๑ ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ"

(พ.ร.บ การค้าข้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๙ มาตรา ๑๑)

มาตรา ๑๙ ผู้ใดฝ่าฝืนบทบัญญัติมาตรา ๑๐ มาตรา ๑๔ หรือมาตรา ๑๖ ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๒๐ ผู้ใดให้ถ้อยคำเท็จในการแจ้งปริมาณ หรือสถานที่เก็บข้าวหรือขัดขืน หรือฝ่าฝืนคำสั่งคณะกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติการตามมาตรา ๖ หรือให้ถ้อยคำเท็จแก่บุคคลนั้น ๆ ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือจำคุกไม่เกินห้าปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๒๑ พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดปฏิบัติการหรือละเว้นปฏิบัติการในหน้าที่อันเป็นการช่วยเหลือให้มีการฝ่าฝืนบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ไม่ว่าด้วยประการใด ๆ มีความผิดต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินห้าปี และปรับไม่เกินห้าพันบาท

"มาตรา ๒๑ ทวิ ข้าวซึ่งเกี่ยวเนื่องกับความผิดตลอดจนสิ่งที่ใช้บรรจุให้ริบเสีย"

(พ.ร.บ. การค้าข้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๘๙ มาตรา ๑๒)

มาตรา ๒๒ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดอัตราค่าธรรมเนียม และกิจการอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้.

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

ปรีดี พนมยงค์

นายกรัฐมนตรี

(๖๓ ร.จ. ๒๔๖ ตอนที่ ๔ ลงวันที่ ๔ มีนาคม ๒๔๘๙)

หน้าที่ ๔๒ เล่ม ๖๔ ราชกิจจานุเบกษา ๔ พฤศจิกายน ๒๔๖๐

พระราชกฤษฎีกา

ควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๔๖๐

.....

ในพระบรมราชูปถัมภ์ของพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

รังสิต กรมชุนชัยนาทนเรนทร

พระยามานวราชเสวี

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๑ ตุลาคม พ.ศ. ๒๔๖๐

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงการควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง

พระมหากษัตริย์อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และมาตรา ๓ แห่งพระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง พุทธศักราช ๒๔๘๒ จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชกฤษฎีกาขึ้นไว้ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชกฤษฎีกานี้เรียกว่า พระราชกฤษฎีกาควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ ๒๔๖๐"

มาตรา ๒ พระราชกฤษฎีกานี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันและเวลาประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกพระราชกฤษฎีกาควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ ๑๐) พ.ศ. ๒๔๖๐

มาตรา ๔ ห้ามมิให้ส่งออกนอกราชอาณาจักร ซึ่ง

(๑) โค กระบือ สุกร เป็ด ไก่

(๒) เนื้อสัตว์ซึ่งระบุไว้ใน (๑) สด หรือแช่เย็น แห้ง สุก หรือปรุงแต่ง หรือทำไว้มิให้เสีย โดยวิธีอื่น ไข่เป็ดและไข่ไก่ทุกชะนิด น้ำมันหมู กากหมู มันหมู น้ำอ้อย น้ำตาลทุกชะนิด ปลาน้ำจืดทุกชะนิด

(๓) ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวสาร ข้าวเหนียว ปลายข้าว รำ และสิ่งใด ๆ ที่แปรสภาพจากข้าวทุกชะนิด

(๔) ไม้เต็ง (Shorea obtusa, Wall.) ไม้รัง (Pentacme siamensis Kurz.) ไม้อินทนิน (Lagerstroemia floscreginae, Retz.) ไม้เคี่ยม (Cotylelobium Lanceolatum, Craib.) ไม้หลุมพอ (Afzelia Palcri, Prain.) ไม้ตำเสา (Fagraea fragrans, Roxb.) ไม้แดง (Xylia Kerrii, Craib) ไม้มะค่าแต้ (Sindora siamensis,

Teysm.) ไม้ประค่าโมง (Afzelia xylocarpa, Craib.) ไม้ประดู่ (Artocarpus lakoocha, Roxb.) ไม้ตะเคียนชันตาแมว (Balanocarpus Heimii, King.) ไม้สวอง (Vitex limonifolia, Wall.) ไม้ตะเคียนทอง หรือไม้เหลาเลา (Hopea ferrea, Pierre.) ไม้มุนนาก หรือไม้นากบุตร (Mesua ferrea, Linn.) ไม้กะพี้เขาควาย (Dalbergia cultrata, Graham) และไม้ตะเคียนทอง (Hopea odorata, Roxb.)

(๕) ฟืนทุกชะนิด เว้นแต่ฟืนไม้โกงกาง

(๖) ผ้าย ด้าย ต้ายเทียม เครื่องนุ่งห่ม และสิ่งทอที่ทำจากผ้ายเปลือกไม้หรือใยไม้

(๗) กระสอบป่านที่ทำมาจากต่างประเทศ ด้วยเครื่องจักร นอกจากกระสอบป่านบรรจุเร่

(๘) เครื่องกลจักรหรือส่วนประกอบเครื่องกลจักรทุกชะนิด เครื่องมือในการกสิกรรมและอุตสาหกรรม เครื่องใช้ในการแพทย์ เวชภัณฑ์ และผลิตภัณฑ์เคมี

(๔) ปูนซีเมนต์

เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

มาตรา ๕ บทบัญญัติแห่งมาตรา ๔ ไม่ให้ใช้บังคับแก่กรณีที่นำติดตัวออกไปเพื่อใช้ฉะเพาะตัว หรือในกรณีที่ยานพาหนะนำออกไปเพื่อใช้ในยานพาหนะนั้น ๆ หรือในกรณีที่นำออกไปเพื่อเป็นตัวอย่างเท่าที่จำเป็น

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชกฤษฎีกานี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเรือตรี ถ. ชำรงนาวาสวัสดิ์

นายกรัฐมนตรี

ประกาศกระทรวงเศรษฐการ
เรื่อง การส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร
(ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๙

ตามที่ได้มีประกาศกระทรวงเศรษฐการ เรื่อง การส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๐๕ ลงวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๐๕ ว่า ผู้ใดจะส่งสินค้าตามบัญชีต่อท้ายประกาศออกไปนอกราชอาณาจักร จะต้องได้รับหนังสืออนุญาต ส่วนสินค้าอื่นนอกจากที่ระบุไว้ก่อนนั้น ให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรได้โดยไม่ต้องมีหนังสืออนุญาต ต่อมาได้มีพระราชกฤษฎีกาควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ ๒๖) พ.ศ. ๒๕๐๕ และ (ฉบับที่ ๒๘) พ.ศ. ๒๕๐๙ ควบคุมการส่งเกลือและข้าวฟ่างออกนอกราชอาณาจักรเพิ่มขึ้น และได้มีพระราชกฤษฎีกายกเลิกพระราชกฤษฎีกาควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๔๙๙ พ.ศ. ๒๕๐๘ ยกเลิกการควบคุมการส่งโคกระบือออกนอกราชอาณาจักร นั้น

บัดนี้ กระทรวงเศรษฐการเห็นควรให้ความสะดวกแก่ผู้ส่งไข่เป็ด ไข่ไก่ และไก่ ออกไปนอกราชอาณาจักรโดยไม่ต้องขอรับหนังสืออนุญาตจากกระทรวงเศรษฐการ และเห็นควรปรับปรุงแก้ไขการควบคุมการส่งสัตว์ป่าออกไปนอกราชอาณาจักรให้เหมาะสมยิ่งขึ้น เพื่อเป็นการสงวนสัตว์ป่าบางชนิดไว้ตามข้อเสนอของกระทรวงเกษตร

ฉะนั้น จึงให้ยกเลิกรายการสินค้าในบัญชีต่อท้ายประกาศกระทรวงเศรษฐการ เรื่อง การส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๐๕ เสีย และให้ใช้รายการสินค้าในบัญชีต่อท้ายประกาศนี้แทน กล่าวคือ ผู้ใดจะส่งสินค้าตามบัญชีต่อท้ายประกาศนี้ออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องได้รับหนังสืออนุญาตตามความในพระราชกฤษฎีกาควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสินค้านั้น ๆ ก่อน ส่วนสินค้าอื่นนอกจากที่ระบุไว้ในบัญชีต่อท้ายประกาศนี้ ผ่อนผันอนุญาตให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรได้โดยไม่ต้องมีหนังสืออนุญาต

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศนี้เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๐๙

สุนทร หงส์ลดารมภ์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐการ

บัญชีต่อท้ายประกาศกระทรวงเศรษฐการ
เรื่อง การส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร
(ฉบับที่ ๙) พ.ศ. ๒๕๐๙

---

๑. ทองคำ ทองคำขาว เพ็ชร พลอย

๒. ปุ๋ยเคมี แอมโมเนียมซัลเฟต ซูเปอร์ฟอสเฟต ทริปเปิลฟอสเฟต และซัลเฟอร์ออฟปอแตช

๓. โค กระบือ (ไม่รวมถึงโค กระบือที่ส่งออกทางด่านศุลกากรชายแดนที่ติดกับประเทศใกล้เคียงซึ่งมีจำนวนครั้งละไม่เกิน ๕ ตัว และได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรคระบาดสัตว์แล้ว)

๔. ข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวสาร ข้าวเหนียว ปลายข้าว รำข้าว และสิ่งใด ๆ ที่แปรสภาพจากข้าวทุกชนิด แต่ไม่รวมแบะแซ

๕. (ก) ช้าง ม้า ฬา ฬ่อ

(ข) สัตว์ป่าเฉพาะ แรด กระซู่ กูปรีหรือโคไพร ควายป่า ละองหรือละมั่ง สมันหรือเนื้อสมัน ทรายหรือเนื้อทราย หรือตามะแน เลียงผาหรือเยืองหรือโครำหรือกูรำ กวางผา เสือดำ เสือลายเมฆ แมวลายหินอ่อน สมเสร็จ หรือผสมเสร็จ กระทิงหรือเมย วัวแดงหรือวัวดำหรือวัวเพาะ ชะนี นกหว้า นกแว่น นกกระสาดำ นกกระสา

คอดำ นกกระสาคอขาว นกกระเรียน นกกระทุง เป็ดก่า เป็ดหงษ์ หมีขอหรือบินตุรง ไก่จุก ลิง นกปากห่าง นกยูง ไก่ฟ้า นกเงือก

๖. (ก) สินแร่ดีบุก สินแร่เหล็ก วุลเฟรมหรือทังสเตน พลวง โลหะตะกั่ว สินแร่ตะกั่วและสังกะสี

(ข) ยางพารา

๗. แร่ที่มีธาตุโคลัมเบียม แทนทาลัม ธอเรียม และแร่อื่นๆ ที่เป็นแร่ที่มีกัมมันตภาพรังสีเจือปนอยู่

๘. ข้าวโพด

๙. เกลือ เฉพาะที่ส่งออกนอกราชอาณาจักรโดยยานพาหนะทางทะเล

๑๐. ข้าวฟ่าง

กฤษฎีกาพิเศษ หน้า ๑
เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๗๔ ราชกิจจานุเบกษา ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒

พระราชบัญญัติ

การส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า

พ.ศ. ๒๕๖๒

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๒

เป็นปีที่ ๗๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้า ฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ทำหน้าที่รัฐสภา ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า "พระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๖๒"

ฉบับพิเศษ หน้า ๒
เล่ม ๙๖ ตอนที่ ๗๙ ราชกิจจานุเบกษา ๙ พฤษภาคม ๒๕๒๒

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง พุทธศักราช ๒๔๙๒

(๒) พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ ๒) พุทธศักราช ๒๔๙๗

(๓) พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๔๖๐

บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับในพระราชบัญญัตินี้ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้แทน

มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

"ส่งออก" หมายความว่า นำหรือส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสินค้า

"นำเข้า" หมายความว่า นำหรือส่งเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า

"พนักงานเจ้าหน้าที่" หมายความว่า ข้าราชการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

"รัฐมนตรี" หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

ฉบับพิเศษ หน้า ๓
เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๗๔ ราชกิจจานุเบกษา ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒

มาตรา ๕ ในกรณีที่จำเป็นหรือสมควรเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สาธารณประโยชน์ การสาธารณสุข ความมั่นคงของประเทศ ความสงบเรียบร้อยหรือศีลธรรมอันดีของประชาชน หรือเพื่อประโยชน์อื่นใดของรัฐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษาในเรื่องหนึ่งเรื่องใด ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดสินค้าใดให้เป็นสินค้าที่ต้องห้ามในการส่งออกหรือในการนำเข้า

(๒) กำหนดสินค้าใดให้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือในการนำเข้า

(๓) กำหนดประเภท ชนิด คุณภาพ มาตรฐาน จำนวน ปริมาตร ขนาด น้ำหนัก ราคา ชื่อที่ใช้ในทางการค้า ตรา เครื่องหมายการค้า ถิ่นกำเนิด สำหรับสินค้าที่ส่งออกหรือนำเข้า ตลอดจนกำหนดประเทศที่ส่งไปหรือประเทศที่ส่งมาซึ่งสินค้าดังกล่าว

(๔) กำหนดประเภทและชนิดของสินค้าที่จะต้องเสียค่าธรรมเนียมพิเศษในการส่งออกหรือในการนำเข้า

(๕) กำหนดให้สินค้าใดที่ส่งออกหรือนำเข้าเป็นสินค้าที่ต้องมีหนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หนังสือรับรองคุณภาพสินค้า หรือหนังสือรับรองอื่นใดตามความตกลงหรือประเพณีทางการค้าระหว่างประเทศ

(๖) กำหนดมาตรการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการจัดระเบียบในการส่งออกหรือการนำเข้าตามพระราชกฤษฎีกานี้

กฤษฎีกาพิเศษ หน้า ๔
เล่ม ๙๖ ตอนที่ ๗๔ ราชกิจจานุเบกษา ๙ พฤษภาคม ๒๕๒๒

การแก้ไขเพิ่มเติม หรือยกเลิกประกาศตามมาตรานี้ ให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๖ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี มีอำนาจกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษ รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมหรือยกเลิกอัตราค่าธรรมเนียมพิเศษในการส่งออกหรือในการนำเข้า

ค่าธรรมเนียมพิเศษจะกำหนดเป็นเงินหรือทรัพย์สินอย่างอื่นก็ได้

ระเบียบการเรียกเก็บและวิธีการชำระค่าธรรมเนียมพิเศษ ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์กำหนด

มาตรา ๗ เมื่อได้มีประกาศกำหนดสินค้าใดให้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือในการนำเข้าตามมาตรา ๕ (๒) แล้ว ห้ามมิให้ผู้ใดส่งออกหรือนำเข้าซึ่งสินค้านั้น เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ หรือผู้ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มอบหมาย

การขออนุญาตและการอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า "คณะกรรมการการค้าต่างประเทศ" เรียกโดยย่อว่า "กคต." ประกอบด้วยปลัดกระทรวงพาณิชย์เป็นประธานกรรมการ อธิบดีกรมการค้าภายใน อธิบดีกรมพาณิชย์สัมพันธ์ อธิบดีกรมเกษตรกิจ อธิบดีกรมศุลกากร อธิบดีกรมเศรษฐกิจการคลัง อธิบดีกรมวิชาการเกษตร อธิบดีกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม เลขาธิการ

ฉบับพิเศษ หน้า ๕
เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๗๔ ราชกิจจานุเบกษา ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒

คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา และผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทยเป็นกรรมการ

ให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศเป็นกรรมการและเลขานุการ และ กคต. จะแต่งตั้งบุคคลอื่นเป็นผู้ช่วยเลขานุการก็ได้

ให้กรมการค้าต่างประเทศเป็นเจ้าหน้าที่เกี่ยวกับการดำเนินงานในหน้าที่ของ กคต.

มาตรา ๘ ให้ กคต. มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) วางข้อบังคับหรือระเบียบเกี่ยวกับการบริหารงานของ กคต. โดยอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

(๒) ศึกษาวิเคราะห์และวิจัย เกี่ยวกับการค้าระหว่างประเทศ รวมทั้งเสนอโครงการ แผนงาน หรือมาตรการเกี่ยวกับการแก้ไขปรับปรุงภาวะการค้าระหว่างประเทศต่อรัฐมนตรี

(๓) ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาแก่รัฐมนตรีในการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๐ การประชุมของ กคต. ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุม

ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

มาตรา ๑๑ การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก

ฉบับพิเศษ หน้า ๖
เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๗๕ ราชกิจจานุเบกษา ๕ พฤษภาคม ๒๕๖๒

กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๒ กกต. มีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อทำกิจการหรือพิจารณาเรื่องต่าง ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการได้

ให้นำมาตรา ๑๐ และมาตรา ๑๑ มาใช้บังคับแก่การประชุมของคณะอนุกรรมการโดยอนุโลม

มาตรา ๑๓ ให้จัดตั้งกองทุนเข้าเป็นกองทุนหนึ่งในกระทรวงพาณิชย์ เป็นเงินหมุนเวียนสำหรับใช้จ่ายเกี่ยวกับการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ เรียกว่า กองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินอื่น ดังต่อไปนี้

(๑) ค่าธรรมเนียมพิเศษตามมาตรา ๖

(๒) เงินและทรัพย์สินอื่นที่ได้รับจากรัฐบาลหรือจากแหล่งต่าง ๆ ภายในประเทศ หรือต่างประเทศ หรือองค์การระหว่างประเทศหรือบุคคลอื่น

(๓) ดอกผลของเงินกองทุน

เงินและทรัพย์สินอื่นตามวรรคหนึ่ง ให้ส่งเข้ากองทุนโดยไม่ต้องนำส่งคลังเป็นรายได้แผ่นดิน

หลักเกณฑ์และวิธีการ การบริหารกองทุน และการจัดสรรเงินกองทุน ให้เป็นไปตามระเบียบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์กำหนดโดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี

ฉบับพิเศษ หน้า ๑
เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๗๔ ราชกิจจานุเบกษา ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒

มาตรา ๑๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์มีอำนาจนำเงินกองทุนไปหาดอกผลได้โดยการฝากออมทรัพย์ หรือฝากประจำกับธนาคารที่เป็นรัฐวิสาหกิจหรือซื้อหลักทรัพย์ของรัฐบาล

มาตรา ๑๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังมีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดท่าหรือที่แห่งใดในราชอาณาจักรเป็นที่ที่จะต้องส่งออกหรือนำเข้าตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๖ บทกฎหมายว่าด้วยการศุลกากร และอำนาจพนักงานศุลกากรตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น ในส่วนที่ว่าด้วยการตรวจของและบ้องกันการลักลอบหนีศุลกากร การตรวจค้น การยึดและริบของ หรือการจับกุมผู้กระทำความผิด การสำแดงเท็จ และการฟ้องร้อง ให้ใช้บังคับแก่การส่งออกหรือการนำเข้าตามพระราชบัญญัตินี้ด้วย

มาตรา ๑๗ เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ทำการ สถานที่ผลิต หรือสถานที่เก็บสินค้าหรือยานพาหนะของผู้ประกอบการส่งออกหรือนำเข้าหรือของบุคคลใด ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้นเพื่อตรวจค้นสินค้าหรือตรวจสอบเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๒) เรียกเอกสารหรือหลักฐานที่เกี่ยวข้องจากผู้ประกอบการส่งออกหรือนำเข้าหรือจากบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

ฉบับพิเศษ หน้า ๘
เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๗๔ ราชกิจจานุเบกษา ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒

(๓) ยึดหรืออายัดเอกสารหรือสิ่งของที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิด เพื่อประโยชน์ในการดำเนินคดีในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) สั่งให้บุคคลใด ๆ มาให้ถ้อยคำหรือให้ส่งบัญชี เอกสาร หรือหลักฐานอื่นในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าถ้อยคำ สมุดบัญชี เอกสารหรือหลักฐานดังกล่าวมีประโยชน์แก่การค้นพบการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๑๘ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แสดงบัตรประจำตัวต่อบุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้เป็นไปตามแบบที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๑๙ ในกรณีที่บุคคลใดประสงค์จะให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ในวันเสาร์ วันหยุดราชการ หรือนอกเวลาราชการ หรือนอกสถานที่ทำการโดยปกติ ไม่ว่าในหรือนอกเวลาราชการ จะต้องเสียค่าป่วยการให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานดังกล่าว ตามอัตราที่กำหนดในกฎกระทรวง และจ่ายค่าพาหนะเดินทางให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่เท่าที่จำเป็นและใช้จ่ายไปจริง

มาตรา ๒๐ ผู้ใดส่งออกหรือนำเข้าซึ่งสินค้าต้องห้ามตามมาตรา ๕ (๑) หรือฝ่าฝืนมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี

ฉบับพิเศษ หน้า ๘
เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๗๔ ราชกิจจานุเบกษา ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒

หรือปรับเป็นเงินเท่าของสินค้าที่ส่งออกหรือนำเข้า หรือทั้งจำทั้งปรับ กับให้ริบสินค้ารวมทั้งสิ่งที่ใช้บรรจุและพาหนะใด ๆ ที่ใช้ในการขนส่งสินค้าซึ่งเกี่ยวเนื่องกับความผิดรวมทั้งพาหนะที่ใช้ลากจูงพาหนะบรรทุกสินค้านั้นเสีย

ในกรณีที่มีการจับกุมผู้กระทำความผิด เมื่อพนักงานอัยการร้องขอให้ศาลสั่งจ่ายเงินสินบนแก่ผู้นำจับร้อยละสามสิบ และเงินรางวัลแก่ผู้จับร้อยละยี่สิบห้าของจำนวนเงินสุทธิค่าขายของกลางที่ศาลสั่งให้ริบ หรือในกรณีที่มิได้ริบของกลาง หรือของกลางไม่อาจขายได้ให้หักจ่ายจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล

ในกรณีที่ไม่มีผู้นำจับให้จ่ายเงินรางวัลแก่ผู้จับร้อยละสามสิบของจำนวนเงินสุทธิค่าขายของกลางที่ศาลสั่งให้ริบ หรือในกรณีที่มิได้ริบของกลาง หรือของกลางไม่อาจขายได้ให้หักจ่ายจากเงินค่าปรับที่ได้ชำระต่อศาล

ในกรณีที่ผู้นำจับหรือผู้จับฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดมีหลายคน ให้แบ่งจ่ายเงินสินบน หรือเงินรางวัลแก่บุคคลในฝ่ายนั้นคนละเท่า ๆ กัน

ในกรณีที่จับของกลางได้ แต่ไม่ปรากฏตัวผู้กระทำความผิด ให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศโดยอนุมัติของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ มีอำนาจสั่งจ่ายเงินสินบนและเงินรางวัลจากจำนวนเงินสุทธิค่าขายของกลางที่ตกเป็นของแผ่นดิน โดยไม่เกินอัตราที่กำหนดในมาตรานี้

มาตรา ๒๑ ผู้ใดส่งออกหรือนำเข้าโดยไม่เสียค่าธรรมเนียมพิเศษตามมาตรา ๖ หรือกระทำด้วยประการใด ๆ เพื่อให้พ้นเสียค่าธรรมเนียม

กบับพิเศษ หน้า ๑๐
เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๗๔ ราชกิจจานุเบกษา ๘ พฤษภาคม ๒๕๒๒

พิเศษน้อยกว่าที่ต้องเสีย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๒ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามประกาศซึ่งออกตามมาตรา ๕ (๓) (๕) หรือ (๖) ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินสองหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๓ ผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรา ๑๗ หรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งสั่งตามมาตรา ๑๗ ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๒๔ บรรดาพระราชกฤษฎีกา กฎกระทรวง ประกาศ และระเบียบที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่างที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้คงมีผลใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับพระราชบัญญัตินี้ ทั้งนี้ จนกว่าจะได้มีกฎกระทรวง ประกาศ หรือระเบียบที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๒๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ ออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ กำหนดกิจการอื่นและออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฤษฎีกาพิเศษ หน้า ๑๑
เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๗๕ ราชกิจจานุเบกษา ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

สุ. โกเศรกิตย์

รองนายกรัฐมนตรี

กฤษฎีกาพิเศษ หน้า ๑๒
เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๗๔ ราชกิจจานุเบกษา ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒

อัตราค่าธรรมเนียม

(๑) คำร้อง	ฉบับละ	๒๐	บาท
(๒) ใบอนุญาตส่งออกหรือนำเข้า	ฉบับละ	๕๐	บาท
(๓) หนังสือรับรองถิ่นกำเนิดสินค้า หนังสือรับรองคุณภาพสินค้า หรือหนังสือรับรองอื่น ตามมาตรา ๕ (๕)	ฉบับละ	๑๐๐	บาท
(๔) คัดสำเนาหรือถ่ายเอกสาร	หน้าละ	๑๐	บาท
(๕) รับรองสำเนาเอกสาร	ฉบับละ	๕๐	บาท

ฉบับพิเศษ หน้า ๑๓
เล่ม ๘๖ ตอนที่ ๗๔ ราชกิจจานุเบกษา ๘ พฤษภาคม ๒๕๖๒

หมายเหตุ:- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง พุทธศักราช ๒๕๔๒ ได้ประกาศใช้มานานแล้ว สมควรปรับปรุงให้เหมาะสมกับภาวะเศรษฐกิจและการค้าในปัจจุบัน และโดยที่เห็นการสมควรให้รัฐบาลมีอำนาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมพิเศษสำหรับสินค้าบางประเภทที่จะส่งออกไปนอกหรือนำเข้ามาในราชอาณาจักร กับให้มีอำนาจในการดำเนินการจัดระเบียบการค้ากับต่างประเทศ ให้เป็นไปอย่างมีระเบียบเรียบร้อยเป็นผลดีต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ และก่อให้เกิดความเชื่อถือแก่นานาประเทศยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้ขึ้น

กฎกระทรวง
ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๓)

ออกตามความในพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและ
การนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคสอง และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้ :-

ข้อ ๑. ผู้ใดประสงค์จะขอรับใบอนุญาตส่งออกหรือนำเข้าซึ่งสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือนำเข้าตามมาตรา ๕(๒) เพื่อใช้ในกิจการของตนเองหรือกิจการที่มิใช่เพื่อการค้า ให้ยื่นคำร้องตามแบบ อ.๑ หรือ ข.๑ ท้ายกฎกระทรวงนี้แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒. ใบอนุญาตส่งออกหรือนำเข้าซึ่งสินค้าเพื่อกิจการของตนเองหรือกิจการที่มิใช่เพื่อการค้าให้เป็นไปตามแบบ อ. ๒ หรือ ข. ๒ ท้ายกฎกระทรวงนี้แล้วแต่กรณี

ข้อ ๓. ในกรณีขอรับใบอนุญาตส่งออกหรือนำเข้าซึ่งสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกหรือนำเข้าตามมาตรา ๕ (๒) เพื่อกิจการที่เป็นการค้า ผู้ขอรับใบอนุญาตต้องเป็นผู้ไม่เคยกระทำการใด ๆ ที่เป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศมาก่อน

ในกรณีที่ผู้ขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งเป็นนิติบุคคล กรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคลนั้น ต้องเป็นผู้ซึ่งไม่เคยกระทำการใด ๆ ที่เป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศมาก่อน หรือเคยเป็นกรรมการหรือผู้จัดการของนิติบุคคลที่เคยกระทำการใด ๆ ที่เป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศมาก่อน

ข้อ ๔. ให้ผู้ขอรับใบอนุญาตตามข้อ ๓. ยื่นคำร้องตามแบบ อ. ๓ หรือ ข. ๓ ท้ายกฎกระทรวงนี้แล้วแต่กรณี พร้อมกับแนบเอกสารหรือหลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด ดังต่อไปนี้

(๑) หลักฐานจากกระทรวงพาณิชย์ซึ่งให้ความเห็นชอบในด้านราคาและ/หรือปริมาณของสินค้าที่จะส่งออกหรือนำเข้า

(๒) แผนผังแสดงที่เก็บสินค้าที่ได้รับอนุมัติจากกรมศุลกากร หรือหลักฐานแสดงที่เก็บสินค้าที่ขออนุญาตส่งออกหรือนำเข้า ซึ่งต้องมีขนาดเหมาะสมกับปริมาณของสินค้านั้น

(๓) หลักฐานการซื้อขาย หลักฐานการชำระเงิน หรือเอกสารทางการค้าอื่นใดที่จำเป็นในการส่งออกหรือนำเข้าสำหรับสินค้าที่จะส่งออกหรือนำเข้า

(๔) หลักฐานการค้ำประกันการปฏิบัติตามสัญญาซื้อขายสินค้าของผู้ขออนุญาตที่ธนาคารพาณิชย์ในประเทศไทยออกให้แก่กระทรวงพาณิชย์

(๕) หลักฐานการชำระค่าธรรมเนียมสำหรับสินค้าที่จะส่งออกหรือนำเข้าในกรณีที่มีกฎหมายหรือระเบียบกำหนดให้ต้องชำระค่าธรรมเนียมก่อน

(๖) หลักฐานการได้รับความเห็นชอบหรือได้รับการอนุญาตให้ส่งออกหรือนำเข้า ซึ่งสินค้าจากหน่วยงานอื่นหรือตามกฎหมายอื่น ถ้ามี

(๗) หลักฐานอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างที่ต้องใช้ประกอบการพิจารณาจัดสรรปริมาณสินค้าตามข้อ ๕

ข้อ ๕. ในกรณีที่สินค้าใดเป็นสินค้าที่กระทรวงพาณิชย์จำเป็นต้องจัดสรรปริมาณในการอนุญาตให้ส่งออกหรือนำเข้า การอนุญาตให้แก่บุคคลใด ในปริมาณเท่าใด ให้พิจารณาจากหลักเกณฑ์อย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

(๑) ปริมาณสินค้าที่มีอยู่ในความครอบครองของผู้ขออนุญาตว่ามีอยู่มากน้อยเพียงใด

(๒) ประวัติการส่งออกหรือนำเข้าของผู้ขออนุญาตในช่วงระยะเวลาใดเวลาหนึ่งก่อนวันจัดสรร

(๓) ความสามารถในการผลิต การใช้ และการหาตลาดของผู้ขออนุญาต

(๔) อัตราส่วนการให้ความร่วมมือในการซื้อสินค้าตามราคาประกัน หรือการจัดทำมูลภัณฑ์กันชนสินค้า

(๕) อัตราส่วนการให้ความร่วมมือในการซื้อสินค้าจากผู้ผลิตภายในประเทศหรือการขายสินค้าให้แก่ทางราชการหรือผู้ผลิตหรือผู้บริโภคตามราคาที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อเสถียรภาพและความมั่นคงทางการค้าระหว่างประเทศ

ข้อ ๖. ใบอนุญาตส่งออกหรือนำเข้าซึ่งสินค้าเพื่อกิจการที่เป็นการค้า ให้เป็นไปตามแบบ อ. ๔ หรือ ข. ๔ ท้ายกฎกระทรวงนี้แล้วแต่กรณี

ข้อ ๗. ในการออกใบอนุญาตจะกำหนดเงื่อนไขอย่างใดอย่างหนึ่งหรือหลายอย่างดังต่อไปนี้ให้ผู้ได้รับอนุญาตต้องปฏิบัติด้วยก็ได้

(๑) กำหนดระยะเวลาการนำเข้าหรือส่งออก

(๒) ให้จัดทำมูลภัณฑ์กันชนหรือสำรองสินค้าประเภทเดียวกับสินค้าที่ส่งออกหรือนำเข้าตามปริมาณ ราคา และระยะเวลาที่กำหนด

(๓) ให้รายงานปริมาณสินค้าที่มีอยู่ในครอบครองและปริมาณการใช้หรือการจำหน่ายทั้งนี้ตามระยะเวลาที่กำหนด

(๔) ส่งรายละเอียดเกี่ยวกับสัญญาซื้อขายสินค้าในช่วงระยะเวลาและตามระยะเวลาที่กำหนด เพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาอนุญาตในคราวต่อไป

(๕) เงื่อนไขอื่นเพื่อรักษาเสถียรภาพของราคาสินค้าหรือเพื่อแก้ไขการขาดแคลนสินค้าชนิดที่ส่งออกหรือนำเข้า

ข้อ ๘. การยื่นคำร้อง เอกสาร หลักฐาน รายงานและรายละเอียดตามที่กำหนดในกฎกระทรวงนี้ ให้ยื่นต่อกรมการค้าต่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ หรือจะยื่นต่อสำนักงานพาณิชย์จังหวัดที่ด่านศุลกากรที่จะส่งหรือนำเข้าตั้งอยู่ก็ได้

ข้อ ๙. บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้ก่อนวันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับให้ใช้ต่อไปจนกว่าจะหมดอายุใบอนุญาต

ข้อ ๑๐. กฎกระทรวงนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๒๓ เป็นต้นไป

ให้ไว้ ณ วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๓

ตามใจ ขำภโต
(นายตามใจ ขำภโต)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

อำนวย วีรวรรณ
(นายอำนวย วีรวรรณ)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

หมายเหตุ ๑. *ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม ๙๗ ตอนที่ ๑๓๙ วันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๒๓*

๒. *แบบพิมพ์ อ. ๑-๔ ยกเลิกแก้ไขใหม่โดยกฎกระทรวงฯ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๒๖) ตั้งแต่วันที่ ๑๔ มกราคม ๒๕๒๖ จึงมิได้พิมพ์แบบเดิมไว้*

๓. *แบบพิมพ์ ข. ๑-๔ ยกเลิกแก้ไขใหม่โดยกฎกระทรวงฯ ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๒๗) ตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม ๒๕๒๘ จึงมิได้พิมพ์แบบเดิมไว้*

ประกาศกระทรวงพาณิชย์

เรื่อง การส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร
ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๒๗)

เพื่อให้การจัดระบบการค้าน้ำตาลภายในประเทศได้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เป็นผลดีต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๒) แห่งพระราชบัญญัติการส่งสินค้าออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรี ออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า "ประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๒๗)"

ข้อ ๒ ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้กากน้ำตาล (MOLASSES) เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

ข้อ ๔ ความดังกล่าวข้างต้นไม่ใช้บังคับแก่กรณีที่ส่งออกไปเพื่อเป็นตัวอย่างในการซื้อขายเท่าที่จำเป็น

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๗
โกสล ไกรฤกษ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

ฉบับพิเศษ หน้า ๙
เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๙๖ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ ธันวาคม ๒๕๒๗

ประกาศกระทรวงพาณิชย์

ว่าด้วยการส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร

(ฉบับที่ ๒๙)

พ.ศ. ๒๕๒๗

เพื่อเป็นการป้องกันการขาดแคลนกระสอบป่านที่ใช้ภายในประเทศ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ (๒) และ ๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยอนุมัติของคณะรัฐมนตรีออกประกาศไว้ ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า "ประกาศกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๒๙) พ.ศ. ๒๕๒๗"

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป จนถึงวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๒๘ เว้นแต่จะมีการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๔๘) พ.ศ. ๒๕๒๐

ข้อ ๔ ให้ผลิตภัณฑ์ปอได้แก่ กระสอบ ผ้าผืน ด้ายและเชือกที่ทอหรือทำด้วยปอนกว้าง หรือปอกระเจา แต่ไม่รวมถึงด้ายหรือเชือกถักที่ทำเป็นสิ่งประดิษฐ์สำเร็จรูป (Jute Macrame) เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร

ฉบับพิเศษ หน้า ๕
เล่ม ๑๐๑ ตอนที่ ๑๘๕ ราชกิจจานุเบกษา ๒๐ ธันวาคม ๒๕๒๗

ข้อ ๕ ให้ผู้ส่งออกต้องเป็นสมาชิกของสมาคมอุตสาหกรรมหอกระสอบไทย และได้รับการรับรองจากสมาคม ฯ แล้วว่าเป็นผู้ที่ได้ปฏิบัติตามข้อผูกพันในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการกำกับรักษาและการจำหน่ายกระสอบที่มีไว้กับสมาคม ฯ แล้วเท่านั้น

ข้อ ๖ ประกาศนี้ไม่ใช้บังคับแก่กรณีที่สินค้าดังกล่าวได้ผ่านการตรวจปล่อยจากเจ้าหน้าที่กรมศุลกากรแล้ว ก่อนวันประกาศนี้ใช้บังคับ หรือในกรณีที่ส่งออกไปในสภาพเป็นสิ่งบรรจุห่อหุ้มหรือผูกมัดสินค้า หรือในกรณีที่นำติดตัวออกไปเพื่อใช้เฉพาะตัว หรือในกรณีที่ยานพาหนะนำออกไปเพื่อใช้ในยานพาหนะนั้น ๆ หรือในกรณีที่นำออกไปเพื่อเป็นตัวอย่างเท่าที่จำเป็น

ประกาศ ณ วันที่ ๓ ธันวาคม ๒๕๒๗

โกศล ไกรฤกษ์
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

ระเบียบกระทรวงพาณิชย์
ว่าด้วย การส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร
(ฉบับที่ ๑)
พ.ศ. ๒๕๓๔

ตามที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๔๙๐ และประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่องการส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๙ กำหนดห้ามมิให้ส่งข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวสาร ข้าวเหนียว ปลายข้าว รำข้าว และสิ่งใด ๆ ที่แปรสภาพจากข้าวทุกชนิด แต่ไม่รวมแบะแซ ออกไปนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีหรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมาย นั้น

เพื่อให้การส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักรเป็นไปด้วยความคล่องตัวและเพื่อให้เหมาะสมกับภาวะการค้าในปัจจุบัน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ และกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ จึงกำหนดระเบียบการอนุญาตให้ส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักรไว้ ดังนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๔”

ข้อ ๒. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓. ให้ยกเลิกบรรดาระเบียบ ประกาศ คำสั่งหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักรที่ใช้บังคับอยู่ก่อนหน้านี้เสียทั้งสิ้น ยกเว้นประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง มาตรฐานข้าวส่งออก ลงวันที่ ๓๐ มกราคม ๒๕๑๗ ให้ยังคงใช้บังคับอยู่ต่อไป

ข้อ ๔. ในระเบียบนี้ “ข้าว” หมายความว่า ข้าวเจ้าและข้าวเหนียว ทั้งที่เป็นข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวสาร ปลายข้าว ข้าวนึ่ง และข้าวอบแห้ง

ข้อ ๕. <u>คุณสมบัติของผู้ส่งออก</u>

๕.๑ เป็นนิติบุคคลที่มีวัตถุประสงค์ในการประกอบกิจการเป็นผู้ส่งข้าวหรือสินค้าเกษตรออกไปจำหน่ายต่างประเทศ

๕.๒ ในกรณีที่มีกฎหมายอื่นกำหนดคุณสมบัติของผู้ส่งข้าวออกไปจำหน่ายต่างประเทศไว้จะต้องเป็นผู้ดำเนินการให้ถูกต้องตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าวด้วย

ข้อ ๖. การขอเป็น "ผู้ส่งข้าวออก"

ให้ผู้ประสงค์จะเป็นผู้ส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร ยื่นแจ้งความจำนงขอลงทะเบียนเป็นผู้ส่งข้าวออกต่อกรมการค้าต่างประเทศตามหลักเกณฑ์ที่กรมการค้าต่างประเทศประกาศกำหนด

ข้อ ๗. การขออนุญาตส่งออก

ให้ผู้ส่งข้าวออก ยื่นคำขออนุญาตส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักรต่อกรมการค้าต่างประเทศ

๗.๑ การขออนุญาตส่งข้าวเอกชนออกไปนอกราชอาณาจักรให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมการค้าต่างประเทศประกาศกำหนด

๗.๒ การส่งข้าวรัฐบาลออกไปนอกราชอาณาจักรให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการส่งข้าวรัฐบาลออกไปนอกราชอาณาจักร

ข้อ ๘. การพิจารณาอนุญาต

ให้กรมการค้าต่างประเทศพิจารณาอนุญาตให้ผู้ที่มีคุณสมบัติถูกต้อง ส่งข้าวเอกชนออกไปนอกราชอาณาจักรได้โดยไม่จำกัดปริมาณ ส่วนการส่งข้าวรัฐบาลนั้นให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการส่งข้าวรัฐบาลออกไปนอกราชอาณาจักร

ข้อ ๙. เงื่อนไขที่ผู้ส่งข้าวออกไปจำหน่ายต่างประเทศต้องปฏิบัติ

การส่งข้าวเอกชนออกไปจำหน่ายต่างประเทศผู้ส่งข้าวออกต้องปฏิบัติ ดังนี้

๙.๑ ส่งข้าวที่ได้มาตรฐานตามที่กระทรวงพาณิชย์ประกาศกำหนด หรือตามตัวอย่างที่กรมการค้าต่างประเทศได้ให้ความเห็นชอบไว้ก่อนแล้ว และตรงตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตส่งออก

๙.๒ ส่งข้าวที่ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยแล้ว

๙.๓ รายงานการซื้อขายข้าวให้ผู้ซื้อในต่างประเทศที่มีปริมาณการซื้อขายครั้งละ แต่ละ ๑,๐๐๐ เมตริกตันขึ้นไป เว้นแต่ข้าวหอมให้รายงานการซื้อขายทุกจำนวน พร้อมทั้งส่งหลักฐาน การซื้อขายต่อกรมการค้าต่างประเทศภายใน ๓ วันทำการนับแต่วันที่ตกลงขายข้าวทุกครั้ง และนำหลักฐานการเงินสำหรับค้าข้าวรายนั้นยื่นต่อกรมการค้าต่างประเทศภายใน ๑๕ วันนับแต่วันแจ้งการขายเว้นแต่จะได้รับการผ่อนผันจากกรมการค้าต่างประเทศในเมื่อมีเหตุอันสมควร

ข้อ ๑๐. ผู้ส่งข้าวออกรายใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้กรมการค้าต่างประเทศพิจารณาลงโทษด้วยการงดการออกใบอนุญาตให้ส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักรแก่รายนี้ตามระยะเวลาที่กระทรวงพาณิชย์เห็นสมควร

ข้อ ๑๑. การขอส่งออกโดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า

การขออนุญาตส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักรโดยไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้าให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมการค้าต่างประเทศประกาศกำหนด

ข้อ ๑๒. ให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๔

นายอมเรศ ศิลาอ่อน
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

ประกาศกรมการค้าต่างประเทศ

ฉบับที่ 99 (พ.ศ.2534)

เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการส่งข้าวเอกชนออกไปนอกราชอาณาจักร

เพื่อให้เป็นไปตามความในข้อ 6 ข้อ 7.1 และข้อ 9.3 ของระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ 1) พ.ศ.2534 กรมการค้าต่างประเทศจึงออกประกาศกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการแจ้งความจำนงขอเป็นผู้ส่งข้าวออก การยื่นขออนุญาตส่งข้าวออกและการรายงานการซื้อขายข้าวไว้ ดังนี้

ข้อ 1. การแจ้งความจำนงขอเป็นผู้ส่งข้าวออก

ให้ผู้ประสงค์จะทำการค้าส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร ยื่นแจ้งความจำนงขอจดทะเบียนเป็นผู้ส่งข้าวออกต่อกองการค้าวัตถุพิเศษ กรมการค้าต่างประเทศ ตามแบบ คค.1 พร้อมด้วยเอกสารประกอบ

หากปรากฏว่า รายใดมิได้ประกอบการค้าส่งออกตามที่ลงทะเบียนไว้เป็นระยะเวลา 1 ปีติดต่อกัน กรมการค้าต่างประเทศจะถอนการแจ้งความจำนงของรายนั้นเสีย หากประสงค์จะประกอบกิจการต่อไปให้มายื่นความจำนงใหม่

ข้อ 2. การขออนุญาตส่งออก

2.1 การขอส่งข้าวเอกชนออกเพื่อกิจการค้า ให้ผู้ส่งออกยื่นคำขออนุญาตส่งข้าวเอกชนออกตามแบบ คค.2 พร้อมแบบคำขอร้องขอรับใบอนุญาตส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (แบบ อ.3 และ อ.4) พร้อมด้วยสำเนาหลักฐานการแจ้งขาย (ในกรณีที่มีการแจ้งขาย)

2.2 การขอส่งข้าวเอกชนออกเพื่อกิจการที่ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า ให้ผู้ขอส่งออกยื่นคำร้องขอรับใบอนุญาตส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักรมิใช่เพื่อการค้า (แบบ อ.1 และ อ.2) พร้อมทั้งหลักฐานแสดงวัตถุประสงค์ที่จะส่งออก

ข้อ 3. การรายงานการซื้อขาย

3.1 ให้ผู้ส่งออกรายงานการซื้อขายข้าวที่มีปริมาณการซื้อขายครั้งละตั้งแต่ 1,000 เมตริกตันขึ้นไป เว้นแต่ข้าวหอมให้รายงานการซื้อขายทุกจำนวน พร้อมทั้งส่งเอกสารหลักฐานการซื้อขายตามแบบ คพ.3 โดยใส่ซองปิดผนึกระบุชื่อผู้รายงาน ที่ส่งกลับหนังสือและวันที่ยื่น โดยยื่นต่อกองการค้าอัญพืชภายใน 3 วันทำการนับแต่วันที่ตกลงขายข้าวทุกครั้ง หากไม่ปฏิบัติตามกรมการค้าต่างประเทศจะพิจารณาลงโทษตามแต่จะเห็นสมควร

3.2 ให้ผู้ส่งออกส่งหลักฐานการชำระเงินค่าข้าวตามที่รายงานไว้ตาม 3.1 ต่อกองการค้าอัญพืชภายใน 15 วันนับแต่วันแจ้งการขาย

ทั้งนี้ ตั้งแต่วันที่ 1 พฤษภาคม 2534 เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 22 เมษายน พ.ศ.2534

(นายอดุลย์ วินัยแพทย์)
รองอธิบดี รักษาราชการแทน
อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ

ระเบียบกระทรวงพาณิชย์
ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร
(ฉบับที่ ๘)
พ.ศ. ๒๕๔๐

ตามระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๔ กำหนดระเบียบการอนุญาตให้ส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร และกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ส่งข้าวออกไปจำหน่ายต่างประเทศต้องปฏิบัตินั้น

เพื่อให้การดำเนินการต่าง ๆ ในส่วนที่เกี่ยวกับการดำเนินนโยบายข้าวและการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักรเป็นผลดียิ่งขึ้น สมควรแก้ไขปรับปรุงระเบียบดังกล่าวให้เหมาะสมยิ่งขึ้น กระทรวงพาณิชย์จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๐"

ข้อ ๒. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓. ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๐ แห่งระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๔ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ ๑๐. ผู้ส่งข้าวออกรายใด กระทำการหรืองดเว้นกระทำการเป็นผลให้เกิดความเสียหายต่อการค้าส่งออกข้าว หรือทำให้เกิดอุปสรรคหรือขัดขวางต่อการดำเนินนโยบายข้าวของรัฐบาลหรือของกระทรวงพาณิชย์ หรือฝ่าฝืนระเบียบข้อกำหนดกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการดำเนินนโยบายข้าวของรัฐบาลหรือของกระทรวงพาณิชย์ หรือมีข้อพิพาทกับกระทรวงพาณิชย์หรือหน่วยงานของกระทรวงพาณิชย์เกี่ยวกับการส่งออกข้าวหรือการจัดหา จัดซื้อ การส่งมอบข้าว กระทรวงพาณิชย์จะระงับไม่จัดสรรสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวกับการส่งออกหรือนำเข้าข้าวที่พึงมีพึงได้จากการจัดสรรให้หรือระงับไม่ติดต่อซื้อขายข้าวกับผู้ส่งออกรายนี้ ตามที่เห็นสมควรได้

ผู้ส่งออกข้าวรายใดแต่งตั้งหรือมีกรรมการหรือผู้จัดการซึ่งเคยเป็นกรรมการหรือผู้จัดการของผู้ส่งออกข้าวที่เคยมีการกระทำหรือพฤติกรรมดังที่กล่าวมาในวรรคหนึ่ง ในกรณีเช่นนี้ กระทรวงพาณิชย์จะระงับไม่จัดสรรสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ หรือระงับไม่ติดต่อซื้อขายข้าวกับผู้ส่งออกรายนี้ดังระบุไว้ในวรรคหนึ่งด้วยก็ได้

ผู้ส่งข้าวออกรายใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามระเบียบนี้ ให้กระทรวงพาณิชย์พิจารณาโทษด้วยการงดการออกใบอนุญาตให้ส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักรแก่ผู้ส่งออกรายนี้ ตามระยะเวลาที่กระทรงพาณิชย์เห็นสมควร"

ข้อ ๔. ให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๐

ณรงค์ชัย อัครเศรณี
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

ระเบียบกระทรวงพาณิชย์
ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร
(ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2545

ตามที่ได้มีระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2534 กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักรไปแล้ว นั้น

บัดนี้ ได้มีประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นสินค้ามาตรฐานและมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย พ.ศ. 2544 ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2544 ซึ่งการส่งสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยออกไปนอกราชอาณาจักรจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 ดังนั้น เพื่อให้การส่งออกสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยเป็นไปโดยคล่องตัว อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7 แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 และกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2523) ออกตามความในพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 31 มาตรา 35 มาตรา 48 และมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2545"

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกความในข้อ 6 แห่งระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2534 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 6 การขอเป็น "ผู้ส่งข้าวออก"

ให้ผู้ประสงค์จะเป็นผู้ส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร ยื่นแจ้งความจำนงขอลงทะเบียนเป็นผู้ส่งข้าวออกต่อกรมการค้าต่างประเทศตามหลักเกณฑ์ที่กรมการค้าต่างประเทศประกาศกำหนด"

ความในวรรคแรก มิให้ใช้บังคับกับการส่งสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยออกไปนอกราชอาณาจักร"

ข้อ 4. ให้ยกเลิกความในข้อ 9.2 แห่งระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2534 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

"ข้อ 9.2 ส่งข้าวที่ได้ผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยแล้ว

ความในวรรคแรก มิให้ใช้บังคับกับการส่งสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยออกไปนอกราชอาณาจักร"

ประกาศ ณ วันที่ 29 มีนาคม พ.ศ. 2545

(นายอดิศัย โพธารามิก)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

ระเบียบกระทรวงพาณิชย์
ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร
(ฉบับที่ 12)
พ.ศ. 2545

ตามที่ได้มีระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2534 กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักรไปแล้ว นั้น

เพื่อให้การพิจารณาอนุญาตเป็นไปโดยถูกต้องรัดกุมและรักษาเสถียรภาพของราคาข้าวที่ขออนุญาตส่งออก อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7 และมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 และความในข้อ 4 และข้อ 7 ของกฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2523) ออกตามความในพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 31 มาตรา 35 มาตรา 48 และมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กระทรวงพาณิชย์จึงออกระเบียบเพิ่มเติมไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2545"

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ผู้ขออนุญาตส่งข้าวขาวหรือข้าวกล้องออกไปนอกราชอาณาจักรทุกคำขอและทุกจำนวนที่ตกลงซื้อขาย ยื่นต้นฉบับหรือคู่ฉบับหลักฐานการซื้อขายที่ลงนามโดยผู้ซื้อและผู้ขาย ที่ระบุรายละเอียด เช่น รายชื่อผู้ซื้อ ชนิดและชั้นของข้าวขาว หรือข้าวกล้อง หรือข้าวหอมมะลิไทย (Thai Hom Mali Rice) หรือ Jasmine Rice หรือ Fragrant Rice ปริมาณ ราคา F.O.B. เมืองผู้ซื้อปลายทาง ชื่อเรือใหญ่ และวันที่เข้ามารับสินค้า เป็นต้น

ข้อ 4. ให้กรมการค้าต่างประเทศพิจารณาคำขอใบอนุญาตส่งออกข้าวหรือข้าวกล้อง และเอกสารหลักฐานการซื้อขายตามข้อ 3. หากพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นการขออนุญาตส่งออกข้าวไม่ตรงตามที่ขออนุญาต ให้ดำเนินการ ดังนี้

4.1 ให้กรมการค้าต่างประเทศดำเนินการตรวจพิสูจน์ข้าวขาวหรือข้าวกล้องที่จะส่งออกให้ถูกต้องตรงตามที่ขอใบอนุญาตส่งออกข้าว

4.2 มอบหมายให้สภาหอการค้าแห่งประเทศไทยดำเนินการตรวจพิสูจน์ร่วมกับกรมการค้าต่างประเทศตามข้อ 4.1 โดยกรมการค้าต่างประเทศเป็นผู้ออกค่าใช้จ่ายในการตรวจพิสูจน์ทางกายภาพและทางเคมี

4.3 กรณีผู้ขออนุญาตทำคำรับรองไว้ต่อกรมการค้าต่างประเทศว่าข้าวขาวหรือข้าวกล้องที่ขออนุญาตส่งออกมิใช่สินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทย หรือมิใช่ข้าวที่มีสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยผสมหรือปนอยู่ ตามแบบที่กรมการค้าต่างประเทศกำหนด ให้กรมการค้าต่างประเทศพิจารณาออกใบอนุญาตให้ก่อน และพิจารณาเพื่อดำเนินการตรวจพิสูจน์ข้าวขาวหรือข้าวกล้องทั้งทางกายภาพและทางเคมีร่วมกับสภาหอการค้าแห่งประเทศไทยก่อนการส่งออก

4.4 กรณีผู้ขออนุญาตมิได้ทำคำรับรองตามข้อ 4.3 ให้ดำเนินการตรวจพิสูจน์ข้าวที่ขออนุญาตทั้งทางกายภาพและทางเคมี ร่วมกับสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ก่อนออกใบอนุญาต

ข้อ 5. การตรวจพิสูจน์ข้าวขาวหรือข้าวกล้องตามข้อ 4

5.1 ในกรณีผู้ขออนุญาตมีกองสินค้าข้าวขาวหรือข้าวกล้องตามจำนวนที่ขออนุญาตไว้แล้ว ให้แจ้งสถานที่ตั้งกองสินค้าและโกดัง เพื่อดำเนินการตรวจพิสูจน์ตามข้อ 4.3 หรือข้อ 4.4 แล้วแต่กรณี

5.2 ในกรณีผู้ขออนุญาตไม่มีกองสินค้าข้าวขาวหรือข้าวกล้อง หรือมีสินค้าแต่ไม่สามารถแยกตั้งกองได้ชัดเจน ผู้ขออนุญาตต้องทำคำรับรองไว้ต่อกรมการค้าต่างประเทศตามข้อ 4.3 และจะดำเนินการตรวจพิสูจน์ขณะส่งออกพร้อมกับการตรวจสอบคุณภาพข้าวของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย ตามระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2534) ก่อนการส่งออก

ข้อ 6. ในกรณีที่กระทรวงพาณิชย์ได้มอบอำนาจให้ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือสำนักงานการค้าต่างประเทศในภูมิภาคเป็นผู้ออกใบอนุญาตส่งออกข้าวนั้น ให้หน่วยงานหรือผู้ที่ได้รับมอบอำนาจพิจารณาแจ้งให้กรมการค้าต่างประเทศเพื่อดำเนินการตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กรมการค้าต่างประเทศกำหนด

ข้อ 7. บรรดาประกาศ ระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นใดที่มีบัญญัติไว้แล้วในระเบียบนี้ หรือซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อความในระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ 8. ให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 28 พฤษภาคม พ.ศ.2545

(นายอดิศัย โพธารามิก)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

คำรับรองการขอใบอนุญาตส่งออกข้าว

เขียนที่.....

วันที่.....

เรียน อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศ

ตามที่บริษัท.....ได้ยื่นคำขอใบอนุญาตส่งออกข้าว เลขที่คำขอ.....เมื่อวันที่ ..... นั้น

บริษัทฯ ขอให้คำรับรองต่อกรมการค้าต่างประเทศว่าการส่งออกข้าวตามคำขอดังกล่าวมิใช่สินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทย หรือมิใช่ข้าวที่มีสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยผสมหรือปนอยู่ และบริษัทฯ ยินยอมให้เจ้าหน้าที่กรมการค้าต่างประเทศและเจ้าหน้าที่สภาหอการค้าแห่งประเทศไทยดำเนินการตรวจสอบและเก็บตัวอย่างข้าวที่ส่งออกเพื่อตรวจสอบได้ตามปริมาณเท่าที่จำเป็น

หากผลการตรวจวิเคราะห์ข้าวที่ได้ดำเนินการทางกายภาพและทางเคมี ปรากฏว่าเป็นสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทย หรือเป็นข้าวที่มีสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยผสมหรือปนอยู่ บริษัทฯ ยินยอมให้กรมการค้าต่างประเทศพักใช้หรือเพิกถอนการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ส่งออกข้าว และดำเนินการตามกฎหมายอาญาฐานความผิดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จ และตามกฎหมายมาตรฐานสินค้าขาออก หรือกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

ลงชื่อ.....

ผู้มีอำนาจกระทำการแทนนิติบุคคล

(ประทับตรานิติบุคคล)

หมายเหตุ

ตราจาก่อยวันที่.....เวลา..... ณ. โกดัง.....

เลขที่.....ถนน.....เขต.....อำเภอ.....

จังหวัด.....โทรศัพท์.....

ระเบียบกระทรวงพาณิชย์
ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร
(ฉบับที่ 13)
พ.ศ. 2545

ตามที่ได้มีระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ 1) พ.ศ. 2534 แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2545 กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักรไปแล้ว นั้น

เพื่อให้การพิจารณาอนุญาตเป็นไปโดยเหมาะสม และเพื่อเป็นการรักษาเสถียรภาพของราคาข้าวที่ขออนุญาตส่งออก อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7 และมาตรา 25 แห่งพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 และความในข้อ 4 (1) (3) และข้อ 7 (5) กฎกระทรวงฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2523) ออกตามความในพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 31 มาตรา 35 มาตรา 48 และมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย กระทรวงพาณิชย์จึงออกระเบียบเพิ่มเติมไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า " ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2545 "

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิกระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วยการส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2545

ข้อ 4 ให้ผู้ขออนุญาตส่งข้าวขาวหรือข้าวกล้องออกไปนอกราชอาณาจักรทุกคำขอและทุกจำนวนที่ตกลงซื้อขาย ยื่นหลักฐานการซื้อขายหรือหลักฐานการซื้อที่แสดงว่ามีการซื้อขายจริง และผู้ขออนุญาตส่งออกไปซึ่งข้าวขาวหรือข้าวกล้องที่ได้รับอนุญาตให้ส่งออกไปนอกราชอาณาจักรตามระเบียบนี้ ต้องเป็นข้าวขาวหรือข้าวกล้องที่ได้จากการสีข้าวเปลือกที่ซื้อในประเทศไทย ทั้งนี้ ข้าวขาวหรือข้าวกล้องดังกล่าวต้องเป็นข้าวหอมมะลิไทย (THAI HOM MALI RICE หรือ THAI JASMINE RICE หรือ THAI FRAGRANT RICE หรือชื่ออื่นที่มีความหมายเดียวกัน ไม่ว่าจะมีคำที่มีความหมายว่า "ไทย" หรือไม่ก็ตาม) หรือข้าวหอมมะลิไทยตามตัวอย่าง หรือข้าวหอมมะลิไทยผสมที่ระบุอัตราส่วนการผสม หรือปน ของข้าว

หอมมะลิไทยกับข้าวขาวหรือข้าวกล้อง ซึ่งเป็นข้าวเจ้าพันธุ์อื่นที่ผสม หรือปน แล้วแต่กรณี (MIXED THAI HOM MALI RICE หรือ MIXED THAI JASMINE RICE หรือ MIXED THAI FRAGRANT RICE หรือชื่ออื่นที่มีความหมายเดียวกัน ไม่ว่าจะมีคำที่มีความหมายว่า "ไทย" หรือไม่ก็ตาม) ปริมาณสินค้า ราคา FOB ต่อตัน เมืองผู้ซื้อปลายทาง และกำหนดส่งออก เป็นต้น

ทั้งนี้ ให้ออกใบอนุญาตส่งออกข้าวขาว ข้าวกล้อง หรือข้าวหอมมะลิไทย เป็นดังนี้

(1) ข้าวขาว หรือข้าวกล้อง ให้ออกใบอนุญาตเป็นข้าวขาวหรือข้าวกล้องตามชนิดและชั้นของข้าว แล้วแต่กรณีรวมทั้งให้สามารถระบุพันธุ์ข้าว อาทิ ข้าวขาว (ข้าวปทุมธานี 1) เป็นต้น

(2) ข้าวหอมมะลิไทย ให้ออกใบอนุญาตเป็น ข้าวหอมมะลิไทย หรือ THAI HOM MALI RICE หรือ THAI JASMINE RICE หรือ THAI FRAGRANT RICE หรือชื่ออื่นที่มีความหมายเดียวกัน ตามชนิดและชั้นของข้าว

(3) ข้าวหอมมะลิไทยตามตัวอย่าง ให้ออกใบอนุญาตเป็นข้าวหอมมะลิไทยผสม หรือ MIXED THAI HOM MALI RICE หรือ MIXED THAI JASMINE RICE หรือ MIXED THAI FRAGRANT RICE หรือชื่ออื่นที่มีความหมายเดียวกัน ตามชนิดและชั้นของข้าวพร้อมทั้งระบุอัตราส่วนการผสมหรือปนของข้าวหอมมะลิไทยกับข้าวขาวหรือข้าวกล้อง ซึ่งเป็นข้าวเจ้าพันธุ์อื่นที่ผสมหรือปน แล้วแต่กรณี

ข้อ 5. ในการขออนุญาตส่งออกข้าวตามข้อ 4 ให้กรมการค้าต่างประเทศ หรือหน่วยงานที่กระทรวงพาณิชย์มอบหมายดำเนินการตรวจพิสูจน์ว่าข้าวที่ขออนุญาตส่งออก เป็นข้าวขาว ข้าวกล้อง ข้าวหอมมะลิไทย หรือข้าวหอมมะลิไทยตามตัวอย่าง ตามประเภท ชนิด หรือชั้นของข้าว ตรงตามที่ขออนุญาตส่งออกได้ตามควรกรณี

ข้อ 6. บรรดา ประกาศ ระเบียบ หรือข้อบังคับอื่นใด ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันที่ระเบียบนี้ใช้บังคับให้คงมีผลใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัด หรือแย้งกับ ระเบียบนี้

ข้อ 7. ให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2545

(นายอดิศัย โพธารามิก)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

ประกาศกระทรวงพาณิชย์

เรื่อง กำหนดให้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นสินค้ามาตรฐานและมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย พ.ศ. 2544

เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสินค้าข้าวหอมมะลิไทยให้เป็นที่เชื่อถือและยอมรับในตลาดต่างประเทศ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 (1) และ (2) แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ.2503 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2522 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 35 มาตรา 48 และมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยคำแนะนำของคณะกรรมการมาตรฐานสินค้า จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้กำหนดข้าวหอมมะลิไทย เป็นสินค้ามาตรฐาน

ข้อ 2 ให้กำหนดมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทยไว้ตามรายละเอียดต่อท้ายประกาศนี้

ข้อ 3 บรรดาประกาศ ระเบียบ หรือข้อบังคับของกระทรวงพาณิชย์ที่เกี่ยวกับสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทย และมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทยที่ส่งออกไปต่างประเทศ ซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศฉบับนี้ ให้ใช้ประกาศฉบับนี้แทน

ข้อ 4 ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนด 60 วัน นับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2544

สำเนาถูกต้อง

(นายศุภวัติ รุ่งสาคร)
นักวิชาการมาตรฐานสินค้า 6 ว

(ลงชื่อ) อดิศัย โพธารามิก
(นายอดิศัย โพธารามิก)
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศทั่วไปเล่ม 118 ตอนพิเศษ 109 ง. วันที่ 2 พฤศจิกายน 2544)

หมายเหตุ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2545 เป็นต้นไป

มาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย

ท้ายประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นสินค้ามาตรฐาน และมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย พ.ศ. 2544 ลงวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2544

ข้อ 1 คำนิยาม

(1) "ข้าวหอมมะลิไทย" (THAI HOM MALI RICE) หมายถึง ข้าวกล้องและข้าวขาวที่แปรรูปมาจากข้าวเปลือกเจ้า พันธุ์ข้าวหอมที่ไวต่อช่วงแสง ซึ่งผลิตในประเทศไทยในฤดูนาปี และกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกาศรับรองว่าเป็นพันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 และพันธุ์ กข.15 ซึ่งมีกลิ่นหอมตามธรรมชาติ ขึ้นอยู่กับว่าเป็นข้าวใหม่หรือข้าวเก่า เมื่อหุงเป็นข้าวสวยแล้ว เมล็ดข้าวสวยจะอ่อนนุ่ม

(2) "อมิโลส" (Amylose) หมายถึง แป้งชนิดหนึ่งที่มีอยู่ในเมล็ดข้าว เมื่อหุงแล้วทำให้ข้าวสวยมีความอ่อนนุ่มหรือกระด้าง แตกต่างกันไปตามปริมาณอมิโลส

(3) ข้าว (Rice) หมายถึง ข้าวเจ้าและข้าวเหนียว (Oryza Sativa L.) ไม่ว่าจะอยู่ในรูปใด

(4) ข้าวเปลือก (Paddy) หมายถึง ข้าวที่ยังไม่ผ่านการกะเทาะเอาเปลือกออก

(5) ข้าวกล้อง (Cargo rice, Loonzain rice, Brown rice, Husked rice) หมายถึง ข้าวที่ผ่านการกะเทาะเอาเปลือกออกเท่านั้น

(6) ข้าวขาว (White rice) หมายถึง ข้าวที่ได้จากการนำข้าวกล้องเจ้าไปขัดเอารำออกแล้ว

(7) ข้าวเหนียวขาว (White glutinous rice) หมายถึง ข้าวที่ได้จากการนำข้าวกล้องเหนียวไปขัดเอารำออกแล้ว

(8) ส่วนของเมล็ดข้าว (Parts of rice kernels) หมายถึง ส่วนของข้าวเต็มเมล็ดแต่ละส่วนที่แบ่งตามความยาวของเมล็ดออกเป็น 10 ส่วนเท่า ๆ กัน

(9) ข้าวเต็มเมล็ด (Whole kernels) หมายถึง เมล็ดข้าวที่อยู่ในสภาพเต็มเมล็ด ไม่มีส่วนใดหักและให้รวมถึงเมล็ดข้าวที่มีความยาวตั้งแต่ 9 ส่วนขึ้นไป

(10) ต้นข้าว (Head rice) หมายถึง เมล็ดข้าวหักที่มีความยาวมากกว่าข้าวหัก แต่ไม่ถึงความยาวของข้าวเต็มเมล็ด และให้รวมถึงเมล็ดข้าวแตกเป็นซีกที่มีเนื้อที่เหลืออยู่ตั้งแต่ร้อยละ 80 ของเมล็ด

(11) ข้าวหัก (Brokens) หมายถึง เมล็ดข้าวหักที่มีความยาวตั้งแต่ 2.5 ส่วนขึ้นไป แต่ไม่ถึงความยาวของต้นข้าว และให้รวมถึงเมล็ดข้าวแตกเป็นซีกที่มีเนื้อที่เหลืออยู่ไม่ถึงร้อยละ 80 ของเมล็ด

(12) ปลายข้าวชีวัน (Small brokens C1) หมายถึง เมล็ดข้าวหักขนาดเล็กที่ร่อนผ่านตะแกรงเบอร์ 7

(13) ข้าวเมล็ดสีต่ำกว่ามาตรฐาน (Undermilled Kernels) หมายถึง เมล็ดข้าวที่ผ่านการขัดสีต่ำกว่าระดับการสีที่กำหนดไว้สำหรับข้าวแต่ละชนิด

(14) ข้าวเมล็ดแดง (Red kernels) หมายถึง เมล็ดข้าวที่มีรำสีแดงหุ้มอยู่ทั้งเมล็ดหรือติดอยู่เป็นบางส่วนของเมล็ด

(15) ข้าวเมล็ดเหลือง (Yellow kernels) หมายถึง เมล็ดข้าวที่มีบางส่วนของเมล็ดกลายเป็นสีเหลืองอย่างชัดแจ้ง

(16) ข้าวเมล็ดท้องไข่ (Chalky kernels) หมายถึง เมล็ดข้าวเจ้าที่เป็นสีขาวขุ่นเหมือนชอล์คมีเนื้อที่ตั้งแต่ร้อยละ 50 ขึ้นไปของเนื้อที่เมล็ดข้าว

(17) ข้าวเมล็ดเสีย (Damaged kernels) หมายถึง เมล็ดข้าวที่เสียอย่างเห็นได้ชัดแจ้งด้วยตาเปล่าซึ่งเกิดจากความชื้น ความร้อน เชื้อรา แมลง หรืออื่น ๆ

(18) ข้าวเมล็ดลีบ (Undeveloped kernels) หมายถึง เมล็ดข้าวที่ไม่เจริญเติบโตตามธรรมดาที่ควรจะเป็น มีลักษณะแฟบ แบน

(19) ข้าวเมล็ดอ่อน (Immature kernels) หมายถึง เมล็ดข้าวที่มีสีเขียวอ่อนได้จากข้าวเปลือกที่ยังไม่แก่

(20) เมล็ดพืชอื่น (Other seeds) หมายถึง เมล็ดพืชอื่น ๆ ที่มิใช่เมล็ดข้าว

(21) วัตถุอื่น (Foreign matter) หมายถึง สิ่งอื่น ๆ ที่มิใช่ข้าวรวมทั้งแกลบและรำที่หลุดจากเมล็ดข้าว

(22) ระดับการสี (Milling degree) หมายถึง ระดับของการขัดสีข้าว

(23) สีดีพิเศษ (Extra well milled) หมายถึง การขัดสีเอารำออกทั้งหมดจนเมล็ดข้าวมีลักษณะสวยงามเป็นพิเศษ

(24) สีดี (Well milled) หมายถึง การขัดสีเอารำออกทั้งหมดจนเมล็ดข้าวมีลักษณะสวยงามดี

(25) สีดีปานกลาง (Reasonably well milled) หมายถึง การขัดสีเอารำออกเป็นส่วนมากจนเมล็ดข้าวมีลักษณะสวยงามพอสมควร

(26) สีธรรมดา (Ordinarily milled) หมายถึง การขัดสีเอารำออกแต่เพียงบางส่วน

(27) ตะแกรงเบอร์ 7 (Seive No.7) หมายถึง ตะแกรงโลหะรูกลม หนา 0.79 มิลลิเมตร (0.031 นิ้ว) และเส้นผ่านศูนย์กลางรู 1.75 มิลลิเมตร (0.069 นิ้ว)

(28) ร้อยละ หมายถึง ร้อยละโดยน้ำหนัก

ข้อ 2 ให้แบ่งสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

(1) ข้าวขาว

(2) ข้าวกล้อง

ข้อ 3 ให้แบ่งสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยประเภทข้าวขาวออกเป็น 8 ชนิด ดังนี้

(1) ข้าวขาว 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 1

(2) ข้าวขาว 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 2

(3) ข้าวขาว 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 3

(4) ข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์

(5) ข้าวขาว 10 เปอร์เซ็นต์

(6) ข้าวขาว 15 เปอร์เซ็นต์

(7) ข้าวขาวหักเอวันเลิศพิเศษ

(8) ข้าวขาวหักเอวันเลิศ

ข้อ 4 ให้แบ่งสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยประเภทข้าวกล้องออกเป็น 6 ชนิด ดังนี้

(1) ข้าวกล้อง 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 1

(2) ข้าวกล้อง 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 2

(3) ข้าวกล้อง 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 3

(4) ข้าวกล้อง 5 เปอร์เซ็นต์

(5) ข้าวกล้อง 10 เปอร์เซ็นต์

(6) ข้าวกล้อง 15 เปอร์เซ็นต์

ข้อ 5 ให้สินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยตามข้อ 2 ข้อ 3 และ ข้อ 4 ต้องมีมาตรฐานดังต่อไปนี้

(1) มีข้าวหอมมะลิไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 92.0

(2) มีความชื้นไม่เกินร้อยละ 14.0

(3) มีลักษณะโดยทั่วไป เป็นข้าวเมล็ดขาว มีความขาว ท้องไข่น้อยโดยธรรมชาติ

(4) ไม่มีแมลงที่ยังมีชีวิตอยู่

(5) มีขนาดเมล็ด ดังนี้

- ความยาวเฉลี่ยของข้าวเต็มเมล็ด ที่ไม่มีส่วนใดหักต้องไม่ต่ำกว่า 7.0 มิลลิเมตร
- อัตราส่วนความยาวเฉลี่ยต่อความกว้างเฉลี่ยของข้าวเต็มเมล็ดที่ไม่มีส่วนใดหัก ต้องไม่ต่ำกว่า 3.2 : 1

(6) มีคุณสมบัติทางเคมี ดังนี้

- มีปริมาณอมิโลส ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 13.0 และไม่เกินร้อยละ 18.0 ที่ระดับความชื้นร้อยละ 14.0
- มีค่าการสลายเมล็ดข้าวในด่าง ระดับ 6-7

ข้อ 6 ให้กำหนดมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย ประเภท และชนิดข้าวขาวตามข้อ 3 ไว้ดังต่อไปนี้

(1) <u>ข้าวขาว 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 1</u>

ต้องมีส่วนผสมของเมล็ดข้าว และระดับการสี ดังนี้

<u>ส่วนผสม</u> ประกอบด้วย

ข้าวเต็มเมล็ด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.0

ข้าวหักที่มีความยาวตั้งแต่ 5.0 ส่วนขึ้นไป แต่ไม่ถึง 8.0 ส่วน ไม่เกินร้อยละ 4.0

นอกนั้นเป็นต้นข้าวที่มีความยาวตั้งแต่ 8.0 ส่วนขึ้นไป

<u>ข้าวที่อาจมีปนได้</u>

ข้าวเมล็ดท้องไข่ ไม่เกินร้อยละ 3.0

ข้าวเหนียวขาว ไม่เกินร้อยละ 1.5

ข้าวเปลือก ไม่เกิน 5 เมล็ดต่อข้าว 1 กิโลกรัม

<u>ระดับการสี</u> สีดีพิเศษ

(2) <u>ข้าวขาว 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 2</u>

ต้องมีส่วนผสมของเมล็ดข้าวและระดับการสี ดังนี้

<u>ส่วนผสม</u> ประกอบด้วย

ข้าวเต็มเมล็ด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.0

ข้าวหักที่มีความยาวตั้งแต่ 5.0 ส่วนขึ้นไป แต่ไม่ถึง 8.0 ส่วน
ไม่เกินร้อยละ 4.5 ในจำนวนนี้อาจมีข้าวหักที่มีความยาวไม่ถึง 5.0 ส่วน
และไม่ผ่านตะแกรงเบอร์ 7 ไม่เกินร้อยละ 0.5 และปลายข้าวขาวชีวัน
ไม่เกินร้อยละ 0.1
นอกนั้นเป็นต้นข้าวที่มีความยาวตั้งแต่ 8.0 ส่วนขึ้นไป
ข้าวและสิ่งที่อาจมีปนได้
ข้าวเมล็ดเหลือง ไม่เกินร้อยละ 0.2
ข้าวเมล็ดท้องไข่ ไม่เกินร้อยละ 6.0
ข้าวเมล็ดเสีย ไม่เกินร้อยละ 0.25
ข้าวเหนียวขาว ไม่เกินร้อยละ 1.5
ข้าวเปลือก ไม่เกิน 7 เมล็ดต่อข้าว 1 กิโลกรัม
ข้าวเมล็ดลีบ ข้าวเมล็ดอ่อน เมล็ดพืชอื่น และวัตถุอื่น อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือ
หลายอย่างรวมกันไม่เกินร้อยละ 0.2
ระดับการสี สีดีพิเศษ

(3) ข้าวขาว 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 3

ต้องมีส่วนผสมของเมล็ดข้าว และระดับการสี ดังนี้
ส่วนผสม ประกอบด้วย
ข้าวเต็มเมล็ด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.0
ข้าวหักที่มีความยาวตั้งแต่ 5.0 ส่วนขึ้นไป แต่ไม่ถึง 8.0 ส่วน
ไม่เกินร้อยละ 5.0 ในจำนวนนี้อาจมีข้าวหักที่มีความยาวไม่ถึง 5.0 ส่วน
และไม่ผ่านตะแกรงเบอร์ 7 ไม่เกินร้อยละ 0.5 และปลายข้าวขาวชีวัน
ไม่เกินร้อยละ 0.1
นอกนั้นเป็นต้นข้าวที่มีความยาวตั้งแต่ 8.0 ส่วนขึ้นไป
ข้าวและสิ่งที่อาจมีปนได้
ข้าวเมล็ดเหลือง ไม่เกินร้อยละ 0.2
ข้าวเมล็ดท้องไข่ ไม่เกินร้อยละ 6.0
ข้าวเมล็ดเสีย ไม่เกินร้อยละ 0.25
ข้าวเหนียวขาว ไม่เกินร้อยละ 1.5
ข้าวเปลือก ไม่เกิน 7 เมล็ดต่อข้าว 1 กิโลกรัม

ข้าวเมล็ดลีบ ข้าวเมล็ดอ่อน เมล็ดพืชอื่น และวัตถุอื่น อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกันไม่เกินร้อยละ 0.2

ระดับการสี สีดีพิเศษ

(4) ข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์

ต้องมีส่วนผสมของเมล็ดข้าว และระดับการสี ดังนี้

ส่วนผสม ประกอบด้วย

ข้าวเต็มเมล็ด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60.0

ข้าวหักที่มีความยาวตั้งแต่ 3.5 ส่วนขึ้นไป แต่ไม่ถึง 7.5 ส่วน ไม่เกินร้อยละ 7.0 ในจำนวนนี้อาจมีข้าวหักที่มีความยาวไม่ถึง 3.5 ส่วน และไม่ผ่านตะแกรงเบอร์ 7 ไม่เกินร้อยละ 0.5 และปลายข้าวขาวชีวัน ไม่เกินร้อยละ 0.1

นอกนั้นเป็นต้นข้าวที่มีความยาวตั้งแต่ 7.5 ส่วนขึ้นไป

ข้าวและสิ่งที่อาจมีปนได้

ข้าวเมล็ดแดงและหรือข้าวเมล็ดสีต่ำกว่ามาตรฐาน ไม่เกินร้อยละ 2.0

ข้าวเมล็ดเหลือง ไม่เกินร้อยละ 0.5

ข้าวเมล็ดท้องไข่ ไม่เกินร้อยละ 6.0

ข้าวเมล็ดเสีย ไม่เกินร้อยละ 0.25

ข้าวเหนียวขาว ไม่เกินร้อยละ 1.5

ข้าวเปลือก ไม่เกิน 10 เมล็ดต่อข้าว 1 กิโลกรัม

ข้าวเมล็ดลีบ ข้าวเมล็ดอ่อน เมล็ดพืชอื่น และวัตถุอื่น อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกันไม่เกินร้อยละ 0.3

ระดับการสี สีดี

(5) ข้าวขาว 10 เปอร์เซ็นต์

ต้องมีส่วนผสมของเมล็ดข้าว และระดับการสี ดังนี้

ส่วนผสม ประกอบด้วย

ข้าวเต็มเมล็ด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 55.0

ข้าวหักที่มีความยาวตั้งแต่ 3.5 ส่วนขึ้นไป แต่ไม่ถึง 7 0 ส่วน ไม่เกินร้อยละ 12.0 ในจำนวนนี้อาจมีข้าวหักที่มีความยาวไม่ถึง 3.5 ส่วน

และไม่ผ่านตะแกรงเบอร์ 7 ไม่เกินร้อยละ 0.7 และปลายข้าวขาวชีวัน ไม่เกินร้อยละ 0.3

นอกนั้นเป็นต้นข้าวที่มีความยาวตั้งแต่ 7.0 ส่วนขึ้นไป

ข้าวและสิ่งที่อาจมีปนได้

ข้าวเมล็ดแดงและหรือข้าวเมล็ดสีต่ำกว่ามาตรฐาน ไม่เกินร้อยละ 2.0

ข้าวเมล็ดเหลือง ไม่เกินร้อยละ 1.0

ข้าวเมล็ดท้องไข่ ไม่เกินร้อยละ 7.0

ข้าวเมล็ดเสีย ไม่เกินร้อยละ 0.5

ข้าวเหนียวขาว ไม่เกินร้อยละ 1.5

ข้าวเปลือก ไม่เกิน 15 เมล็ดต่อข้าว 1 กิโลกรัม

ข้าวเมล็ดลีบ ข้าวเมล็ดอ่อน เมล็ดพืชอื่น และวัตถุอื่น อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกันไม่เกินร้อยละ 0.4

ระดับการสี สีดี

(6) ข้าวขาว 15 เปอร์เซ็นต์

ต้องมีส่วนผสมของเมล็ดข้าว และระดับการสี ดังนี้

ส่วนผสม ประกอบด้วย

ข้าวเต็มเมล็ด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 55.0

ข้าวหักที่มีความยาวตั้งแต่ 3.0 ส่วนขึ้นไป แต่ไม่ถึง 6.5 ส่วน ไม่เกินร้อยละ 17.0 ในจำนวนนี้อาจมีข้าวหักที่มีความยาวไม่ถึง 3.0 ส่วน และไม่ผ่านตะแกรงเบอร์ 7 ไม่เกินร้อยละ 2.0 และปลายข้าวขาวชีวัน ไม่เกินร้อยละ 0.5

นอกนั้นเป็นต้นข้าวที่มีความยาวตั้งแต่ 6.5 ส่วนขึ้นไป

ข้าวและสิ่งที่อาจมีปนได้

ข้าวเมล็ดแดงและหรือข้าวเมล็ดสีต่ำกว่ามาตรฐาน ไม่เกินร้อยละ 5.0

ข้าวเมล็ดเหลือง ไม่เกินร้อยละ 1.0

ข้าวเมล็ดท้องไข่ ไม่เกินร้อยละ 7.0

ข้าวเมล็ดเสีย ไม่เกินร้อยละ 1.0

ข้าวเหนียวขาว ไม่เกินร้อยละ 2.0

ข้าวเปลือก ไม่เกิน 15 เมล็ดต่อข้าว 1 กิโลกรัม

ข้าวเมล็ดลีบ ข้าวเมล็ดอ่อน เมล็ดพืชอื่น และวัตถุอื่น อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกันไม่เกินร้อยละ 0.4

ระดับการสี สีดีปานกลาง

(7) ข้าวขาวหักเอวันเลิศพิเศษ

ต้องเป็นข้าวที่ได้จากการสีข้าวขาว 100 เปอร์เซ็นต์ และมีส่วนผสมของเมล็ดข้าวดังนี้

ส่วนผสม ประกอบด้วย

ข้าวหักที่มีความยาวไม่ถึง 5.0 ส่วน และไม่ผ่านตะแกรงเบอร์ 7 ไม่เกินร้อยละ 10.0 นอกนั้นเป็นข้าวหักที่มีความยาวตั้งแต่ 5.0 ส่วนขึ้นไป ในจำนวนทั้งหมดนี้อาจมีข้าวเต็มเมล็ดได้ไม่เกินร้อยละ 15.0 และปลายข้าวขาวชีวันไม่เกินร้อยละ 1.0

ข้าวและสิ่งที่อาจมีปนได้

ข้าวเหนียวขาวไม่เกินร้อยละ 1.5 ในจำนวนนี้อาจมีปลายข้าวเหนียวขาวชีวันไม่เกินร้อยละ 0.5

วัตถุอื่นไม่เกินร้อยละ 0.5

(8) ข้าวขาวหักเอวันเลิศ

ต้องเป็นข้าวที่ได้จากการสีข้าวขาว 100 เปอร์เซ็นต์ ข้าวขาว 5 เปอร์เซ็นต์ และข้าวขาว 10 เปอร์เซ็นต์ และมีส่วนผสมของเมล็ดข้าวดังนี้

ส่วนผสม ประกอบด้วย

ข้าวหักที่มีความยาวไม่ถึง 6.5 ส่วน และไม่ผ่านตะแกรงเบอร์ 7 ทั้งจำนวน ในจำนวนทั้งหมดนี้อาจมีข้าวหักที่มีความยาวตั้งแต่ 6.5 ส่วนขึ้นไป และข้าวเต็มเมล็ดรวมกันไม่เกินร้อยละ 15.0 และปลายข้าวขาวชีวันไม่เกินร้อยละ 5.0

ข้าวและสิ่งที่อาจมีปนได้

ข้าวเหนียวขาวไม่เกินร้อยละ 1.5 ในจำนวนนี้อาจมีปลายข้าวเหนียวขาวชีวันไม่เกินร้อยละ 0.5

วัตถุอื่นไม่เกินร้อยละ 0.5

ข้อ 7 ให้กำหนดมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย ประเภท และชนิดข้าวกล้องตามข้อ 4 ไว้ดังต่อไปนี้

(1) ข้าวกล้อง 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 1

ต้องมีส่วนผสมของเมล็ดข้าว ดังนี้

ส่วนผสม ประกอบด้วย

ข้าวเต็มเมล็ด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.0

ข้าวหักที่มีความยาวตั้งแต่ 5.0 ส่วนขึ้นไป แต่ไม่ถึง 8.0 ส่วน ไม่เกินร้อยละ 4.0

นอกนั้นเป็นต้นข้าวที่มีความยาวตั้งแต่ 8.0 ส่วนขึ้นไป

ข้าวและสิ่งที่อาจมีปนได้

ข้าวเมล็ดแดง	ไม่เกินร้อยละ 1.0
ข้าวเมล็ดเหลือง	ไม่เกินร้อยละ 0.5
ข้าวเมล็ดท้องไข่	ไม่เกินร้อยละ 3.0
ข้าวเมล็ดเสีย	ไม่เกินร้อยละ 0.5
ข้าวเหนียวขาว	ไม่เกินร้อยละ 1.5
ข้าวเปลือก	ไม่เกินร้อยละ 0.5

ข้าวเมล็ดลีบ ข้าวเมล็ดอ่อน เมล็ดพืชอื่น และวัตถุอื่น อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกันไม่เกินร้อยละ 3.0

(2) ข้าวกล้อง 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 2

ต้องมีส่วนผสมของเมล็ดข้าว ดังนี้

ส่วนผสม ประกอบด้วย

ข้าวเต็มเมล็ด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.0

ข้าวหักที่มีความยาวตั้งแต่ 5.0 ส่วนขึ้นไป แต่ไม่ถึง 8.0 ส่วน ไม่เกินร้อยละ 4.5

นอกนั้นเป็นต้นข้าวที่มีความยาวตั้งแต่ 8.0 ส่วนขึ้นไป

ข้าวและสิ่งที่อาจมีปนได้

ข้าวเมล็ดแดง	ไม่เกินร้อยละ 1.5
ข้าวเมล็ดเหลือง	ไม่เกินร้อยละ 0.75
ข้าวเมล็ดท้องไข่	ไม่เกินร้อยละ 6.0

ข้าวเมล็ดเสีย ไม่เกินร้อยละ 0.75

ข้าวเหนียวขาว ไม่เกินร้อยละ 1.5

ข้าวเปลือก ไม่เกินร้อยละ 1.0

ข้าวเมล็ดลีบ ข้าวเมล็ดอ่อน เมล็ดพืชอื่น และวัตถุอื่น อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกันไม่เกินร้อยละ 5.0

(3) ข้าวกล้อง 100 เปอร์เซ็นต์ ชั้น 3

ต้องมีส่วนผสมของเมล็ดข้าว ดังนี้

ส่วนผสม ประกอบด้วย

ข้าวเต็มเมล็ด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80.0

ข้าวหักที่มีความยาวตั้งแต่ 5.0 ส่วนขึ้นไป แต่ไม่ถึง 8.0 ส่วน ไม่เกินร้อยละ 5.0

นอกนั้นเป็นต้นข้าวที่มีความยาวตั้งแต่ 8.0 ส่วนขึ้นไป

ข้าวและสิ่งที่อาจมีปนได้

ข้าวเมล็ดแดง ไม่เกินร้อยละ 2.0

ข้าวเมล็ดเหลือง ไม่เกินร้อยละ 0.75

ข้าวเมล็ดท้องไข่ ไม่เกินร้อยละ 6.0

ข้าวเมล็ดเสีย ไม่เกินร้อยละ 0.75

ข้าวเหนียวขาว ไม่เกินร้อยละ 1.5

ข้าวเปลือก ไม่เกินร้อยละ 1.0

ข้าวเมล็ดลีบ ข้าวเมล็ดอ่อน เมล็ดพืชอื่น และวัตถุอื่น อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกันไม่เกินร้อยละ 5.0

(4) ข้าวกล้อง 5 เปอร์เซ็นต์

ต้องมีส่วนผสมของเมล็ดข้าว ดังนี้

ส่วนผสม ประกอบด้วย

ข้าวเต็มเมล็ด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75.0

ข้าวหักที่มีความยาวตั้งแต่ 3.5 ส่วนขึ้นไป แต่ไม่ถึง 7.5 ส่วน ไม่เกินร้อยละ 7.0

นอกนั้นเป็นต้นข้าวที่มีความยาวตั้งแต่ 7.5 ส่วนขึ้นไป

ข้าวและสิ่งที่อาจมีปนได้

ข้าวเมล็ดแดง	ไม่เกินร้อยละ 2.0
ข้าวเมล็ดเหลือง	ไม่เกินร้อยละ 1.0
ข้าวเมล็ดท้องไข่	ไม่เกินร้อยละ 6.0
ข้าวเมล็ดเสีย	ไม่เกินร้อยละ 1.0
ข้าวเหนียวขาว	ไม่เกินร้อยละ 1.5
ข้าวเปลือก	ไม่เกินร้อยละ 1.0

ข้าวเมล็ดลีบ ข้าวเมล็ดอ่อน เมล็ดพืชอื่น และวัตถุอื่น อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกันไม่เกินร้อยละ 6.0

(5) ข้าวกล้อง 10 เปอร์เซ็นต์

ต้องมีส่วนผสมของเมล็ดข้าว ดังนี้

ส่วนผสม ประกอบด้วย

ข้าวเต็มเมล็ด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70.0

ข้าวหักที่มีความยาวตั้งแต่ 3.5 ส่วนขึ้นไป แต่ไม่ถึง 7.0 ส่วน ไม่เกินร้อยละ 12.0

นอกนั้นเป็นต้นข้าวที่มีความยาวตั้งแต่ 7.0 ส่วนขึ้นไป

ข้าวและสิ่งที่อาจมีปนได้

ข้าวเมล็ดแดง	ไม่เกินร้อยละ 2.0
ข้าวเมล็ดเหลือง	ไม่เกินร้อยละ 1.0
ข้าวเมล็ดท้องไข่	ไม่เกินร้อยละ 7.0
ข้าวเมล็ดเสีย	ไม่เกินร้อยละ 1.0
ข้าวเหนียวขาว	ไม่เกินร้อยละ 1.5
ข้าวเปลือก	ไม่เกินร้อยละ 2.0

ข้าวเมล็ดลีบ ข้าวเมล็ดอ่อน เมล็ดพืชอื่น และวัตถุอื่น อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกันไม่เกินร้อยละ 7.0

(6) ข้าวกล้อง 15 เปอร์เซ็นต์

ต้องมีส่วนผสมของเมล็ดข้าว ดังนี้

ส่วนผสม ประกอบด้วย

ข้าวเต็มเมล็ด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 65.0

ข้าวหักที่มีความยาวตั้งแต่ 3.0 ส่วนขึ้นไป แต่ไม่ถึง 6.5 ส่วน ไม่เกินร้อยละ 17.0

นอกนั้นเป็นต้นข้าวที่มีความยาวตั้งแต่ 6.5 ส่วนขึ้นไป

ข้าวและสิ่งที่อาจมีปนได้

ข้าวเมล็ดแดง	ไม่เกินร้อยละ 5.0
ข้าวเมล็ดเหลือง	ไม่เกินร้อยละ 1.0
ข้าวเมล็ดท้องไข่	ไม่เกินร้อยละ 7.0
ข้าวเมล็ดเสีย	ไม่เกินร้อยละ 1.5
ข้าวเหนียวขาว	ไม่เกินร้อยละ 2.5
ข้าวเปลือก	ไม่เกินร้อยละ 2.0

ข้าวเมล็ดลีบ ข้าวเมล็ดอ่อน เมล็ดพืชอื่น และวัตถุอื่น อย่างใดอย่างหนึ่ง หรือหลายอย่างรวมกันไม่เกินร้อยละ 8.0

ข้อ 8 ในกรณีที่มีการซื้อขายสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยตามตัวอย่าง หรือมีเงื่อนไขคุณภาพไม่เป็นไปตามประเภท และหรือชนิดของสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยที่กำหนดไว้ในข้อ 6 และข้อ 7 สินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยนั้น จะต้องมีมาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในข้อ 5 และมีคุณภาพไม่ต่ำกว่าตัวอย่างหรือข้อกำหนดที่ผู้ซื้อกับผู้ขายตกลงกันไว้ และต้องได้รับความเห็นชอบจากสำนักงานมาตรฐานสินค้า

ข้อ 9 การวินิจฉัยเกี่ยวกับมาตรฐานหรือคุณภาพของสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทย ให้ถือผลการตรวจสอบและวิเคราะห์ตัวอย่างสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยของหน่วยงานที่สำนักงานมาตรฐานสินค้ามอบหมาย หรือของผู้ประกอบธุรกิจตรวจสอบมาตรฐานสินค้านั้น เป็นเกณฑ์

ในกรณีที่มีปัญหาข้อโต้แย้งเกี่ยวกับผลการวินิจฉัย ให้ถือผลการตรวจสอบและวิเคราะห์ตัวอย่างของหน่วยงานที่สำนักงานมาตรฐานสินค้ามอบหมายแห่งใดแห่งหนึ่งแล้วแต่กรณีเป็นที่สุด

ข้อ 10 ในกรณีส่งสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยออกโดยบรรจุกระสอบหรือภาชนะบรรจุอื่นใด ให้ผู้ทำการค้าขาออกแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุที่ใช้บรรจุหุ้มห่อ ตลอดจนการเย็บ ปิดผนึก ไว้ในคำร้องขอให้ออกใบรับรองมาตรฐานสินค้าด้วย

ประกาศกระทรวงพาณิชย์

เรื่อง กำหนดให้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นสินค้ามาตรฐานและมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย

(ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545

ตามที่ได้มีประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นสินค้ามาตรฐาน และมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย ลงวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2544 ไปแล้ว นั้น

เพื่อให้การกำหนดมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทยเป็นไปด้วยความเหมาะสม อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 4 (2) แห่งพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก พ.ศ. 2503 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติมาตรฐานสินค้าขาออก (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2522 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 31 มาตรา 35 มาตรา 48 และมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์โดยคำแนะนำของคณะกรรมการมาตรฐานสินค้าจึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ให้ยกเลิกความในข้อ 1 (1) ของมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทยท้ายประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นสินค้ามาตรฐานและมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย พ.ศ. 2544 ลงวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2544 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

" ข้อ 1 (1) " ข้าวหอมมะลิไทย " (THAI HOM MALI RICE หรือ THAI JASMINE RICE หรือ THAI FRAGRANT RICE หรือชื่ออื่นที่มีความหมายเดียวกันไม่ว่าจะมีคำที่มีความหมายว่า "ไทย" หรือไม่ก็ตาม) หมายถึง ข้าวกล้อง และข้าวขาวที่แปรรูปมาจากข้าวเปลือกเจ้าพันธุ์ข้าวหอมที่ไวต่อช่วงแสง ซึ่งผลิตในประเทศไทยในฤดูนาปี และกรมวิชาการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ประกาศรับรองว่าเป็นพันธุ์ขาวดอกมะลิ 105 และพันธุ์ กข.15 ซึ่งมีกลิ่นหอมตามธรรมชาติ ขึ้นอยู่กับว่าเป็นข้าวใหม่หรือ ข้าวเก่า เมื่อหุงเป็นข้าวสวยแล้ว เมล็ดข้าวสวยจะอ่อนนุ่ม "

ข้อ 2 ให้ยกเลิกความในข้อ 8 ของมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทยท้ายประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นสินค้ามาตรฐานและมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย พ.ศ. 2544 ลงวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ.2544 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

" ข้อ 8 ในกรณีที่มีการซื้อขายสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยตามตัวอย่าง ซึ่งหมายความถึงข้าวหอมมะลิไทยผสม (MIXED THAI HOM MALI RICE หรือ MIXED THAI JASMINE RICE หรือ

MIXED THAI FRAGRANT RICE หรือชื่ออื่นที่มีความหมายเดียวกันไม่ว่าจะมีคำที่มีความหมายว่า ไทย" หรือไม่ก็ตาม) สินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยตามตัวอย่างนั้น ต้องมีมาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในข้อ 5 ของประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นสินค้ามาตรฐานและมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย พ.ศ. 2544 ยกเว้น ข้อ 5 (1) โดยต้องมีข้าวหอมมะลิไทยไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 และข้าวขาว หรือข้าวกล้อง ซึ่งเป็นข้าวเจ้าพันธุ์อื่นผสม หรือปน แล้วแต่กรณี ต้องมีคุณภาพไม่ต่ำกว่าข้าวตามประเภท ชนิด และชั้นเดียวกันกับข้าวหอมมะลิไทย นั้น

ผู้ทำการค้าขาออกซึ่งสินค้ามาตรฐาน ต้องแจ้งรายละเอียดตามวรรคแรกไว้ในคำร้องขอให้ออกใบรับรองมาตรฐานสินค้า ทั้งนี้ต้องแสดงข้อความเป็นภาษาอังกฤษว่า MIXED THAI HOM MALI RICE หรือ MIXED THAI JASMINE RICE หรือ MIXED THAI FRAGRANT RICE หรือชื่ออื่นที่มีความหมายเดียวกันให้ชัดเจนบนวัตถุที่ใช้ในการบรรจุ หุ้มห่อ พร้อมทั้งระบุอัตราส่วนการผสม หรือปน ของข้าวหอมมะลิไทยกับข้าวขาวหรือข้าวกล้อง ซึ่งเป็นข้าวเจ้าพันธุ์อื่นที่มิใช่ข้าวหอมมะลิไทย แล้วแต่กรณีไว้ด้วย "

ข้อ 3 ให้ยกเลิกความในข้อ 9 ของมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทยท้ายประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นสินค้ามาตรฐานและมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย พ.ศ. 2544 ลงวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2544 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

" ข้อ 9 การวินิจฉัยเกี่ยวกับมาตรฐานหรือคุณภาพของสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยหรือข้าวหอมมะลิไทยตามตัวอย่าง ให้ถือผลการตรวจสอบและวิเคราะห์ตัวอย่างสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยหรือข้าวหอมมะลิไทยตามตัวอย่าง ของสำนักงานมาตรฐานสินค้าหรือหน่วยงานที่สำนักงานมาตรฐานสินค้ามอบหมายเป็นเกณฑ์

ในกรณีที่มีปัญหาข้อโต้แย้งเกี่ยวกับผลการวินิจฉัยให้ถือผลการตรวจสอบและวิเคราะห์ตัวอย่างของสำนักงานมาตรฐานสินค้าหรือหน่วยงานที่สำนักงานมาตรฐานสินค้ามอบหมายแล้วแต่กรณีเป็นที่สุด"

ข้อ 4 ให้ยกเลิกความในข้อ 10 ของมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทยท้ายประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นสินค้ามาตรฐานและมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย พ.ศ. 2544 ลงวันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ.2544 และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

" ข้อ 10 ในกรณีส่งสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยหรือข้าวหอมมะลิไทยตามตัวอย่างออกโดยบรรจุกระสอบหรือภาชนะอื่นใดให้ผู้ทำการค้าขาออกแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับวัตถุที่ใช้บรรจุหุ้มห่อตลอดจนการเย็บ ปิดผนึก ไว้ในคำร้องขอให้ออกใบรับรองมาตรฐานสินค้าด้วย"

ข้อ 5 ในกรณีที่สินค้ามีสินค้าข้าวหอมมะลิไทยผสม หรือปน อย่าไม่เกินร้อยละ 8 ไม่ถือว่าเป็นสินค้ามาตรฐานข้าวหอมมะลิไทยหรือสินค้าข้าวหอมมะลิไทยตามตัวอย่างหรือเป็นสินค้าที่ผิดมาตรฐานตามประกาศฉบับนี้

ข้อ 6 ในกรณีที่มีการซื้อขายข้าวหอมมะลิไทยตามตัวอย่าง ซึ่งหมายความถึงข้าวหอมมะลิไทยผสม (MIXED THAI HOM MALI RICE หรือ MIXED THAI JASMINE RICE หรือ MIXED THAI FRAGRANT RICE หรือชื่ออื่นที่มีความหมายเดียวกันไม่ว่าจะมีคำที่มีความหมายว่า "ไทย" หรือไม่ก็ตาม) และผู้ซื้อผู้ขายได้ทำสัญญาซื้อขาย หรือมีคำสั่งซื้อไว้ก่อนวันที่ 28 พฤษภาคม 2545 สินค้าข้าวหอมมะลิไทยตามตัวอย่างนั้น ต้องมีมาตรฐานตามที่กำหนดไว้ในข้อ 5 ของประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ข้าวหอมมะลิไทยเป็นสินค้ามาตรฐานและมาตรฐานสินค้าข้าวหอมมะลิไทย พ.ศ. 2544 ยกเว้น ข้อ 5 (1) โดยอัตราส่วนการผสมหรือปนจะอนุโลมให้มีข้าวหอมมะลิไทยกับข้าวขาวหรือข้าวกล้อง ซึ่งเป็นข้าวเจ้าพันธุ์อื่นผสมหรือปนได้ แล้วแต่กรณี

ทั้งนี้ ผู้ทำการค้าขาออกซึ่งสินค้ามาตรฐานจะต้องดำเนินการให้เป็นไปตามข้อกำหนดใน " ข้อ 8 วรรคสอง " ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อ 2 ของประกาศฉบับนี้ และต้องส่งข้าวหอมมะลิไทยตามตัวอย่างออกไปนอกราชอาณาจักรภายในวันที่ 30 กันยายน 2545

ข้อ 7 ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ 19 มิถุนายน พ.ศ. 2545

(ลงชื่อ) อภิชัย โพธารามิก

(นายอภิชัย โพธารามิก)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

สำเนาถูกต้อง

(นายสุภวัฒ รุ่งสาคร)

นักวิชาการมาตรฐานสินค้า 6 ว

(ประกาศในราชกิจจานุเบกษาฉบับประกาศทั่วไป เล่ม 119 ตอนพิเศษ 55 ง. วันที่ 21 มิถุนายน พ.ศ. 2545)

หน้า ๑
เล่ม ๑๑๙ ตอนพิเศษ ๑๙ ง ราชกิจจานุเบกษา ๔ มีนาคม ๒๕๔๕

ระเบียบกระทรวงพาณิชย์

เรื่อง การจัดสรรปริมาณข้าวส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรป

พ.ศ. ๒๕๔๕

ตามที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๔๙๐ และประกาศกระทรวงเศรษฐการ เรื่อง การส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๙ กำหนดห้ามมิให้ส่งข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวสาร ข้าวเหนียว ปลายข้าว รำข้าว และสิ่งใดๆ ที่แปรสภาพจากข้าวทุกชนิด แต่ไม่รวมแบะแซ ออกไปนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี หรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมาย และตามความตกลงระหว่างประเทศไทยกับสหภาพยุโรป เพื่อระงับข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการขยายสมาชิกภาพและการที่สหภาพยุโรปใช้ราคาอ้างอิงในการคำนวณภาษีนำเข้าข้าวโดยสหภาพยุโรปตกลงให้การชดเชยด้วยการยกเว้นภาษีหรือลดหย่อนภาษีสำหรับการนำเข้าข้าวบางประเภท บางชนิดจากประเทศไทย นั้น

เพื่อให้การจัดสรรปริมาณข้าวส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรป เป็นไปตามความตกลงระหว่างประเทศไทยกับสหภาพยุโรป อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคท้ายของพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ และความในข้อ ๓ ข้อ ๔ (๑) (๓) (๗) และข้อ ๕ (๒) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ. ๒๕๒๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัด

สิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ และมาตรา ๕๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์จึงออกระเบียบไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง การจัดสรรปริมาณข้าวส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรป พ.ศ. ๒๕๔๕"

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก "ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วย การออกหนังสือรับรองการส่งออกข้าวที่ส่งไปสหภาพยุโรป พ.ศ. ๒๕๔๓"

ข้อ ๔ ในระเบียบนี้

"ผู้ส่งออก" หมายความถึง ผู้ส่งออกข้าวไปสหภาพยุโรปตามระเบียบนี้

"ส่วนจัดสรร" หมายความถึง ปริมาณข้าวที่ผู้ส่งออกได้รับจัดสรรเพื่อขอรับหลักฐานแสดงการได้รับสิทธิส่งออกข้าวภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรป

"ข้าวขาว" หมายความถึง ข้าวขาว ข้าวขาวหอม ชนิด ๑๐๐% และให้รวมถึงข้าวนึ่งชนิด ๑๐๐% ตามพิกัดอัตราศุลกากร HS ประเภทที่ ๑๐๐๖.๓๐

"ข้าวกล้อง" หมายความถึง ข้าวกล้องตามพิกัดอัตราศุลกากร HS ประเภทที่ ๑๐๐๖.๒๐

"ข้าวหัก" หมายความถึง ข้าวหักตามพิกัดอัตราศุลกากร HS ประเภทที่ ๑๐๐๖.๔๐ และให้หมายความรวมถึง ข้าวขาวตามพิกัดอัตราศุลกากร HS ประเภทที่ ๑๐๐๖.๓๐ ชนิด ๒๐% - ๕๕% ด้วย

ข้อ ๕ การขออนุญาตส่งออกข้าวภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรปจะต้องเป็นผู้ส่งออกที่ได้รับจัดสรรปริมาณข้าวเพื่อส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรป

ข้อ ๖ ชนิด ประเภท และปริมาณข้าวที่จะจัดสรรการส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรปตามที่สหภาพยุโรปได้ตกลงให้ยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีนำเข้าสำหรับแต่ละปีปฏิทิน ดังนี้

๖.๑ ข้าวขาว ปริมาณ ๒๑,๔๕๕ ตัน

๖.๒ ข้าวกล้อง ปริมาณ ๑,๘๑๒ ตัน

๖.๓ ข้าวหัก ปริมาณ ๔๑,๖๐๐ ตัน

ข้อ ๗ จะจัดสรรปริมาณข้าวส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรปให้แก่ผู้ส่งออกแต่ละราย ดังนี้

๗.๑ ให้แบ่งปริมาณข้าวตามข้อ ๖ ที่จะจัดสรรออกเป็นงวดๆ เพื่อให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของสหภาพยุโรป ดังนี้

ปริมาณ : ตัน

	งวดที่ ๑ (มกราคม)	งวดที่ ๒ (เมษายน)	งวดที่ ๓ (กรกฎาคม)
ข้าวขาว	๑๐,๗๒๗	๕,๓๖๔	๕,๓๖๔
ข้าวกล้อง	-	๑,๘๑๒	-
ข้าวหัก	๒๕,๑๒๐	-	๑๒,๔๘๐

สำหรับปี ๒๕๔๕ จะจัดสรรปริมาณข้าวขาวตามข้อ ๖.๑ ร้อยละ ๗๐ ของปริมาณข้าวขาวจำนวน ๒๑,๔๕๕ ตัน ที่สหภาพยุโรปได้ตกลงยกเว้นภาษีนำเข้าให้แก่ผู้ส่งออกที่มีประวัติการส่งออกข้าวขาว

๗.๒ ให้จัดสรรปริมาณข้าวส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรป สำหรับข้าวขาว หรือข้าวกล้อง หรือข้าวหัก ให้แก่ผู้ส่งออกที่มีประวัติการส่งออกข้าวขาว หรือข้าวกล้อง หรือข้าวหัก แล้วแต่กรณี ไปสหภาพยุโรปในช่วง ๓ ปีย้อนหลัง โดยแต่ละรอบปีเริ่มระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนกรกฎาคมของปีถัดไป หักออกด้วยส่วนจัดสรรสำหรับข้าวแต่ละชนิดของปีก่อนการจัดสรรแต่ละรอบปี และส่วนจัดสรรที่รับโอนจากผู้ส่งออกรายอื่น เว้นแต่ส่วนจัดสรรที่ได้โอนให้แก่ผู้ส่งออกรายอื่นเป็นฐานในการจัดสรร

๗.๓ จะแจ้งผลการจัดสรรปริมาณข้าวส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรปตามข้อ ๗.๒ ให้ผู้ส่งออกทราบ โดยประกาศกรมการค้าต่างประเทศ

ถ้ามีปริมาณจัดสรรคงเหลือ เนื่องจากผู้ได้รับการจัดสรรตามวรรคก่อนสละสิทธิ์ให้นำปริมาณคงเหลือไปจัดสรรให้ผู้มีสิทธิตามข้อ ๗.๒

ข้อ ๘ ให้ผู้ส่งออกที่ได้รับการจัดสรรปริมาณข้าวส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรปปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

๘.๑ ผู้ส่งออกที่ได้รับแจ้งส่วนจัดสรรในแต่ละงวดตามข้อ ๗.๓ ให้ยื่นขอหลักฐานแสดงการได้รับสิทธิส่งออกข้าวภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรปตามแบบตามความตกลงระหว่างประเทศไทยกับสหภาพยุโรป (Export Certificate) เพื่อนำไปประกอบการขอใบอนุญาตนำเข้า (Import License) จากสหภาพยุโรป ทั้งนี้ จะต้องยื่นขอหลักฐานดังกล่าวให้เสร็จสิ้นภายในวันที่สหภาพยุโรปเปิดให้ยื่นขอใบอนุญาตนำเข้า (Import License) ในงวดนั้นๆ

๘.๒ ผู้ส่งออกที่ได้รับหลักฐานตามข้อ ๘.๑ ไปแล้ว แต่มีเหตุขัดข้องไม่อาจนำไปใช้ประกอบการขอใบอนุญาตการนำเข้า (Import License) จากสหภาพยุโรป

ทันกำหนดเวลาในงวดที่กำหนดไว้และประสงค์จะยกเลิกหลักฐานเพื่อคงสิทธิสำหรับการส่งออกในงวดต่อไป ก็ให้กระทำได้ โดยแจ้งการยกเลิกเป็นหนังสือ พร้อมนำส่งต้นฉบับหลักฐานดังกล่าวให้แก่กรมการค้าต่างประเทศก่อนการขอรับหลักฐานฉบับใหม่

๘.๓ ห้ามมิให้ผู้ส่งออกที่ได้รับส่วนจัดสรรปริมาณข้าวส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรปโอนส่วนจัดสรร

ข้อ ๙ ผู้ส่งออกที่ได้รับส่วนจัดสรรต้องส่งข้าวตามปริมาณที่ได้รับการจัดสรรออกไปสหภาพยุโรปให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาที่จะทำให้ไม่เสียสิทธิตามที่ได้รับจากสหภาพยุโรป และจะต้องส่งเอกสารที่แสดงว่าได้ส่งข้าวออกไปยังสหภาพยุโรปจริงตามที่กรมการค้าต่างประเทศประกาศกำหนด

สำหรับผู้ส่งออกข้าวนอกโควตาภาษีไปสหภาพยุโรปจะต้องส่งเอกสารที่แสดงว่าได้ส่งออกข้าวไปยังสหภาพยุโรปตามที่กรมการค้าต่างประเทศประกาศกำหนดด้วย

ข้อ ๑๐ ผู้ส่งออกที่ฝ่าฝืนระเบียบตามข้อ ๙ วรรคหนึ่ง จะต้องถูกตัดปริมาณข้าวที่จะพึงได้รับการจัดสรรปริมาณข้าวส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรปในปีถัดไปตามที่กระทรวงพาณิชย์เห็นสมควร

ข้อ ๑๑ ในกรณีตรวจพบว่า ผู้ส่งออกรายใดมิได้ส่งออกข้าวไปสหภาพยุโรปตามเอกสารที่ได้แสดงต่อกรมการค้าต่างประเทศตามข้อ ๙ จริง ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้กระทำการใดๆ ที่เป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศ

ข้อ ๑๒ ให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๔๕
อภิศัย โพธารามิก
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

ระเบียบกระทรวงพาณิชย์

เรื่อง การจัดสรรปริมาณข้าวส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรปสำหรับปี 2546

พ.ศ. 2546

.....

ตามที่ได้มีพระราชกฤษฎีกาควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักรซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉบับที่ 13) พ.ศ. 2490 และประกาศกระทรวงเศรษฐการ เรื่อง การส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ 7) พ.ศ. 2509 กำหนดห้ามมิให้ส่งข้าวเปลือก ข้าวกล้อง ข้าวสาร ข้าวเหนียว ปลายข้าว รำข้าว และสิ่งใดๆ ที่แปรสภาพจากข้าวทุกชนิด แต่ไม่รวมแป้งและแช่ ออกไปนอกราชอาณาจักร เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรีหรือผู้ที่รัฐมนตรีมอบหมาย และตามความตกลงระหว่างประเทศไทยกับสหภาพยุโรป เพื่อระงับข้อพิพาทอันเนื่องมาจากการขยายสมาชิกภาพและการที่สหภาพยุโรปใช้ราคาอ้างอิงในการคำนวณภาษีนำเข้าข้าวโดยสหภาพยุโรปตกลงให้การชดเชยด้วยการยกเว้นภาษีหรือลดหย่อนภาษีสำหรับการนำเข้าข้าวบางประเภท บางชนิดจากประเทศไทย นั้น

เพื่อให้การจัดสรรปริมาณข้าวส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรป เป็นไปตามความตกลงระหว่างประเทศไทยกับสหภาพยุโรป อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 7 วรรคท้ายของพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 และความในข้อ 3. ข้อ 4 (1) (3) (7) และ ข้อ 5 (2) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2523) ออกตามความในพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา 29 ประกอบกับมาตรา 35 มาตรา 48 และมาตรา 50 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์จึงออกระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1. ระเบียบนี้เรียกว่า "ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ เรื่องการจัดสรรปริมาณข้าวส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรปสำหรับปี 2546 พ.ศ. 2546"

ข้อ 2. ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

ข้อ 3. ให้ยกเลิก "ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ เรื่องการจัดสรรปริมาณข้าวส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรป พ.ศ. 2545"

ข้อ 4. ในระเบียบนี้

"ผู้ส่งออก" หมายความถึง ผู้ส่งออกข้าวไปสหภาพยุโรปตามระเบียบนี้

"ส่วนจัดสรร" หมายความถึง ปริมาณข้าวที่ผู้ส่งออกได้รับจัดสรรเพื่อขอรับหลักฐานแสดงการได้รับสิทธิส่งออกข้าวภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรป

"ข้าวขาว" หมายความถึง ข้าวขาว ข้าวขาวหอม ชนิด 100% และให้รวมถึงข้าวนึ่งชนิด 100% ตามพิกัดอัตราศุลกากร HS ประเภทที่ 1006.30

"ข้าวกล้อง" หมายความถึง ข้าวกล้องตามพิกัดอัตราศุลกากร HS ประเภทที่ 1006.20

"ข้าวหัก" หมายความถึง ข้าวหักตามพิกัดอัตราศุลกากร HS ประเภทที่ 1006.40 และให้หมายความรวมถึง ข้าวขาวตามพิกัดอัตราศุลกากร HS ประเภทที่ 1006.30 ชนิด 20% - 55% ด้วย

ข้อ 5. การขออนุญาตส่งออกข้าวภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรปจะต้องเป็นผู้ส่งออกที่ได้รับจัดสรรปริมาณข้าวเพื่อส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรป

ข้อ 6. ชนิด ประเภท และปริมาณข้าวที่จะจัดสรรการส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรปตามที่สหภาพยุโรปได้ตกลงให้ยกเว้นหรือลดหย่อนภาษีนำเข้าในปี 2546 มีรายละเอียดดังนี้

6.1 ข้าวขาว ปริมาณ 21,455 ตัน

6.2 ข้าวกล้อง ปริมาณ 1,812 ตัน

6.3 ข้าวหัก ปริมาณ 41,600 ตัน

ข้อ 7. หลักเกณฑ์และเงื่อนไขในการนำข้าของสหภาพยุโรปได้แบ่งปริมาณข้าวตามข้อ 6 ออกเป็นงวดๆ ดังนี้

ปริมาณ : ตัน

	งวดที่ 1 (มกราคม)	งวดที่ 2 (เมษายน)	งวดที่ 3 (กรกฎาคม)
ข้าวขาว	10,727	5,364	5,364
ข้าวกล้อง	-	1,812	
ข้าวหัก	29,120	-	12,480

ทั้งนี้ ปริมาณข้าวที่ใช้ไม่หมดในแต่ละงวดสามารถนำไปสมทบนำเข้าในงวดถัดไปได้

ข้อ 8. ให้จัดสรรปริมาณข้าวขาวตามข้อ 6.1 ร้อยละ 50 ของปริมาณข้าวขาว จำนวน 21,455 ตัน ส่วนข้าวกล้อง ข้าวหัก ตามข้อ 6.2 และ 6.3 ให้จัดสรรเต็มตามปริมาณที่สหภาพยุโรปได้ตกลงยกเว้นและลดหย่อนภาษีนำเข้า ทั้งนี้ ให้จัดสรรแก่ผู้ส่งออกที่มีประวัติการส่งออกข้าวขาวหรือข้าวกล้องหรือข้าวหักแล้วแต่กรณี

ข้อ 9. ให้จัดสรรปริมาณข้าวส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรปสำหรับข้าวขาวหรือข้าวกล้องหรือข้าวหัก ให้แก่ผู้ส่งออกที่มีประวัติการส่งออกข้าวขาว หรือข้าวกล้อง หรือข้าวหัก แล้วแต่กรณีไปสหภาพยุโรปในช่วง 3 ปีย้อนหลัง โดยแต่ละรอบปีเริ่มระหว่างเดือนสิงหาคมถึงเดือนกรกฎาคมของปีถัดไป หักออกด้วยส่วนจัดสรรสำหรับข้าวแต่ละชนิดของปีก่อนการจัดสรรแต่ละรอบปี และส่วนจัดสรรที่รับโอนจากผู้ส่งออกรายอื่น เว้นแต่ส่วนจัดสรรที่ได้โอนให้แก่ผู้ส่งออกรายอื่น เป็นฐานในการจัดสรร

ข้อ 10. จะแจ้งผลการจัดสรรปริมาณข้าวส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรปตามข้อ 9 ให้ผู้ส่งออกทราบ โดยประกาศกรมการค้าต่างประเทศ

ถ้ามีปริมาณจัดสรรคงเหลือ เนื่องจากผู้ได้รับการจัดสรรตามวรรคก่อนสละสิทธิ ให้นำปริมาณคงเหลือไปจัดสรรให้ผู้มีสิทธิตามข้อ 9

ข้อ 11. ให้ผู้ส่งออกที่ได้รับการจัดสรรปริมาณข้าวส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรปปฏิบัติดังต่อไปนี้

11.1 ผู้ส่งออกที่ได้รับแจ้งส่วนจัดสรรตามข้อ 10 ให้ยื่นขอหลักฐานแสดงการได้รับสิทธิส่งออกข้าวภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรปตามแบบตามความตกลงระหว่างประเทศไทยกับสหภาพยุโรป (Export Certificate) เพื่อนำไปประกอบการขอใบอนุญาตนำเข้า (Import License) จากสหภาพยุโรป ทั้งนี้ จะต้องยื่นขอหลักฐานดังกล่าวให้เสร็จสิ้นภายในวันที่สหภาพยุโรปเปิดให้ยื่นขอใบอนุญาตนำเข้า (Import License) ในแต่ละงวด

11.2 ผู้ส่งออกที่ได้รับหลักฐานตามข้อ 11.1 ไปแล้ว แต่มีเหตุขัดข้องไม่อาจนำไปใช้ประกอบการขอใบอนุญาตการนำเข้า (Import License) จากสหภาพยุโรปทันกำหนดเวลาในงวดที่กำหนดไว้และประสงค์จะยกเลิกหลักฐานเพื่อคงสิทธิสำหรับการส่งออกในงวดต่อไป ก็ให้กระทำได้ โดยแจ้งการยกเลิกเป็นหนังสือ พร้อมนำส่งต้นฉบับหลักฐานดังกล่าวให้แก่กรมการค้าต่างประเทศก่อนการขอรับหลักฐานฉบับใหม่

ข้อ 12. การโอนปริมาณการจัดสรร

ผู้ส่งออกที่ได้รับส่วนจัดสรรปริมาณข้าวส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรปปริมาณไม่เกิน 100 ตัน สำหรับข้าวแต่ละชนิด สามารถโอนปริมาณส่วนจัดสรรให้แก่ผู้ส่งออกรายอื่นได้ โดยทำเป็นหนังสือตามแบบที่กรมการค้าต่างประเทศกำหนด

ผู้ส่งออกที่ได้รับโอนปริมาณส่วนจัดสรรตามวรรคหนึ่ง ให้ได้รับโอนไปซึ่งสิทธิ และหน้าที่ และภาระที่พึงมีตามระเบียบนี้ นับตั้งแต่วันโอน

ข้อ 13. ผู้ส่งออกที่ได้รับส่วนจัดสรรต้องส่งข้าวตามปริมาณที่ได้รับการจัดสรรออกไปสหภาพยุโรปให้เสร็จสิ้นภายในกำหนดเวลาที่จะทำให้ไม่เสียสิทธิตามที่ได้รับจากสหภาพยุโรป และจะต้องส่งเอกสารที่แสดงว่า ได้ส่งข้าวออกไปยังสหภาพยุโรปจริง ตามที่กรมการค้าต่างประเทศประกาศกำหนด

สำหรับผู้ส่งออกข้าวนอกโควตาภาษีไปสหภาพยุโรปจะต้องส่งเอกสารที่แสดงว่าได้ส่งออกข้าวไปยังสหภาพยุโรปตามที่กรมการค้าต่างประเทศประกาศกำหนดด้วย

ข้อ 14. ผู้ส่งออกที่ฝ่าฝืนระเบียบตามข้อ 13 วรรคหนึ่ง จะต้องถูกตัดปริมาณข้าวที่จะพึงได้รับการจัดสรรปริมาณข้าวส่งออกภายใต้โควตาภาษีไปสหภาพยุโรปในปีถัดไป ตามที่กระทรวงพาณิชย์เห็นสมควร

ข้อ 15. ในกรณีตรวจพบว่า ผู้ส่งออกรายใดมิได้ส่งออกข้าวไปสหภาพยุโรปตามเอกสารที่ได้แสดงต่อกรมการค้าต่างประเทศตามข้อ 13 จริง ถือว่าผู้นั้นเป็นผู้กระทำการใดๆ ที่เป็นผลเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศ

ข้อ 16. ให้อธิบดีกรมการค้าต่างประเทศรักษาการตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๗ กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546

(นายอดิศัย โพธารามิก)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

รายละเอียดการใช้ชื่อย่อ

ชื่อเต็ม	ชื่อย่อ
๑) พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง พุทธศักราช ๒๔๘๒	พ.ร.บ. ควบคุมฯ ๒๔๘๒
๒) พระราชบัญญัติการค้าข้าว พุทธศักราช ๒๔๘๙	พ.ร.บ. ค้าข้าวฯ ๒๔๘๙
๓) พระราชกฤษฎีกา ควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งสินค้าบางอย่าง (ฉะบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๔๙๐	พระราชกฤษฎีกาฯ ๑๓/๒๔๙๐
๔) ประกาศกระทรวงเศรษฐการ เรื่อง การส่งสินค้าออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๐๙	ประกาศฯ ๗/๒๕๐๙
๕) พระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒	พ.ร.บ. ส่งออกฯ ๒๕๒๒
๖) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๒๓)	กฎกระทรวง ๒/๒๕๒๓
๗) ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วย การส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑) พ.ศ. ๒๕๓๔	ระเบียบฯ ๑/๒๕๓๔
๘) ประกาศ กรมการค้าต่างประเทศ ฉบับที่ ๙๙ (พ.ศ. ๒๕๓๔)	ประกาศฯ๙๙/๒๕๓๔
๙) ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ว่าด้วย การส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๔๐	ระเบียบฯ ๘/๒๕๔๐
๑๐) ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วย การส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๕	ระเบียบฯ ๑๑/๒๕๔๕

๑๑) ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วย การส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ — ระเบียบฯ ๑๒/๒๕๔๕

๑๒) ระเบียบกระทรวงพาณิชย์ ว่าด้วย การส่งข้าวออกไปนอกราชอาณาจักร (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๔๕ — ระเบียบฯ ๑๓/๒๕๔๕

แผนภูมิ ๑
ขั้นตอนการขออนุญาตส่งออกข้าวในทางปฏิบัติในปัจจุบัน

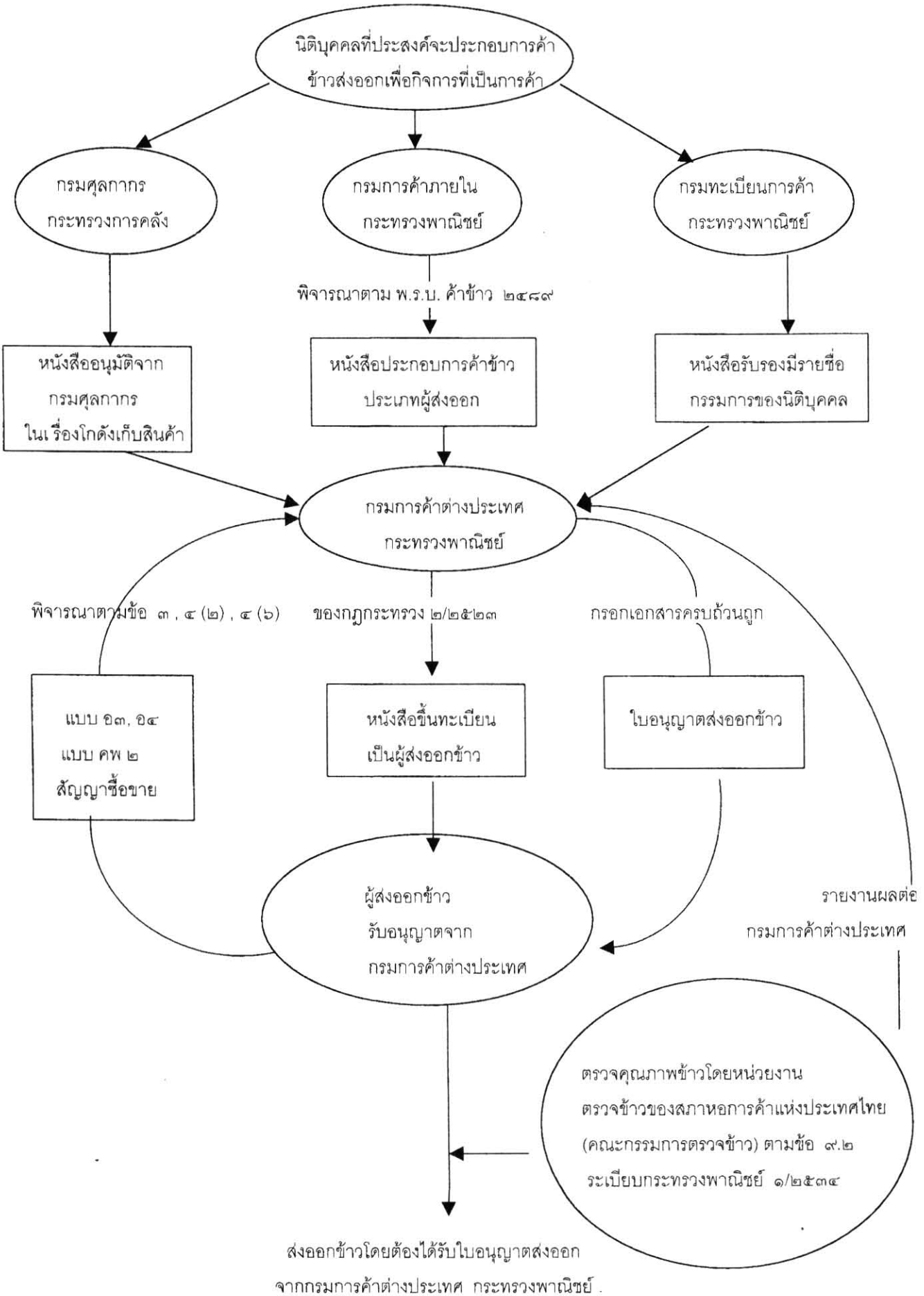

แผนภูมิ ๒

การส่งออก / นำเข้ามาในราชอาณาจักรเรื่อง ข้าว

กฎหมายเดิม **กฎหมายใหม่**

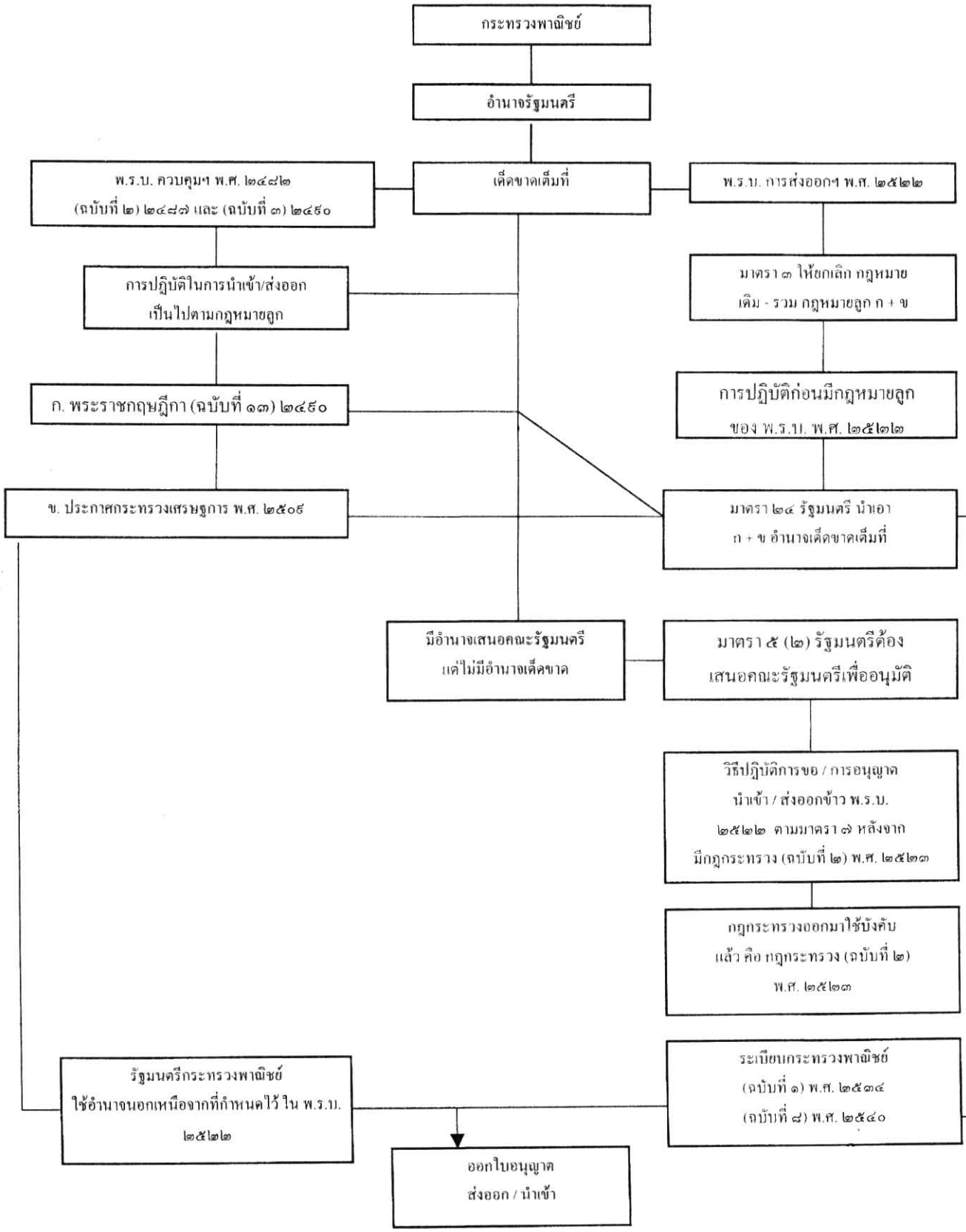

แผนภูมิ ๓

ตัวอย่างกำจัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลเนื่องจากการกระทำของบุคคลอื่น ตามข้อ ๓ ของกฎกระทรวงฉบับที่ ๒/๒๕๒๓

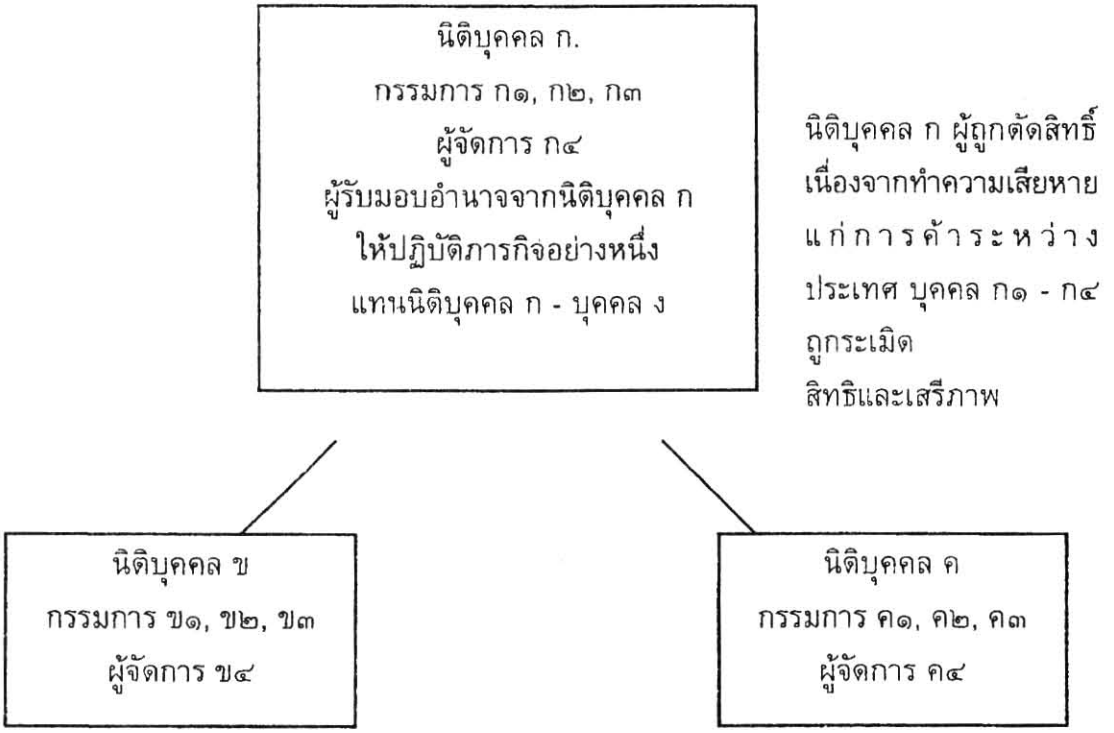

หมายเหตุ - นิติบุคคล ก มอบอำนาจให้ นาย ง เป็นผู้กระทำการอย่างหนึ่งแทนนิติบุคคล การกระทำนั้น ทำให้เกิดความเสียหายแก่การค้าระหว่างประเทศ

- บุคคล ก๑ - ก๔ ลาออกจากนิติบุคคล ก ก๑ ได้รับการแต่งตั้งเป็นกรรมการของนิติบุคคล ข ก๔ ได้รับแต่งตั้งเป็นผู้จัดการของนิติบุคคล ค นิติบุคคล ข และ ค ถูกงดใบอนุญาตส่งออก

ปริมาณข้าวที่ส่งออกจำหน่ายต่างประเทศ

พ.ศ.	ปริมาณข้าวส่งออก (เมตริกตัน)
๒๔๙๐	๓๘๕,๑๗๒.๐๐
๒๔๙๑	๘๑๑,๑๑๑.๐๐
๒๔๙๒	๑,๒๑๓,๒๐๐.๐๐
๒๔๙๓	๑,๔๘๙,๖๓๐.๐๐
๒๔๙๔	๑,๕๗๗,๔๙๙.๐๐
๒๔๙๕	๑,๔๒๗,๙๔๗.๐๐
๒๔๙๖	๑,๓๔๐,๕๕๘.๐๐
๒๔๙๗	๑,๐๐๓,๗๕๖.๐๐
๒๔๙๘	๑,๒๒๑,๑๕๑.๐๐
๒๔๙๙	๑,๒๓๘,๕๓๒.๐๐
๒๕๐๐	๑,๑๒๒,๔๘๗.๑๙
๒๕๐๑	๑,๑๒๕,๑๐๘.๑๒
๒๕๐๒	๑,๐๗๒,๓๓๓.๗๓
๒๕๐๓	๑,๑๙๕,๓๔๕.๘๘
๒๕๐๔	๑,๕๖๓,๓๑๖.๗๖
๒๕๐๕	๑,๒๗๙,๒๒๒.๕๒
๒๕๐๖	๑,๓๘๑,๑๙๕.๐๖
๒๕๐๗	๑,๘๓๖,๑๙๐.๑๓
๒๕๐๘	๑,๘๕๔,๑๔๐.๓๐
๒๕๐๙	๑,๔๖๔,๗๓๔.๖๕
๒๕๑๐	๑,๔๔๘,๓๒๖.๓๖
๒๕๑๑	๑,๐๒๘,๙๒๖.๕๒
๒๕๑๒	๙๙๐,๔๖๘.๙๓
๒๕๑๓	๑,๐๒๘,๘๐๖.๘๘
๒๕๑๔	๑,๕๖๐,๑๔๕.๖๑
๒๕๑๕	๒,๐๘๐,๓๐๓.๕๒
๒๕๑๖	๘๓๔,๕๑๗.๕๐
๒๕๑๗	๑,๐๑๖,๑๖๘.๓๗

ปริมาณข้าวที่ส่งออกจำหน่ายต่างประเทศ

พ.ศ.	ปริมาณข้าวส่งออก (เมตริกตัน)
๒๕๑๘	๙๓๓,๔๘๖.๓๕
๒๕๑๙	๑,๘๖๙,๔๕๓.๔๖
๒๕๒๐	๒,๘๘๕,๑๔๑.๒๙
๒๕๒๑	๑,๕๗๓,๔๓๗.๙๐
๒๕๒๒	๒,๖๙๕,๗๐๙.๓๘
๒๕๒๓	๒,๖๖๘,๙๖๐.๗๙
๒๕๒๔	๓,๐๕๓,๓๓๙.๙๓
๒๕๒๕	๓,๖๒๗,๑๖๖.๐๑
๒๕๒๖	๓,๗๐๔,๙๒๓.๕๑
๒๕๒๗	๔,๔๔๕,๑๔๑.๙๗
๒๕๒๘	๔,๐๐๕,๐๖๘.๐๙
๒๕๒๙	๔,๓๒๒,๘๖๖.๑๙
๒๕๓๐	๔,๓๕๖,๖๕๘.๗๔
๒๕๓๑	๔,๗๘๒,๖๔๖.๘๑
๒๕๓๒	๖,๐๓๗,๐๓๑.๖๖
๒๕๓๓	๓,๙๒๖,๗๖๐.๑๑
๒๕๓๔	๓,๙๙๓,๔๖๐.๖๐
๒๕๓๕	๔,๗๗๙,๘๗๐.๗๓
๒๕๓๖	๔,๘๐๒,๓๖๙.๓๘
๒๕๓๗	๔,๗๓๒,๗๒๗.๐๔
๒๕๓๘	๕,๙๓๘,๕๖๘.๖๙
๒๕๓๙	๕,๒๕๐,๕๓๓.๘๐
๒๕๔๐	๕,๒๗๒,๒๑๑.๐๒
๒๕๔๑	๖,๓๖๗,๑๘๘.๗๑
๒๕๔๒	๖,๖๘๘,๓๖๓.๔๐
๒๕๔๓	๖,๕๖๙,๖๖๙.๐๒
๒๕๔๔	๗,๕๒๐,๖๗๘.๓๐

ที่มา : กรมการค้าต่างประเทศ
และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

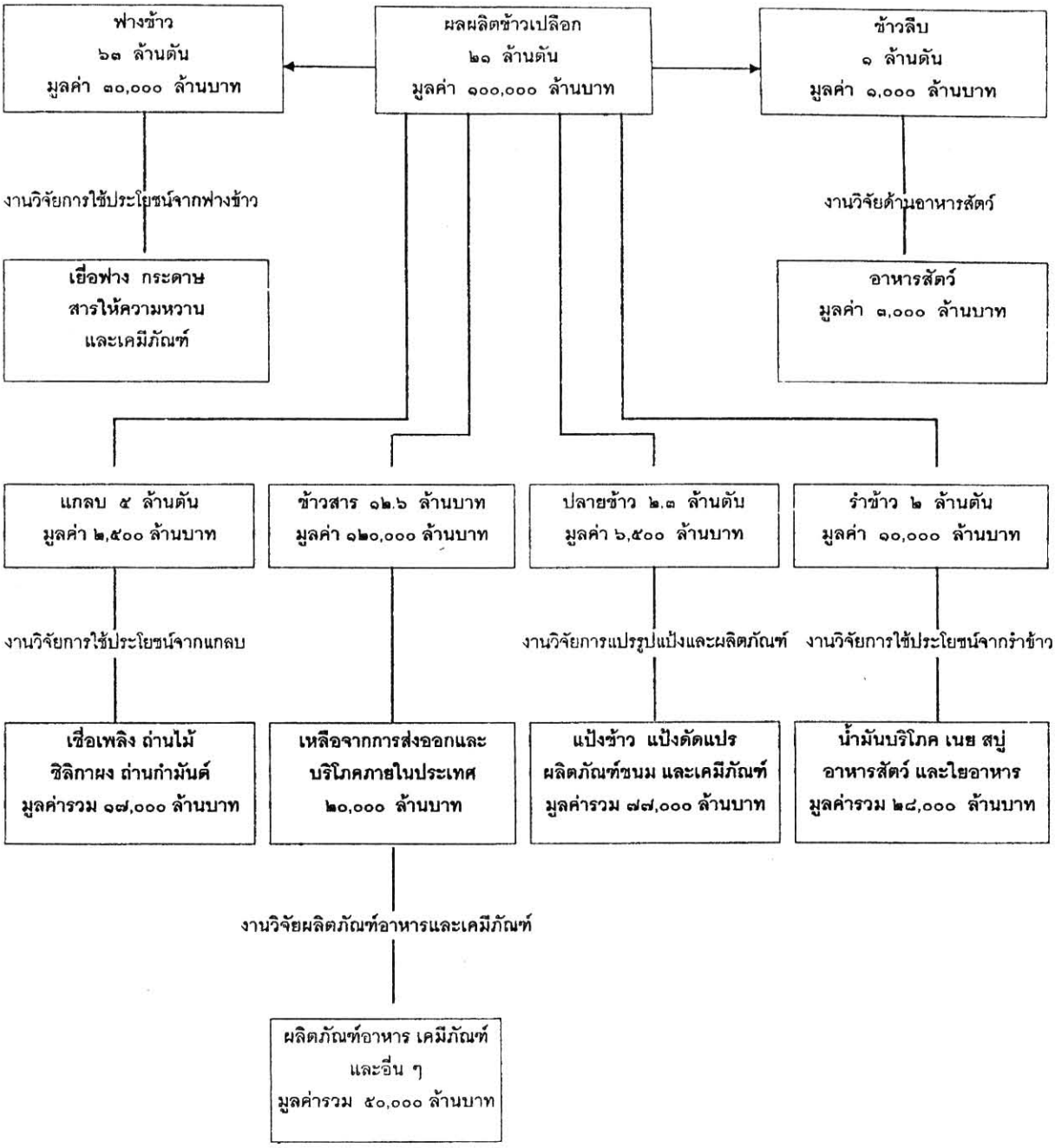

รูปที่ ๑ ภาพรวมอุตสาหกรรมข้าวของประเทศไทย
(ธีระ สูตะบุตร และคณะ ๒๕๔๓ แผนกกลยุทธ์การวิจัยด้านเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร
ตามวาระการวิจัยแห่งชาติในภาวะวิกฤตเพื่อฟื้นฟูชาติ , หน้า ๑๒)

ส 00777

สว สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
09 สำนักกรรมาธิการ 1.
7.3 รายงานของคณะกรรมาธิการการ-
641.33 เศรษฐกิจ การพาณิชย์และอุตสาหกรรม
วุฒิสภา พิจารณาศึกษาปัญหาการบังคับ
ใช้กฎหมายเรื่อง การส่งออกข้าว.